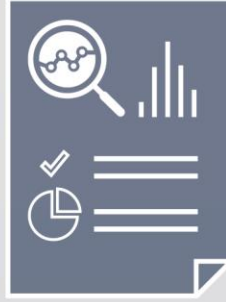

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

21 - 27 Haziran Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
21-27 HAZİRAN 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
İŞSİZLİK ORANI YENİ BİR TARİHİ REKORA DOĞRU GİDİYOR!	7
MERKEZ BANKASI, HAZİRAN AYI BEKLENTİ ANKETİNİN SONUÇLARI NEGATİF!	8
TÜRKİYE DIŞ KAYNAĞA BAĞIMLI HALE GELDİ VE RİSKLER ARTIYOR	9
ÜRETİMDE DÜŞÜŞ BAŞLIYOR	10
BİR KUŞAK BİR YOL	11
BÜTÇE YİNE AÇIK VERDİ	12
BÜTÇEDEN MÜTEAHHİTLERE BİR AYDA 8 MİLYAR LİRA AKTARILDI	12
MİLYONLUK İHALELERDE ADRES DEĞİŞMİYOR	13
GELİR DAĞILIMINDA UÇURUM, SON 11 YILIN EN YÜKSEĞİNİ GÖRDÜ	14
GARANTİLER VATANDAŞIN CEBİNDEN ÇIKIYOR!	15
SÖZDE ESNAF BANKASI	15
İNŞAAT ŞİRKETLERİ ZİRAAT'I BATIRDI	16
AÇLIK SINIRI 18 YILDA 6 KAT ARTTI	18
'TEK ADAM'IN AKARYAKIT FATURASI DA VATANDAŞI ZORLUYOR	18
AKP'LİLERİN ÇİFTE MAAŞ SEFASI	19
BİR YIL GÖREVE, 694 BİN TL TAZMİNAT!	20
EMEKÇİYE KAŞIKLA, BANKA YÖNETİCİSİNE KEPÇEYLE	20
HAYVANCILIĞI BİTİRİYORLAR	21
CUMHURBAŞKANI 2021 YILININ İLK 5 AYINDA ÖRTÜLÜ ÖDENEKTEN 312 BİN ASGARİ ÜCRETİNİN MAAŞI	
KADAR HARCAMA YAPTI	22
DİYANET'İN YILLIK KİRASİ 10 MİLYON TL'YE DAYANDI	23
GEÇİM SIKINTISI YAŞ DİNLEMİYOR!	23
HAMAM SEFASI İÇİN PARALARI SAÇMIŞLAR	24
HAMMADDE FİYATLARI MALİYETLERİ KATLADI	24
NE İSTEDİLERSE ALDILAR	25
ADALET BAKANLIĞI AKRABAYA ÇALIŞMIŞ	25
ANKAPARK MÜCADELESİ SÜRÜYOR	26
ÇAYKUR'DA YENİ KADRO YERİNE TOPLAMA İŞÇİ	26
JANDARMA İHALESİ, OĞUZHAN ASİLTÜRK'ÜN YEĞENİNE Mİ VERİLDİ	27
ÖZEL ÜNİVERSİTEYE ÖZEL SPOR SALONU!	27
2020'DE SALONLAR KAPALI KALDI	28
GEÇMİŞİ, GELECEĞİ, SEBEBİ VE SONUCU İLE MÜSİLAJ SORUNU	29
MARMARA EYLEM PLANI YANDAŞA VE KATAR'A YENİ KAZANÇ KAPISI!	31
BETON KANAL İSTANBUL'DA 'FİNANSMAN AKSAKLIĞI' İTİRAFI	31
TALANIN SONU YOK!	32
ÜLKE ÇÖLLEŞİYOR	33
SİNOP NÜKLEER SANTRALİ KEŞFİNDE, MAHKEME TARAFSIZLIĞINI YİTİRMİŞTİR	34
REKTÖRDEN ÜLKÜ OCAKLARI'NA ZİYARET!	34
SAVCILARA, BAŞSAVCIDAN KAYYUM	34
SAYIŞTAY'A SARAY KAYYUMU	35
KALEMLERİNİ PARA İÇİN SİVRİLEŞTİRENLER	36
REKTÖR SÖZLEŞMEYİ ENSESTE BAĞLADI	37
RTÜK SOPASI!	38
SOMA'DA ADALET GELMEDİ!	42
YENİ TÜRKİYE'DE MAFYA KONUŞUYOR, İKTİDAR SUSUYOR!	43
SİĞİNMA EVLERİ 22 İLDE KALABALIK	44
ÖLÜMLERİN YÜZDE 41'İ KONTROLSÜZ AÇILMADAN SONRA OLDU	44
EĞİTİMDEKİ ASLAN PAYI KUŞA DÖNDÜ	45

SURİYELİ ÇOCUKLAR LİSEYE GİDEMİYOR	46
YURTTAŞIN ZEYTİNLİĞİNİ SATIYORLAR	46
STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKA EKSENİNDE SAVRULAN ÜLKEMİZİN SAYGINLIĞIDIR	47
YETKİSİ ÇOK SORUMLULUĞU YOK!	50

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan ilahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudur olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

21-27 HAZİRAN 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*21 Haziran 1934'de Soyadı Kanunu kabul edildi.

*21 Haziran 2010'da İlhan Selçuk hayatını kaybetti.

*21 Haziran Dünya Müzik Günü

*22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi yayınlandı. Amasya Genelgesi, ulusal egemenliğe dayanan, tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesi olması nedeniyle Türk tarihinde önemi olan metin.

*22 Haziran 2016 'da ilahiyatçı, akademisyen, gazeteci, yazar, avukat ve siyasetçi Yaşar Nuri Öztürk hayatını kaybetti.

*23 Haziran 1939'da Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılmasına ilişkin antlaşma, Ankara'da imzalandı.

*23 Haziran 2015'de Gazeteci ve Yazar Cüneyt Arcayürek hayatını kaybetti.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-İşsizlik Artmaya Devam Ediyor

• Türkiye işsizlik ve ekonomik büyüme istatistikleri açısından ilginç bir dönem yaşıyor, 2020 yılında ekonomi küçülürken işsizlik azalıyordu, 2021 yılında ise ekonomi büyürken işsizlik artıyor,

• **Resmi İşsizlik:** Nisanda işsizlik hem oran olarak hem de sayısal olarak geçen yılın aynı ayına ve bu yılın bir önceki ayına göre arttı. Geçen yıl nisanda yüzde 13,7, bu yıl mart ayında yüzde 13 olan işsizlik oranı nisanda yüzde 13,9'a kadar yükseldi. Sayısal olarak ise işsiz sayısı geçen yılın aynı ayına göre 531 bin, bu yıl mart ayına göre ise 275 bin kişi artarak 4 milyon 511 bin kişiye çıktı.

• İşsizliğin arttığı son bir yılda iş gücü 3 milyon 419 bin kişi, istihdam ise 2 milyon 887 bin kişi arttı. İşgücü 32 milyon 567 bin kişiye, istihdam ise 28 milyon 56 bine yükseldi.

• **Eksik İstihdam:** İstihdamda gözükenlerin 1 milyon 970 binini **zamana bağlı eksik istihdamdakiler** (yani mevcut işinde kısa süre çalıştığı için daha uzun süre çalışabilecek yeni veya ikinci bir iş arayanlar) oluşturuyor. Eksik istihdamdakilerin sayısı da nisanda geçen yılın aynı ayına göre 557 bin, bir önceki aya göre ise 326 bin kişi arttı.

• **Umutsuz İşsizler:** İş bulma umudu olmadığı için son dört hafta içerisinde iş arama kanallarından herhangi birine başvurmamış, ancak bir iş bulsa hemen çalışmaya başlayabilecek durumda olanların sayısı ise geçen yılın aynı ayına göre 450 bin kişi azalmakla birlikte bu yılın mart ayına göre 30 bin kişi artarak nisanda 3 milyon 350 bin kişi oldu.

• **Gerçek İşsizler:** Resmi işsizler, zamana bağlı eksik istihdamdakiler ve umutsuz işsizlerin toplamından oluşan gerçek işsiz sayısı (atıl işgücü) ise Nisanda 9 milyon 831 bin kişi olarak tahmin edildi. Gerçek işsizlik oranı da yüzde 27,4 olarak hesaplandı.

• Gerçek işsiz sayısı nisanda geçen yılın aynı ayına göre 638 bin, bu yıl bir önceki aya göre ise 631 bin kişi arttı.

• **Tarım Dışı İşsizlik Oranı:** Aile içi işçiliğinin ve sosyal güvencesiz çalışmanın yaygın olduğu tarım sektörü Türkiye'deki işsizliğin boyutunu istatistiklerde saklamaya yardım ediyor.

• **Tarım dışı işsizlik oranı nisanda yüzde 16,2'ye kadar yükseldi.** Tarım dışı işsizlik geçen yılın aynı ayına göre 0,9s puan bu yıl mart ayına göre ise 1,3 puan artış gösterdi. Tarım dışı işsizlik oranı geçen yıl nisanda yüzde 16, bu yıl martta ise yüzde 14,9 olmuştu.

• **İstihdam:** Nisanda toplam istihdam bir önceki aya göre 193 bin kişi azaldı. Son aylarda "üretim rekorları kıran" sanayi sektöründe nisanda istihdam 212 bin kişi azaldı. Hizmetler sektörünün istihdamında ise 52 bin kişilik daralma yaşandı. Tarım sektörünün istihdamında bir önceki aya göre 62 bin, inşaat sektörünün istihdamı da 9 bin kişi arttı.

• **Genç Nüfus:** Genç nüfus (15-24 yaş) arasındaki işsizlik oranı ise nisanda yüzde 25,6 olarak gerçekleşti. Bu oran da geçen yıl nisanda yüzde 24,9, bu yıl martta ise yüzde 25,5 olarak gerçekleşmişti.

• Genç işsiz sayısı ise geçen yılın aynı ayına göre 196 bin, bu yıl mart ayına göre de 32 bin kişi artarak 1 milyon 310 bin kişiye yükseldi. Buna göre çalışan veya çalışmak isteyen her dört gençten biri işsizken, Türkiye'deki her üç işsizden de biri gençlerden oluşuyor.

-İşsizlik Sigortası 191 Bin İşsize İşsizlik Ödeneği Veriyor

- Resmi işsiz sayısının 4,5 milyonu geçtiği, gerçek işsiz sayısının da 10 milyona yaklaştığı bir dönemde İşsizlik Sigortası Fonundan işsizlik ödeneği alabilen işsiz sayısı ise mayısta 190 bin 962'ye kadar geriledi. İşsizlik sigortasından önceki yıllarda bazı aylarda 700 bine yakın işsize ödenek veriliyordu.
- Yıllardır işverenlere yapılan destek ödemeleri için, son bir yılda da yoğun olarak Covid-19 salgınından olumsuz etkilenen çalışanları desteklemek için kullanılan İşsizlik Sigortası Fonunun toplam varlığı ise 9 Haziran 2020 itibarıyla 86,9 milyar liraya kadar düştü.
- Fon varlığında 2020 yılı ve bu yılın ilk beş aylık döneminde toplam 44,6 milyar liralık azalma yaşandı. Aynı dönemde Fonun gelirlerinin de 56 milyar lira olduğu dikkate alındığında, 2020 ve 2021 yılının ilk beş ayında işsizlik sigortası fonundan 100 milyar liraya yakın bir harcama yapıldığı hesaplanıyor.

-Sanayi Üretimi: Geçen Yılın Üzerinde Önceki Ayın Altında

- Geçen yıl nisan ayında Covid-19'a karşı alınan önlemler nedeniyle bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,4 oranında azalarak dip yapan sanayi üretimi bu yıl nisan ayında ise yüzde 66 oranında arttı.
- Ancak nisan ayın üretimi mart ayına göre ise yüzde 0,9 oranında azaldı.
- Nisan ayındaki bu gelişmeyle birlikte ocak-nisan döneminde toplam sanayi üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22,56 oranında arttı. Geçen yılın ilk dört aylık döneminde üretim, nisan ayındaki yüksek oranlı azalış nedeniyle yüzde 4,94 oranında azalmıştı.
- Ocak-Nisan 2021 döneminde madencilik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,81, imalat sanayi üretimi yüzde 24,07 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretimi ise yüzde 8,03 oranında arttı.
- Mal dağılımına göre bakıldığında ise ocak-nisan döneminde ara malı üretiminde yüzde 26,26, dayanıklı tüketim malı üretiminde yüzde 40,69, dayanıksız tüketim malı üretiminde yüzde 16,54, enerji üretiminde yüzde 7,01 ve yatırım (sermaye) malı üretiminde ise yüzde 27,79 oranında artış yaşandı.

-Reel Sektörün Döviz Açığı Martta Büyüdü

- Türk lirasının değerindeki istikrarsızlık yüzünden reel sektörün en önemli risklerinden birini oluşturan döviz açığı bu yıl martta bir önceki aya göre 2,3 milyar dolar artarak 157,5 milyar dolara kadar yükseldi.
- Martta reel sektörün döviz varlıkları bir önceki aya göre 2,4 milyar dolar azalırken, döviz borçlarında ise sadece 33 milyon dolarlık bir azalma yaşandı. Sektörün 141,1 milyar dolara inen döviz varlıklarına karşılık döviz borçları ise 298,7 milyar dolar oldu.
- Türk lirasında son yıllarda yaşanan yüksek oranlı değer kaybı, döviz açığı nedeniyle reel sektörün önemli ölçüde zarar etmesine yol açıyor. Dolar kurunda yaşanan her 10 kuruşluk artış reel sektörü 16 milyar liraya yakın kur zararıyla karşı karşıya bırakıyor.

-Merkez Bankasının Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); geçen hafta (28 Mayıs – 4 Haziran haftasında) **1,1 milyar** dolar artarak 4 Haziran itibarıyla **93 milyar 686 milyon** dolara yükseldi. Rezervde yaşanan artış bankanın swap yoluyla borçlanmasından kaynaklandı.
- Geçen hafta **döviz rezervi** 917 milyon dolar artarak **49 milyar 638 milyon** dolara yükselirken, **altın varlıkları** 165 milyon dolar daha artarak **44 milyar 48 milyon** dolara yükseldi.
- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1 milyar 429 milyon dolar azalarak 90 milyar 404 milyon dolara, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) döviz ve altın swap borçları ise 2 milyar 51 milyon dolar artarak 62 milyar 90 milyon dolara kadar çıktı.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları** 662 milyon dolar artarak **152 milyar 494 milyon dolara** yükseldi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi eksi -56,8 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi (eksi) – **47,4 milyar** dolar olarak hesaplandı.

-Sıcak Para: Yabancı Yatırımcıların Çıkışı Sürüyor

- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 28 Mayıs- 4 Haziran haftasında, 2,4 milyar dolar azalarak **71,7 milyar dolara** geriledi.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar 98 milyon dolarlık hisse senedi, 64 milyon dolarlık devlet iç borçlanma kâğıdı 30 milyon dolarlık da özel sektör borçlanma tahvili satarken, swap alacaklarını da 1,3 milyar dolar azalttılar.
- Yabancı yatırımcıların 4 Haziran itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 21,3 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 7,8 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör iç borçlanma kâğıdı, 30,5 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 12,2 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 4 Haziran günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 1 milyar dolarlık satış yaptılar. Swap alacaklarını da 8,4 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla **yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 9,4 milyar dolar** oldu.
- Merkez Bankası başkanının bir gece yarısı kararnamesiyle görevden alındığı **19 Mart 2021'den bu yana** yabancı hareketleri kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında yabancılar hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtları 1,9 milyar dolar, swap alacaklarını 11,8 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla Türkiye'den bu dönemde **13,7 milyar dolarlık yabancı çıkışı** oldu.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, kur artışının da etkisiyle 34,9 milyar lira artarak 3 trilyon 833 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 17 milyar lira artarak ve 1 trilyon 677 milyar liraya yükseldi.
- 503 milyon dolar azalarak 251,6 milyar dolara inen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kur artışının etkisiyle 17,9 milyar lira artarak 2 trilyon 156 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 56,3'te kaldı. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon;** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,6'da kaldı. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 1 - 8 Haziran günleri arasında 203 milyon dolar azalarak 162,2 milyar dolara indi.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 1 – 8 Haziran günleri arasında, 15,9 milyar liralık genişlemeyle 3 trilyon 871 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 4,5 milyar lira artarken, döviz kredilerinden TL karşılığında 11,4 milyar liralık artış yaşandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 458 milyon dolar azalarak ve 168,1 milyar dolara indi.

-Vatandaşın Toplam Borcu 944 Milyar

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu (takipteki borçları da dahil) 28 Mayıs – 4 Haziran günleri arasında 5,3 milyar lira artarak 887,6 liraya yükseldi. Bu borcun 18,5 milyar lirası takipte bulunuyor.
- Bu borcun 725,7 milyar lirası tüketici (konut, otomobil dahil) kredilerinden, 161,8 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 2,8 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 2,5 milyar liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 13,1 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,4 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 18,5 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibariyle 30,3 milyar lira olarak açıklandı.

• **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

• **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 944 milyar lirayı** buluyor.

-297 Bin Kişi Daha Borcunu Ödeyemedi

• Ocak-nisan döneminde 195 bin 904 kişi bankalara olan tüketici kredisi borcunu, 148 bin 629 kişi de kredi kartı borcunu temerrüt süresinin de (180 gün) sonuna kadar ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alındı.

• Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcu nedeniyle bu dönemde takibe alınanlar tek kişi sayıldığında toplam 297 bin 519 kişi bankaların kara listesine alındı.

• Nisan 2021 sonu itibarıyla toplam 2 milyon 266 bin 610 kişi önceki beş yıl içerisinde yasal takibe alınan tüketici kredisi borcunu, 2 milyon 482 bin 33 kişi de kredi kartı borcunu hala ödeyemediği için yasal takipte bulunuyor.

• Yasal takibe alınmış hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcunu halen ödeyememiş olanlar tek kişi sayıldığında toplam 3 milyon 384 bin 537 vatandaş yasal takipte tutuluyor.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

• 4 Haziran itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,09 puan artarak yüzde 19,05'e çıkarken, ticari kredi faizleri ise 0,10 puan artarak yüzde 20,85 oldu.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

• Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın ağırlıklı ortalama faizi de 11 Haziran itibarıyla yine yüzde 19 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

• İki yıl vadeli devlet tahvili 11 Haziran günü yüzde 18,82 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü.

• Beş yıl vadelinin faizi yüzde 118,77'ye, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 18,12'ye indi.

• Faiz oranları bir önceki haftaya göre iki yıl vadelide 0,08 puan, 5 yıl vadelide yüzde 0,51 puan, on yıl vadelide ise 0,74 puan arttı.

Risk Primi (CDS)

• Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta yüzde 9 oranında azalarak 407,49'dan 370,81'e indi.

• Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22 Milyonu Aştı

• Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 11 Haziran günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 3 milyon 264 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 27 bin adet arttı.

• Aynı dönemde 3 milyon 317 bin dosya da sonuçlandırıldı.

• Geçen yıl nisan ayından itibaren üç ay süreyle icra dairelerine başvurular ertelenmişti. Bu yılki yüksek artışın önemli bir nedenini de bu erteleme etkisi oluşturuyor.

• İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (11 Haziran 2020 tarihine göre) 1 milyon 918 bin adet artarak 22 milyon 158 bine çıktı.

-Konut Fiyatları Yüzde 32 Arttı

• Merkez Bankasının verilerine göre bu yıl mart ayında Türkiye genelinde konut fiyatları bir önceki aya göre yüzde 2,4 oranında arttı. Fiyat artış oranı geçen yılın mart ayına göre ise yüzde 32 olarak gerçekleşti.

• Son bir yılda yeni konutların fiyatında yüzde 33,9, eski konutların fiyatlarında ise yüzde 31,6 oranında artış kaydedildi.

- Türkiye genelinde ortalama konut birim fiyatı da son bir yılda 3 bin 105 liradan 4 bin 151 liraya çıktı.
- Ortalama konut fiyatı İstanbul'da 6 bin 447 lira, Ankara'da 3 bin 85 lira, İzmir'de ise 5 bin 26 lira olarak hesaplanıyor.

-Nisanda Ciro Hacmi Azaldı

- Nisanda sektörlerin (sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler) bir önceki aya göre yüzde 1,8 oranında azaldı. Yıllık bazda ise yüzde 96,9 oranında arttı. Ciro hacmi geçen yıl nisanda yüzde 20,3 oranında azalmıştı.
- Nisanda sanayi sektörünün cirosu bir önceki aya göre yüzde 3,9 oranında azalırken, inşaat sektörünün cirosunda yüzde 0,1, ticaret sektörünün cirosunda yüzde 5,4 ve hizmetler sektörünün cirosunda da yüzde 2,7 oranında daralma yaşandı.
- Nisanda perakende satış hacmi ise bir önceki aya göre reel olarak yüzde 6,3, cari fiyatlarla da yüzde 5,4 oranında küçüldü.
- Perakende satışlar nisanda geçen yılın nisan ayına göre ise reel olarak yüzde 41,7, cari fiyatlarla da yüzde 66,3 oranında artış kaydetti. Geçen yıl nisanda perakende satış hacmi reel olarak yüzde 20, cari fiyatlarla da yüzde 14,2 azaldı.

-Elektrik Üretimi Artıyor

- Ocak-Mayıs 2021 döneminde Türkiye'nin elektrik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15 oranında artarak 129,6 milyar kilovat saate yükseldi.
- Bu dönemde yurt içi elektrik tüketimi yüzde 14,1 oranında artarak 128,8 milyar kilovatsaat, elektrik ihracatı da yüzde 57 artarak 1,4 milyar kilovat saat oldu. Elektrik ithalatı ise yüzde 50 azalarak 543 milyon kilovatsaate geriledi.

İŞSİZLİK ORANI YENİ BİR TARİHİ REKORA DOĞRU GİDİYOR!

Nisan ayında yüzde 13,9'a yükselen işsizlik oranı yeni bir tarihi rekora doğru gidiyor. 4,5 milyona ulaşan işsizler, işsizlik ve istihdam rakamlarında 59 yıldan bu yana gerçekleşen en yüksek resmi işsiz sayısı. TÜİK'in inandırıcılığı kalmayan rakamlarına bakılırsa son bir yılda 3 milyon dolayında yeni istihdam söz konusu. TÜİK, salgın önlemleri ve ekonomik kapanmalara rağmen böylesi bir yeni istihdamın nasıl sağlandığını, izah etmek zorundadır!

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı, Nisan ayı İşgücü ve İşsizlik İstatistiklerine göre resmi işsizlik oranı yüzde 13,9'a yükseldi. İşsizlik oranı en son 12 yıl önce 2009'da yüzde 14 ile o zamana kadar ki en yüksek orana ulaşmıştı. Açıklanan nisan ayı oranı da bir kez daha küresel finansal krizin en ağır şartlarının yaşandığı 2009 yılı düzeyine geldiğini ortaya koyuyor.

- Son 6 yılda, 2015'ten beri işsizlik oranı çift hanenin altına düşmedi. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilen 2018 yılından bu yana da yüzde 12'nin altına inmedi.

TÜİK'in açıkladığı rakamlarla resmi işsiz sayısı da geçen yılın aynı ayından bu yana bir yılda 531 bin kişi artarak 4 milyon 511 bine çıktı. Bu rakam, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) işsizlik verilerini yayınlamaya başladığı 1962 yılından bu yana 59 yılda görülen en yüksek resmi işsiz sayısı. COVID-19 salgını nedeniyle yaklaşık 1,5 yıldan bu yana işten çıkarma yasak olmasına ve kısa çalışma ödeneği ile ücretsiz izne çıkarılıp nakdi ödeme desteği alan milyonlarca kişi işsiz sayılmamasına rağmen, bu uygulamaların fazla işe yaramadığı, yarım milyondan fazla yeni işsiz işsizler arasına katıldığı anlaşılıyor.

Geniş tanımlı işsizlik olarak nitelendirilen ancak TÜİK'in 'atıl işgücü' olarak tanımladığı işsizlerin oranı ise 2021 yılının Nisan ayında tekrar artarak yüzde 27,4 oldu ve 10 milyon dolayında kalmaya devam etti.

Nisan ayında 15-24 yaş grubu genç işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,1 puanlık artışla yüzde 25,6 olurken genç istihdam oranı da 0,5 puanlık artışla yüzde 32 olarak açıklandı.

Asıl çarpıcı olan bir yandan son bir yılda 531 bin yeni işsiz aramıza katılırken, diğer yanda ise istihdam edilenlerin, yani yeni işe girip çalışmaya başlayanların sayısı yaklaşık 3 milyon kişi artmış.

TÜİK'in yayınladığı rakamlara bakılırsa 2020 yılı nisan ayında 25 milyon 169 bin kişi olan istihdam edilenlerin sayısı, bir yılda 2 milyon 987 bin kişi artarak 28 milyon 83 bin kişiye çıkmış. Geçen yılın nisan ayında COVID 19 salgınının en şiddetli dönemi yaşanıyordu. Sokağa çıkma yasakları ve işyerlerinin kapalı olması uygulamaları en geniş anlamda yürürlükteydi...

Ancak bir yıldan bu yana salgın önlemleri sürdürülüyor. Kasım ayında yeniden yükselişe geçen vaka ve vefatlar Mart sonunda 63 bin düzeyine yükselince kısmi ve tümden kapanma kararları yürürlüğe girdi ve işyerleri, lokantalar, restoranlar, esnaf işyerleri tekrar kapatıldı.

O zaman bir yılda ortaya çıkan yaklaşık 3 milyon istihdamın inandırıcı ve ikna edici şekilde topluma izahı zorunlu bir gereklilik. Sadece işsizlik bültenine rakam yazıp, bu rakamları birbiriyle denkleştirerek şirket bilançosu tutturur gibi işsizlik ya da istihdam verisi açıklanamaz. TÜİK daha önce çalışma çağındaki nüfus artmasına rağmen işgücüne katılımı düşük göstererek işsiz sayısını aşağı çekiyordu. Şimdi ise hem işsizler 500 binin üzerinde artıyor hem de yeni istihdam edilenler yeni işsizlerin 6 misli birden artışla 3 milyon kişiye yaklaşıyor.

3 Haziran'da aynı gün iki farklı mayıs enflasyonu açıklayıp, sonra yüksek olan oranın 'sehven' olduğunu duyurup geri çeken TÜİK işsizlik ve istihdam verilerinde de her ay bir başka çelişkiye, izah edilemeyen verilere imza atıyor. Başta TÜİK olmak üzere Merkez Bankası, İŞKUR, Hazine ve diğer kurumların böylesine itibar ve güven kaybına uğradıkları bir dönem, hiçbir iktidar döneminde yaşanmadı. Toplumdaki inandırıcılığını iyice yitiren, her dakika patlak veren yasa dışılıklar, mafya iddiaları, usulsüzlük ve yolsuzluklar karşısında suskunlukla süreci idare etmeye çalışan iktidar, veri üreten devlet kurumlarını da siyasi baskı ve talimatlarla 'resmi yalan' söylemeye yönlendirerek kendisine benzetti.

MERKEZ BANKASI, HAZİRAN AYI BEKLENTİ ANKETİNİN SONUÇLARI NEGATİF!

MB, beklenti anketinin ismini 'Piyasa Katılımcıları Anketi' olarak değiştirip beklentilerdeki kötüleşme algısını yumuşatmaya, yöneldi. Buna rağmen Haziran ayı anketinin sonuçları isim değişikliğiyle örtülemeyecek düzeyde negatif çıktı! Yılsonu enflasyon beklentisi yüzde 14,5'a yükselirken, dolar kuru beklentisi 9 TL'ye yaklaştı. Rezerv yokluğu kaygıları artırırken, CB Erdoğan, kayıp 128 milyar dolara yönelik yeni bir tez ortaya attı!

Merkez Bankası'nın 20 yıldan bu yana her ay düzenli olarak yayınladığı ve reel sektör, sanayi, perakende, banka-finans kesimi üst yöneticileri ve CEO'larla gerçekleştirdiği beklenti anketinin isimi değiştirildi.

MB Beklenti Anketi adı altında 2001 yılından bu yana yayınlanan ve yılsonu ile gelecek 12 aya dönük, kur, faiz, enflasyon, hazine tahvil faizi vb. kritik göstergelerle ilgili olarak sektörlerin, ekonomi aktörlerinin ve piyasanın nabzını ölçen adı Haziran ayından itibaren 'Piyasa Katılımcıları Anketi' olarak değiştirildi

MB ve ekonomi yönetimi anket sonuçlarında beklentilere yansıyan negatif unsurları ve kötüleşmeyi isim değiştirerek yumuşatmaya yönelirken, Haziran 2021 ayına ait Piyasa Katılımcıları Anketi'nde ortaya çıkan sonuçlar isim değiştirerek, kötümse ve endişeli beklentilerin değişmediğini gösterdi.

MB isim değişikliğine ilişkin yaptığı açıklamada Merkez Bankası Beklenti Anketi ismiyle yayınlanan anket sonuçlarının kamuoyu ve medyada 'MB'nin beklentisi gibi algılandığını' öne sürerek, bu yanlış anlaşılmayı ortadan kaldırmanın amaçlandığını savundu.

MB'nin yeni ismiyle Piyasa Katılımcıları Anketi'nin Haziran ayı sonuçlarına bakıldığında, önümüzdeki aylara dönük negatif beklenti ve endişelerin artarak devam ettiği görülüyor.

Yılsonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi Mayıs ayı sonuçlarında yüzde 13,81 iken, bu anket döneminde yüzde 14,46 seviyesine yükseldi. 12 ay sonrasına dönük TÜFE beklentisi ise bir önceki anket döneminde yüzde 11,81 iken, Haziran döneminde yüzde 12,12'ye yükseldi. Ankette 24 ay sonrası TÜFE beklentisi de yüzde 9,99'dan yüzde 10,16'ya ulaştı.

Dolayısıyla reel sektör ve finans kesimi üst yöneticileri Merkez Bankası'nın revize ederek yüzde 9,4'ten yüzde 12'ye yükselttiği yılsonu enflasyon hedefini inandırıcı bulmadıklarını, Merkez Bankası'nın ve ekonomi yönetiminin enflasyonla mücadele ve fiyat istikrarı açıklamalarına da güvenmediklerini ortaya koyarken, 24 ay sonrasında bile enflasyonun çift hanede kalmaya devam edeceği görüşündeler.

Yılsonu döviz kuru (ABD Doları/TL) beklentisi Mayıs ayında 8,71 TL iken Haziran döneminde 8,95 TL düzeyine yükseldi. 12 ay sonrası dolar kuru beklentisi bir önceki anket döneminde 8,95 TL iken, bu anket döneminde 9,23 TL olarak gerçekleşti. Kurlardaki yükseliş beklentisinin devam ediyor olması, TL'deki değer kaybının süreceğini gösteriyor. Özellikle Cumhurbaşkanı'nın TRT'de katıldığı programda MB Başkanını arayıp faizlerin indirilmesini istediğini söylediğini açıklaması, bir anda kurları yukarı doğru hareketlendirmişti. Faiz ve kurlara 'siyasi müdahale' endişesini artıran ve yansımasını döviz kurlarında gösteren bu tepkinin kaynağında, aynı zamanda ekonomik gerçeklerin dışında zamansız şekilde sadece Cumhurbaşkanı istiyor diye faizlerin düşürülmesinin yaratacağı ekonomik hasarın büyüklüğünden duyulan korku yatıyor...

MB döviz rezervlerinin ekside olması, olağanüstü bir kur artışı durumunda MB'nin müdahale silahından yoksun olduğunun bilinmesi ve 128 milyar dolarlık rezervin akibetinin açıklanamamış olması kaygıları büyütüyor.

Merkez Bankası'nın rezervi ikinci bir bütçe değıildir. İşte tüm bunlar anlaşıldığı kadarıyla tüm kesimlerde kaygıları büyütüyor, negatif beklentileri yükseltiyor. Bu da ismi değıştirilse bile beklenti anketinde kendisini gösteriyor.

TÜRKİYE DİŞ KAYNAĞA BAĞIMLI HALE GELDİ VE RİSKLER ARTIYOR

IMF Türkiye Raporu'nda; Türkiye'nin dış kaynağa bağımlı hale geldiğini ve risklerin arttığı vurgulandı!

IMF, gerçekleştirdiğı ekonomik konsültasyon sonrasında hazırladığı Türkiye Raporu'nda; Türkiye'nin dış kaynağa bağımlı hale geldiğini ve risklerin arttığını vurguladı. Kamu bankalarının öncülüğünde hayata geçirilen hızlı kredi büyümesinin yanı sıra yüksek enflasyonun para politikalarına güveni azalttığı, dolarizasyonu teşvik ettiği kaydedildi. Milyonlarca Suriyeli mülteciye ev sahipliğı yaptığı için Türkiye'ye övgüde bulunuldu!

Uluslararası Para Fonu (IMF) kuruluş anlaşmasının dördüncü maddesi kapsamında Türkiye ekonomisine yönelik konsültasyon ve denetleme çalışmaları ardından hazırlanan raporda, 2021 yılı için yüzde 5,75 oranında büyüme öngörüsünde bulunuldu. Koronavirüs salgını öncesinden başlayarak Türkiye'deki büyümenin giderek daha fazla dış kaynaklı kredi ve talep teşviklerine bağımlı hale geldiğı belirtilirken, salgın sırasında ise bu bağımlılığın daha da arttığı yüksek tutardaki cari açığın borçla kapatılmaya çalışılmasının dış finansman ihtiyacını iyice büyüttüğü kaydedildi. Hükümetin büyüme hızının pozitif olması için dönem dönem başvurduğu yöntemlerle kamu bankalarının öncülük ettiği hızlı kredi büyümesinin beraberinde yüksek enflasyona zemin hazırladığı bunun da para politikalarına güveni azaltarak, mevduatlarda dolarizasyonunun yaygınlaşmasını tetiklediğı belirtildi.

Türkiye'nin pandemiye, benzeri ülkelerin çoğundan daha zayıf ve kırılğan bir ekonomik tabloda girdiğine dikkat çekilen IMF raporunda ilk aşamada ekonomik faaliyetlerin benzer ülkelerle paralel şekilde seyrettiğı, buna rağmen görülen ekonomik gelişmenin kayda değer olduğu Türkiye'nin pek çok ülkeden bu yönüyle ayrıştığı görüşü raporda yer aldı.

Raporda büyük faiz indirimleri, kamu bankaları tarafından hızlı kredi sağlanması, idari ve düzenleyici kredi teşvikleri ve kapsamlı likidite desteğı sayesinde Türkiye'nin 2020'de pozitif ekonomik büyüme yaşayan birkaç ülke arasında yer aldığı belirtildi.

Artan belirsizliklere rağmen gayri safi yurtiçi hasılda bu yıl öngörülen büyümenin güçlü olduğunu vurgulayan IMF, büyümeyi olumsuz etkileyebilecek çok ciddi riskin varlığına da dikkat çekti. Enflasyonun yüksek oranlarda seyretmeye devam edeceği öngörüsünde bulunan IMF heyetinin raporunda, döviz rezervlerinin ise daha da düşeceği dile getirildi. Bu yüzden yüksek düzeyde dış finansman ihtiyacı bulunan Türkiye ekonomisinin döviz mevduatlarındaki büyük artış ve döviz rezervlerindeki eksi durum nedeniyle, yurtiçi ve yurtdışı şoklara karşı çok hassas konumda olduğu dile getirildi.

IMF raporunda, 2020'nin ikinci yarısında kamu bankaları tarafından başlatılan düşük faizli kredi kampanyalarıyla ekonomide sağlanan toparlanmanın pozitif yansıması olarak 2021 yılında yüzde 5,75 oranında büyüme öngörüldüğü ancak 2022'den itibaren büyüme hızının düşmeye başlayacağı kaydedildi. Türkiye'nin kısa vadede pandemi ile ilgili ihtiyaçlara karşılık verirken, zararı azaltmak, büyüme beklentilerini iyileştirmek için güçlü ekonomi politikalarını ve yapısal reformları benimsemesi gerektiğı görüşü dile getirilirken, kısıtlı kaynaklara ve ağır ekonomik koşullara rağmen milyonlarca Suriyeli ve başka ülkelerden gelen mültecilere ev sahipliğı yapılmasından ise övgüyle söz ediliyor.

Türkiye'nin enflasyonu 2023 yılı için hedeflenen yüzde 5 ve tek haneli noktaya çekebilmesi için katı ve sıkı para politikalarına güçlü şekilde bağı kalması gerektiğı konusunda uyarıda bulunan IMF, ayrıca kaliteli ve yüksek miktarda döviz rezervinin yeniden sağlanabilmesi için MB'nin özerkliğinin güçlendirmesini istedi. Bankacılık ve finans sektörünün hassas bir durumda olduğuna dikkat çekilerek, kamu bankalarındaki olağanüstü kredi büyümesinin kontrol altında tutulması gerektiğı bildirildi. Ayrıca yurt dışından sağladıkları sendikasyon kredilerinden ötürü, bankaların döviz yükümlülüklerinin de dikkatle izlenmesi uyarısında bulunuldu.

IMF yönetim kurulu bunlara ilave olarak bankacılık sektöründeki ciddi risklerin varlığına vurgu yaptığı raporda, pandeminin etkisi ve yaygınlığı azaldıkça, bankalara sağlanan denetim esnekliğı ve kredi ertelemesi uygulamalarının kademeli olarak kaldırılmasının tavsiye edildiğini hükümete ilettili.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, IMF'nin yanı sıra kredi derecelendirme kuruluşlarının raporlarından ve Türkiye'nin kredi notu değerlendirmelerinden haz etmiyor. Ancak uluslararası reyting kuruluşlarının Türkiye değerlendirmeleri, IMF, Dünya Bankası, OECD vb. kuruluşların Türkiye ekonomisiyle ilgili öngörülerini yabancı yatırımcı ve sermayedarlar tarafından ciddi şekilde izleniyor, önemseniyor.

Resmi verilere güvensizliğin ve MB, TÜİK başta olmak üzere kurumsal bağımsızlığın yok edildiği endişelerinin yükseldiği aşamada, yabancı finans kuruluşları ve yatırımcılar, sermayedarlar bu rapor ve değerlendirmelere bakarak, Türkiye ile ilgili kararlarını oluşturuyor. Türkiye'ye dış kaynak girişinin neredeyse durması, mevcut yabancı sermayenin de hızla Türkiye'den çıkması, iktidarın itibar etmediği ancak küresel piyasaların yakından takip ettiği bu rapor ve reyting değerlendirmelerinde dile getirilen risklerden, uyarılardan kaynaklanıyor.

ÜRETİMDE DÜŞÜŞ BAŞLIYOR

Sanayi üretimi geçen yıl salgın nedeniyle kapanan ekonomiden ötürü, baz etkisiyle yükselişe geçerken, son açıklanan Nisan ayı verisi sanayi üretimde düşüş başladığını gösterdi.

Sanayi üretiminde geçen yıla kıyasla baz etkisiyle gerçekleşen artışın yüzde 7'lik ilk çeyrek büyümesinin lokomotifini olduğunu savunan iktidarın bu tezi, son açıklanan Nisan ayı sanayi üretimi verisiyle boşluğa düştü. 11 ay aradan sonra inişe geçen sanayi üretimi, aynı zamanda ekonomide yavaşlamanın ve durgunluğun işareti olarak görülmelidir!

Sanayi üretimi geçen yıl salgın nedeniyle kapanan ekonomiden ötürü, baz etkisiyle yükselişe geçerken, son açıklanan Nisan ayı verisi, tablonun tersine döndüğünü, sanayi üretimde düşüş başladığını gösterdi. Bu durum aynı zamanda ekonomide yavaşlamanın, daralmanın göstergesi!

Sanayi üretimi nisanda geçen yılın aynı ayındaki salgın önlemleri ve kapanmanın yarattığı baz etkisiyle yıllık yüzde 66 artmış görünürken, aylık bazda ise bir önceki aya kıyasla yüzde 0,9 oranında azaldı. Bu rakam 11 ay aradan sonra sanayi üretiminin tekrar inişe geçtiğini gösteriyor.

Geçtiğimiz ay sonunda yüzde 7 olarak açıklanan 2021 yılı ilk çeyrek büyüme hızında sanayi üretimindeki artışın ve özellikle imalat sanayiinde yatırım ve üretim artışının etkili olduğu Cumhurbaşkanı tarafından öne sürülmüştü.

Ancak işin gerçeği, geçen sene nisan ayında, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de salgının etkisiyle sanayi üretiminin sert düşüş göstermiş olması ve baz etkisiyle de bu yılın aynı dönemlerinde yüksek üretim artışı verilerinin açıklanmasıydı.

Sanayinin alt sektörlerine bakıldığında da yıllık üretimde yine baz etkisiyle yükseliş gözlenirken, aylık olarak ise düşüşün hızlandığı ortaya çıkıyor. 2021 yılı Nisan ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 25,5, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 72,3 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 26,6 arttı.

Geçen yılın aynı dönemi yerine bu yılın aylık verilerine bakıldığında ise üretim düşüşünün başladığı gözleniyor. Nisan ayında, Mart ayına göre yüzde 0,9 gerileyen sanayi üretiminin alt sektörlerindeki durum, aylık verilerde çok farklı bir tablo ortaya çıkarttı.

Nisanda madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 4,1, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0,7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1,3 azaldı.

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri ciro endeksi de Nisan ayında yine aynı baz etkisiyle geçen yılın aynı ayına kıyasla yıllık yüzde 96,9 artış gösterirken, aylık bazda Mart ayına göre yüzde 1,8 gerileme yaşandığı görülüyor. Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi de 2021 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 41,7 arttı. Alt sektörler itibarıyla gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 10,2, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 74,6, otomotiv yakıtı satışları yüzde 38,5 arttı. Aylık düzeydeki üretime bakıldığında perakende satış hacmi Nisan ayında Mart ayına göre yüzde 6,3 azaldı. Aynı şekilde gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 11,4, otomotiv yakıtı satışları yüzde 6,3 düşüş gösterdi. Sadece gıda, içecek ve tütün satışları aylık yüzde 3,2 arttı. Sanayi üretimi, sektörel ciro endeksleri ve perakende satış hacimlerinde Nisan ayında, bir önceki aya göre yaşanan düşüşler ekonominin tüm bu alanlarında yavaşlamanın ve durgunluğun işareti. Mart ayında normalleşme etkisiyle yükselişler yaşandığı, Nisan ayında ise önce kısmi kapanma sonrasında 17 Mayıs'a kadar tam kapanma etkisiyle düşüş gerçekleştiği öne sürülebilir. Dolayısıyla mayıs ayı verisi açıklandığında da yine sanayi üretiminde, ciro endekslerinde ve perakende satış hacimlerinde geçen yılın aynı ayına göre baz etkisiyle artış, bu yıl ise aylık düzeyde düşüş gerçekleştiği görülebilir.

Ancak önemli olan kısmı ve tam kapanma süreçlerinde hizmet sektörü dışında sanayi başta olmak üzere hemen tüm sektörlerin kapsam dışında tutulması ve üretimin sürdürülmesine zemin yaratılmasıydı. Buna rağmen aylık olarak düşüş gerçekleşiyorsa o zaman bu durum ekonomide daralmanın ve yavaşlamanın somut işareti olarak görülmeli.

Daha önce de vurguladığım gibi ikinci çeyrek büyüme hızı, geçen yılın aynı döneminde (Nisan, Mayıs, Haziran) salgın önlemlerinden ötürü eksi yüzde 10,3 daralma ve küçülmenin baz etkisiyle bu yılın aynı döneminde çift haneli büyüme hızı olarak gerçekleşecektir. Ne yazık ki bu gerçek bir büyüme olmayacaktır.

- Nitekim nisan ayına ilişkin açıklanan veriler de aylık olarak, sanayi, perakende, sektörel yavaşlamanın ilk sinyallerini vermektedir.

Bunların hiç birisinin kalıcı ve istikrarlı bir ekonomik süreci gerçekleştirmediği daha önceki benzer uygulamalarda da görüldü. Bir kez daha aynı yanlışın yapılması kısa süreli bir canlanma ve ardından geri ödenemeyen kredi borçlarıyla daralan bir ekonomik tabloyu daha da ileriye taşıyacaktı.

BİR KUŞAK BİR YOL

G7 Liderler Zirvesi'nde Çin'in tüm dünya ticaretini etkisi altına almasını hedefleyen 'Bir Kuşak Bir Yol' programına alternatif bir planın hayata geçirilmesi kabul edildi.

G7 Liderler Zirvesi'nde; Çin'in küresel dünya ticaretinde artan ağırlığının dizginlenmesi için, 'Bir Kuşak Bir Yol' projesine alternatif olarak bir ulaşım ve altyapı projesinin hayata geçirilmesi kabul edildi. 'Dünyayı Yeniden Daha İyi İnşa Et' başlığıyla hazırlanan plan uyarınca altyapılarını iyileştirmek ve ulaşım alanında yatırım yapmak isteyen geri kalmış ya da düşük gelirli ülkelere destek ve finansman sağlanacak.

Dünyanın en gelişmiş ülkelerinin oluşturduğu G7 Liderler Zirvesi'nde Çin'in tüm dünya ticaretini etkisi altına almasını hedefleyen 'Bir Kuşak Bir Yol' programına alternatif bir planın hayata geçirilmesi kabul edildi.

- Ülkeler arasındaki küresel ulaşım planları hazırlayarak hayata geçiren Çin, ihracat ürünlerini demiryolu ile doğrudan İngiltere'ye ulaştırabilme olanağını elde etti.

Güzerghâh üzerindeki pek çok Asya, Orta Asya, Doğu Avrupa, Orta Avrupa ülkelerini geçen ticari demiryolu ağı, güneyden de paralel olarak Ortadoğu, Türkiye, Kuzey Afrika ve Sahra Altı Afrikası ülkelerine ulaşan, karayolu-deniz yolu-demiryolu entegre ulaşım sistemlerini devreye sokuyor.

Avrupa pazarına erişimde Türkiye'nin önemli bir geçiş ülkesi olmasından ötürü, Türkiye'deki demiryolu, hızlı tren projelerinde yer alan, bazı limanların işletmesini üstlenen Çin, son olarak Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) modeliyle inşa edilen Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve çevre yollarını devralma girişiminde sonuç almak üzere.

G7 zirvesinde liderlerin üzerinde uzlaşmaya vardığı 'Dünyayı Yeniden Daha İyi İnşa Et' programı Çin'in projesine alternatif olarak planlandı. Batılı ülkelerin küresel ticaretteki paylarının gerilemesini önlemeyi amaçlayan program, altyapı ve ulaşım ağlarını iyileştirmek, bu alanda yatırım yapmak isteyen geri kalmış veya düşük gelirli ülkelerin projelerine finansman ve katkı sağlamayı öngörüyor.

- ABD Başkanı Joe Biden, G7 zirvesinde yaptığı açıklamada "Dünyayı Yeniden Daha İyi İnşa Et" planının Çin'in geliştirdiği Bir Kuşak, Bir Yol Programı'na daha iyi bir alternatif sunmasını amaçladıklarını söyledi.

ABD yönetimi, Çin'in programını "borç diplomasisi" olarak adlandırıyor ve bu yolla pek çok az gelişmiş, düşük gelirli ülkelerin Çin'in ekonomik hegemonyası altında kaldığını, Çin'e borçlandığını ve borçlarını ödeyemeyince de Çin'in bu tesisleri el koyarak devraldığını böylece ülkeye yerleştiğini savunuyorlar.

Dolayısıyla Çin'in Bir Kuşak Bir Yol programı ile çok sayıda ülkede stratejik ulaşım altyapısını önce inşa edip sonra da ele geçirdiğini belirterek G7 zirvesinde kabul edilen programın Çin'e alternatif olacağını vurguladılar.

Ancak G7'nin Dünyayı Yeniden Daha İyi İnşa Et Programı'nın finansmanı konusunda ciddi belirsizlikler ve anlaşmazlıklar söz konusu. Nasıl bir finansman yönteminin izleneceği, G7 ülkelerinin sağlayacakları katkının tutarının ne olacağı, ortak bir fonun oluşturulup oluşturulmayacağı ve finansmanın yönetiminin nasıl yürütüleceği vb. konularında da belirsizlikler, anlaşmazlıklar, uzlaşmazlıklar mevcut.

- Almanya Başbakanı Merkel, G7 ülkelerinin henüz bu program için finansman ortaya koyma aşamasında olmadığını açıkladı.

G7 liderler zirvesinde alınan bu karara sert tepki gösteren Çin, artık dünyayı ilgilendiren kararların küçük bir grup tarafından alındığı dönemlerin geride kaldığını duyurdu. G7 liderlerinin kabul ettiği programın finansal ve işleyiş altyapısı, kurumsal sisteminin oluşturulmasının zaman alacağını, bu süreçte ise Çin'in **Bir Kuşak Bir Yol** programına daha hız vererek mesafe kat edeceğini öngörmekteyiz.

BÜTÇE YİNE AÇIK VERDİ

Pandemi etkisinin daha belirgin hissedildiği ve vergi tahsilatlarının ötelenildiği 2020 yılı ilk 5 ayında 90 milyar TL açık veren bütçe bu yıl ilk 5 ayda 7.5 milyar TL açık verdi.

Bütçede 2020 pandemi başında ötelenmiş tahsilatların başlaması, kurumlar vergisi başta olmak üzere vergi artışları ve harcamalardaki artışların gelirlere göre daha sınırlı kalması açığın da gerilemesini destekliyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre merkezi yönetim bütçesi 2020 yılı Mayıs ayında 17.3 milyar TL açık vermiş iken 2021 yılı Mayıs ayında 13.37 milyar TL açık verdi. Bütçe giderleri Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 53.5 artarak 104.57 milyar TL oldu. Bütçe gelirleri ise Mayıs'ta yüzde 38 artarak 117.94 milyar TL olarak gerçekleşti.

Böylece 2020 yılı Mayıs ayında 7.64 milyar TL faiz dışı açık veren bütçe 2021 yılı Mayıs ayında 575 milyon TL faiz dışı fazla verdi. Vergi gelirleri tahsilatı da Mayıs'ta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 66.9 artarak 92.28 milyar TL oldu.

Verilere göre 2020 yılı Ocak-Mayıs döneminde 25.12 milyar TL faiz dışı açık verilmiş iken 2021 aynı dönemde 73.95 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan veri sonrası "Ocak-Mayıs faiz dışı dengesi, mali disiplin politikalarını kararlılıkla sürdürdüğümüzü gösteriyor" dedi.

Dönem Dönem Uygulanıyor

Hükümet pandemide önceliğin istihdam piyasası olduğunu belirterek, bazı sektörlerde vergi indirimleri bazılarında ise vergi tahsilatlarının ötelenmesini de içeren bir çok uygulamayı pandemi başlangıcından beri dönem dönem uyguluyor.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan Finanse Ediliyor

Hükümetin pandemi desteklerinin bütçeye yansımaları yine de sınırlı kalıyor. Burada önemli bir etken ise desteklerin farklı kanallardan uygulanması. İstihdam piyasasını desteklemek için atılan adımların büyük bir bölümü, bütçe dışından İşsizlik Sigortası Fonu'ndan finanse ediliyor.

Hatırı Sayılır Seviyede

Benzer ülkelere bakıldığında Türkiye hâlâ birçok ülkeden daha az bütçe açığı vermeye de devam ediyor. Buna rağmen bütçede yaşanan bozulma da hatırı sayılır seviyede.

BÜTÇEDEN MÜTEAHHİTLERE BİR AYDA 8 MİLYAR LİRA AKTARILDI

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan kamunun aylık harcama rakamları, iktidarın ekonomik ve sosyal anlamda yaşanan her türlü olumsuzluğa karşın harcama tercihlerini değiştirmediklerini ortaya koydu. Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, örtülü ödenek, kamunun kira gideri ve müteahhitlere yapılan ödemeler, milyarlarca TL'yi buldu. Sosyal yardımlar, müteahhitlere aktarılan tutarın çok gerisinde kaldı.

Cumhurbaşkanı tarafından kullanılan ve hesabı sorulamayan "örtülü ödenek" olarak isimlendirilen Gizli Hizmet Giderleri kaleminden yapılan harcamaların tutarı, bu yılın beş ayında 884 milyon 522 bin TL'ye ulaştı. Verilere göre, Erdoğan Ocak'ta 267 milyon 803 bin TL, Şubat'ta 89 milyon 363 bin TL, Mart'ta 371 milyon 579 bin TL, Nisan'da 52 milyon 726 bin TL ve Mayıs'ta 103 milyon 51 bin TL'lik örtülü harcama yaptı.

Kamu harcamalarında dikkati çeken bir diğer gider kalemini kira giderleri oluşturdu. Başta lüks makam araçlarında olmak üzere kamuda hemen her alanda "kiracılık" anlayışını hakim kılan iktidar, beş ayda kamu kurumlarının kira giderleri için yaklaşık 4,8 milyar TL ödedi. Bu tutarın 260 milyon TL'si taşıt kiralalarına, 4 milyar 207 milyon TL'si hizmet binası kiralalarına, 57 milyon TL'si uçak kiralalarına ve 254 milyon TL'si personel servis kiralalarına harcandı. 27 milyon TL ise lojmanlara ödenen kira tutarı olarak kayıtlara geçti. İktidar ayrıca gemi, canlı hayvan, iş makinesi, bilgisayar ve bilgisayar sistemleri, eğitim ve öğretim gibi gereklere de kira ödedi.

Ülkedeki en önemli kamu kaynaklarını betona gömen ve bu yolla yandaş müteahhitlerini zengin eden AKP iktidarı, 2021 yılının beş ayında bu kişi ve firmalara 23 milyar TL'den daha fazla ödeme yaptı. Farklı harcama kalemlerinde bulunan müteahhitlik giderleri için sadece mayıs ayında yaklaşık 8 milyar TL ödendi. Bu harcama, yıl rekoru olarak da kayıtlara geçti.

Sosyal Yardım Sınıfta Kaldı

Salgın hastalık sürecinde her gün biraz daha yoksullaşan halk için yapılan harcamalar, müteahhitlerin ödeneklerinin çok gerisinde kaldı. AKP, aralarında engelli aylığı, doğum yardımı, çocuklu ailelere yardım gibi harcamaların yer aldığı "Sosyal Yardımlar" kalemi için 2 milyar TL harcadı. Müteahhitlere bir ayda aktarılan tutarın 6 milyar TL gerisinde kalan sosyal yardım kaleminden yapılan bazı harcamalar şöyle:

- ◆ Silikozis aylıkları: 248 bin TL
- ◆ Çocuklara aileleri yanında bakım desteği: 149 milyon TL
- ◆ Doğum yardımı: 30 milyon TL
- ◆ Bakıma ihtiyacı olan engellilere evde bakım desteği: 861 milyon TL
- ◆ Ücretsiz seyahat desteği: 6 milyon TL
- ◆ Muhtaç engellilere yardım: 4 milyon TL
- ◆ Sosyal hizmet kuruluşlarında kalanlara destek: 5 milyon TL
- ◆ 18 yaş altı engelli yakınlarına sağlanan destek: 50 milyon TL

MİLYONLUK İHALELERDE ADRES DEĞİŞMİYOR

Bahçelievler Belediyesi'nin milyonlarca liralık ihalelerinin yine yandaşlara gittiği açığa çıktı. Araç kiralama ihalesi Albayraklara giderken kent temizliği aracı kiralama ve park yapımı ihaleleri de AKP'lilere verilmiş.

AKP'li Bahçelievler Belediyesi'nin milyonlarca liralık ihaleleri eski meclis üyesi ile milletvekili aday adayının şirketlerine verildi. Bahçelievler Belediyesi'nin Denetim Komisyonu Raporu'na karşı CHP'li Meclis Üyesi İsmail Hakkı Temel'in hazırladığı şerh raporunda belediyenin ihale oyunları ve milyonlarca liralık ihalelerin kimlere, nasıl verildiği tek tek anlatıldı.

Raporda, AKP'li Bahçelievler Belediyesi'nin ihale şartnamelerini ihaleyi vermek istediği firmanın şartlarına göre hazırlandığı vurgulandı. 05 Kasım 2020 tarihinde "Bahçelievler İlçesi Dahilinde Parkların ve Yeşil Alanların Yapım ve Onarın Revizyon İş'i" adı altında düzenlenen ihalenin tam 41 milyon 475 bin TL'ye Mim Doğal Kaynaklar İnşaat Sanayi Şirketi'ne verildiği belirtildi.

AKP'den Aday Adayı Oldu

Mim Doğal Kaynaklar İnşaat Sanayi Şirketi'nin sahiplerinin Mihail Mungan ile oğlu Mehmet Selim Mungan olduğu ve Mihail Mungan'ın bir dönem İBB'de İSFALT A.Ş.'nin genel müdürü ve AKP'den milletvekili aday adaylığı olduğu ifade edildi. Öte yandan 2019 yılında da Mungan ailesinin şirketi ne yine belediyenin 16 milyon 488 bin TL'lik ihale verdiği ve AKP'li Arnavutköy Belediyesi'nin park ve bahçeler işini aldığı da belirtildi.

Oğlu Meclis Üyesi

AKP'li belediyenin geçen yıl yaptığı "Kent Temizliği Aracı" ihalesi de yabancıya gitmedi. Hazırlanan rapora göre, ihaleyi 51 milyon 449 bin TL'ye Teknik Katı Atık Şirketi aldı. Şirketin sahibi Hasan Topaloğlu'nun önceki dönemlerde Pendik Belediyesi'nin meclis üyesi olduğu ve bu dönemde oğlu Furkan Topaloğlu'nun AKP'den Pendik ve İBB Meclisi üyesi olduğu ifade edildi.

Araçlar Albayraklardan

Belediyenin 23 Mart 2020 tarihinde düzenlenen araç kiralama ihalesini de 42 milyon 178 bin TL'ye Platform Turizm Şirketi aldı. Platform Turizm'in yönetim kurulu başkanı ise Kazım Albayrak. Albayrak, beş kardeşiyle birlikte, Yeni Şafak gazetesi, yedi dergi, iki TV kanalını bünyesinde bulunduran Albayrak Yayın Holding A.Ş.'nin hissedarı. Albayrak, grup içindeki iki inşaat firmasında da hissedarı. Kazım Albayrak'ın AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yakın ilişkisi olduğu biliniyor.

Öte yandan raporda, bu ihaleyle şirketten 144 araç kiralandığı ve 55'inin de binek araç olduğu belirtildi. Raporda, bu ihalede de gerçek rekabet ortamının oluşmadığı, belediyenin teknik personel sayısı müdürler de dahil 422 olduğu ve bu kadar araç kiralanmasının lüks ve israf olduğu vurgulandı.

Yandaşın İştahı Kabarıyor

Şerh raporunun sonuç kısmında, Bahçelievler Belediyesi'nin bankalardaki milyonlarca lirasının yandaşların iştahını kabarttığı belirtilerek, "Bahçelievler Belediyesi İstanbul'un 39 ilçe belediyesi arasında maddi kaynaklar açısından ilk sırada gelmektedir. Bu da belediyeyle iş yapan müteahhitlerin iştahını arttırmaktadır. 2020 yılı sonu itibariyle belediyenin bankadaki nakit değerleri 118 milyon 710 bin TL seviyesindedir" ifadelerine yer verildi.

GELİR DAĞILIMINDA UÇURUM, SON 11 YILIN EN YÜKSEĞİNİ GÖRDÜ

Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan Gini katsayısı, salgın yılında 0,410 ile 2009'dan bu yana en kötü seviyesini gördü. En zengin yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay artarken, görelî yoksulluk oranında artış gözlemlendi.

Türkiye'de gelir dağılımı göstergeleri, salgın yılında önceki yıllara olumsuz bir tabloya işaret etti. Gelir dağılımındaki bozulma 11 yılın en kötü seviyesine gelirken, en zenginlerin toplam gelirdeki payı yükseldi. Görelî yoksulluk oranında da artış gözlemlendi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), 2020 yılına ilişkin Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması sonuçlarına göre, bu dönemde Türkiye'de en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay, geçen yıl bir önceki yıla göre 1,2 puan artışla yüzde 47,5'e yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0,3 puan azalarak yüzde 5,9'a geriledi.

Toplumun en zengin yüzde 20'sinin gelirinin en yoksul yüzde 20'sinin gelirin oranı 7,4'den 8'e yükseldi.

Gelir dağılımı eşitsizliği ölçütlerinden olan ve sifıra yaklaştıkça gelir dağılımında eşitliği, 1'e yaklaştıkça gelir dağılımında bozulmayı ifade eden Gini katsayısı, 2020'de bir önceki yıla göre 0,015 puan artışla 0,410 olarak tahmin edildi. 2014'te 0,391 seviyesine kadar gerileyen Gini katsayısı, 2009'da bu yana en kötü seviyesini gördü.

Yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir geliri yüzde 15,8 artarak 2020 yılı anket sonuçlarına göre 69 bin 349 TL oldu.

Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri bir önceki yıla göre yüzde 17,2 artışla 28 bin 522 TL'den 33 bin 428 TL'ye yükseldi.

Yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirlerinde en yüksek gelir, geçen yıla göre 5 bin 450 TL artarak 42 bin 712 TL ile tek kişilik hanehalklarının oldu. Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalklarının yıllık ortalama eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri 38 bin 141 TL iken tek çekirdek aileden oluşan hanehalklarında bu değer 34 bin 577 oldu. En düşük yıllık ortalama eşdeğer kullanılabilir hanehalkı fert gelirin sahip hanehalkı tipi ise 25 bin 889 TL ile en az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkları oldu.

Sürekli Yoksulluk Oranı Arttı

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı 2020 yılında 0,6 puan artarak yüzde 15 oldu. Medyan gelirin yüzde 60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre yoksulluk oranı ise son yılda 0,6 puan artarak yüzde 21,9 olarak gerçekleşti.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 40'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0,6 puanlık artış ile yüzde 8,9 olarak gerçekleşti. Medyan gelirin yüzde 70'i dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ise yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 0,5 puanlık artış ile yüzde 29 oldu.

Dört yıllık panel veri kullanılarak hesaplanan sürekli yoksulluk oranı, eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 60'ına göre son yılda ve aynı zamanda önceki üç yıldan en az ikisinde de yoksul olan fertleri kapsıyor. Buna göre, 2020 yılı anket sonuçlarında sürekli yoksulluk oranı bir önceki yıla göre 1 puan artarak yüzde 13,7 oldu.

Finansal sıkıntıda olma durumunu ifade eden maddi yoksunluk, çamaşır makinesi, renkli televizyon, telefon ve otomobil sahipliği ile ekonomik olarak beklenmedik harcamaları yapabilme, evden uzakta bir haftalık tatil masrafını karşılayabilme, kira, konut kredisi ve faizli borçları ödeyebilme, iki günde bir et, tavuk, balık çeren

yemek yiyebilme ve evin ısınma ihtiyacını karşılayabilme durumu ile ilgili hane halklarının algılarını yansıtıyor. Belirtilen dokuz maddenin en az dördünü karşılayamayanların oranı olarak tanımlanan ciddi maddi yoksunluk oranı 2019'da yüzde 26,3 iken 2020'de anket sonuçlarında 1,1 puan artarak yüzde 27,4 oldu.

GARANTİLER VATANDAŞIN CEBİNDEN ÇIKIYOR!

Yolcu Garantisi Hızlı Trende de Tutmadı: Hazine 7.5 Milyon Dolar Ödeyecek

Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı için 2020'de 5 milyon yolcu garantisi verildi ancak bu sayı, 740 binde kaldı. Cengiz-Kolin-Limak ortaklığına 7.5 milyon dolar ödeme yapılacağı belirtildi.

Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı için 2020'de 5 milyon yolcu garantisi verilmişti, ancak yolcu sayısı 740 binde kaldı. Gelmeyen yolcular nedeniyle yüklenici şirkete ödeme yapılacak. Bu kapsamda Hazine'nin yüklenici Cengiz - Kolin - Limak ortaklığına 7.5 milyon dolar ödeyeceği belirtildi.

Yolcu garantisi nedeniyle gar için 3 yılda devletin kasasından 13 milyon 852 bin 545 dolar çıktı. Tren garı için garanti kapsamında 2016'dan bu yana 14 milyon dolarlık ödeme yapıldı. Tren garında yıllık yolcu garantisinin tutmaması halinde şirkete her yolcu için 1.5 dolar ödeniyor. Garantinin tutması durumunda ise her yolcu için ödeme 50 cent oluyor. Yapılan sözleşme kapsamında ilk 2 yıl için 2'şer milyon, sonraki 2 yıl için 5'er milyon, sonraki 4 yıl için 8'er milyon ve 9-14'üncü yıllar için de 10'ar milyon yolcu garantisi verilmişti.

İYİ Parti Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, "Devlet vatandaşın en ufak bir bina yapmasında ruhsat isterken kendisi gecekondular yapıyor. Koskoca başkentte göbeğinde Ankara garının yapı ruhsatı çıkmadan yapılmasına göz yumuldu. YHT garına giden yolcu için de gitmeyen yolcu için de Hazine'den para çıkıyor. Kara Tren gecikiyordu, belki hiç gelmiyordu. Hızlı tren geliyor ama gelirken meşhur 5'lilerden 3'üne çalışıyor, Hazine'yi boşaltıyor" dedi.

Dört Yılda 21 Milyon Dolar Ödeme

Cengiz Kolin-Limak ortaklığına Ankara YHT Garı için 2016-2017 döneminde 2 milyon yolcu garanti edildi ve 2 milyon 207 bin 230 yolcu gelince, 3 milyon 103 bin 615 dolar ödendi. 2017-2018 döneminde 2 milyonluk garantiye göre, 2 milyon 497 bin 861 yolcu geldi ve 3 milyon 248 bin 930 dolar şirkete verildi. 2018-2019'da 5 milyon yolcu garantisi tutmayınca, 7 milyon 500 bin dolar daha ödendi.

2020-2021 dönemi için de 5 milyon yolcu garantisi verildi, ancak 740 bin kişi kullandığı için hedef tutmadı. 2020 ile birlikte yolcu garantisi için ödenen tutar, 21 milyon 352 bin dolara ulaşacak.

Bir Yıllık Zarar 1.3 Milyar Lira

TCDD'de pandemi nedeniyle sefer sayısı azaltıldı ama kaza sayısı azalmadı. Geçen yıl 56 önemli tren kazası meydana geldi. Kurumun 2020 yılı zararı da 1,3 milyar TL'yi geçti.

Covid-19 pandemisi nedeniyle geçen yıl TCDD'nin toplam yolcu sayısı 2019'a göre yüzde 40 azaldı. Yüksek hızlı tren (YHT) yolcu sayısı yüzde 66 oranında azalırken Marmaray'da yüzde 31 ve Başkentray'da ise yüzde 45 oranında düşüş görüldü.

SÖZDE ESNAF BANKASI

Halkbank Davası Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Biden görüşmesindeki kritik konuların başında geliyor. Halkbank, ABD'nin İran'a yönelik ekonomik yaptırımlarını, toplamı yaklaşık 20 milyar dolara varan operasyonlarla delmekle suçlanıyor. Son yıllarda adı bu davayla anılan kamu bankasının misyonu esasen esnafa ve küçük işletmelere finansman desteğinde bulunmak. Ancak ismi milyar dolarlık operasyonlarla anılan banka, yurtiçinde misyonundan giderek uzaklaşıyor.

Yaklaşık bir buçuk senedir salgın nedeniyle bir açılıp bir kapanan küçük işletmeler en zorlu dönemini yaşıyor. Küçük orta büyük işletmelerin (KOBİ) kamu bankalarına olan borcu geçen yılın nisan ayına göre yüzde 17,5 oranında arttı. Geçen yıl kamu bankalarında 394,1 milyar lira düzeyinde olan KOBİ kredileri, bu yılın aynı döneminde 463,2 milyar liraya ulaştı. Özel ve kamu bankalarının KOBİ kredileri toplamı ise 881,9 milyar lira düzeyinde.

Halkbank'ın KOBİ'lere, esnaf ve sanatkârlara kullandığı KOBİ kredilerindeki büyüklüğü ise yaklaşık 200 milyar TL civarında.

KOBİ kredilerinin bankanın toplam krediler içerisindeki payı yıllar içerisinde azaldı. Bankanın denetim raporlarında yer alan kredi detaylarında dikkat çekici bilgiler yer alıyor. 2021 yılının ilk çeyreğine ilişkin açıklanan denetim raporunda bankanın toplam kredi hacminin 404,1 milyar liraya ulaştığı görülüyor. Fakat bu

kredilerin 71,4 milyar TL'si ihtisas kredilerine ayrılırken geriye kalan 327,2 milyar lirası ihtisas dışı kredilerden oluşuyor. Başka bir ifadeyle esnafa kullanılan kredi, toplam kredinin sadece yüzde 17,7'sine denk geliyor.

Bankanın ihtisas dışı kredilerine bakıldığında ise yılın ilk çeyreğinde 194 milyar lira ile en fazla kredi açılan kalemi, işletme kredileri oluşturuyor. İşletme kredilerini sırasıyla tüketici kredileri ve ihracat kredileri takip ediyor.

**Toplam krediler içerisinde
ihtisas kredilerinin payı (yüzde)**

16 Yıl Önce Kredinin Yüzde 64'ü Esnafaydı

Bankanın 2005 yılının ilk çeyreğine ilişkin denetim raporunda ise toplam kredi hacmi 4,3 milyar lira. Ancak bu dönemde bankanın esnafa yaptığı finansal destek toplam krediler içerisinde çok geniş bir alana sahip. 2005 yılının ilk çeyreğinde bankanın ihtisas kredisi miktarı toplam kredinin yüzde 64,3'üne denk geliyor. Aradan geçen 16 yılda esnafa ve küçük işletmelere yapılan destek yüzde 64,3'ten yüzde 17,7'ye düşmüş durumda.

İNŞAAT ŞİRKETLERİ ZİRAAT'I BATIRDI

Ziraat, bin 271 şirkete verilen toplam 12 milyar TL'lik kredi alacağını, tahsil etme olanağı kalmadığı için tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktardı. Batık krediler şirketlerin borçlarını geri ödeme probleminden kaynaklıyor.

İktidarın belli çevrelere kredi adı altında kamu kaynaklarını aktardığı suçlamalarının yöneltildiği Ziraat Bankası'nın 2020 yılı başı itibarıyla geri alma umudunun kalmadığı bin 271 şirkete verilen batık kredilerinin toplamı 12 milyar TL'yi aştı.

Sayıştay'ın TBMM'ye sunulan Ziraat Bankası'nı denetim raporunda batık kredilerle ilgili tespitlere de yer verildi. Tahsil etme imkanı kalmadığı için tasfiye olunacak alacaklar (TOA) hesabına alınan kredilerle ilgili, "Donuk alacak olarak sınıflandırılan alacaklar TOA hesabına aktarılmakta, sonrasında da gerekli idari/kanuni takibat işlemleri başlatılmaktadır" dendi. Rapora göre, bankanın Türkiye Varlık Fonu'na devredildiği 2017 yılı ve öncesindeki dönemlerden bu yana TOA hesabında izlediği ve haklarında yasal takip işlemleri başlatılan kredi işlemlerinden, bakiye riski 1-5 milyon TL arasında olan 336 firmadan 1 milyar 83TL, bakiye riski 5-10 milyon TL arasında olan 100 firmadan 458 milyon TL, bakiye riski 10 milyon TL'nin üzerinde olan 34 firma ve gruptan ise temerrüt faizi dahil 4 milyar 99 milyon TL alacağı bulunuyor.

2018 Yılı Sonrası Batık Krediler

2018 yılı ve sonrasındaki dönemlerde TOA hesabına alınan ve 31 Aralık 2019 tarihine kadar tasfiyesi yapılamayan batık krediler ise şöyle:

“Kayıtlı bakiye riski 1-5 milyon TL arasında olan 593 firmadan 1 milyar 20 milyon TL, riski 5-10 milyon TL arasında olan 164 firmadan 435 milyon TL, riski 10 milyon TL’nin üzerinde olan 44 firma ve gruptan ise 5 milyar 98 milyon TL.”

TOA hesabında yaşanan artışın sebebinin özellikle yap-sat tarzı konut, işyeri, rezidans, AVM üretimi yapan inşaat şirketlerine kullandırılan büyük montanlı kredilerin geri ödeme problemlerinden kaynaklı olduğu bildirildi.

Denetim raporunda, kredi takip oranlarının artması ile takibe alınan kredi alacaklarının tasfiyesinin uzun zaman almasının bilanço yapısının yanında kârlılığı da olumsuz yönde etkileyeceği uyarısında bulunuldu.

Hızlı ve Etkin İzleme Önerildi

Denetçiler özellikle 2018 yılı sonrasında oluşan alacaklarla ilgili şu önerilerde bulundu:

“Konkordato sürecinde olan firmaların, konkordato süreçlerinin titizlikle takip edilmesi,

Yeniden yapılandırma ya da vade uzatımı sonucunda da kredi geri ödeme ihtimali düşük olan firmalar hakkında yasal takip işlemlerinin hızla başlatılması,

Yasal takip işlemi başlatılan firmalar hakkında takiplerin sonuç alıcı ve etkin şekilde yürütülmesi.”

En Büyük Batak ORA İsimli Alışveriş Merkezi

Bankanın 2017 yılı öncesinden kalan en yüksek tutarlı batık kredisini 2012’de TOA hesaplarına aktarılan toplam 1 milyar 813 milyon liraya ulaşan “54428736” numaralı müşteriye ait kredi oluşturuyor. ORA isimli alışveriş merkezinin inşası için şirkete kredi verilmesinde siyasilere etkili olduğu iddiaları da kamuoyuna yansıdı. Arsa geliştirme alanında faaliyet gösteren İstanbul Kurumsal Şubesi müşterilerinden 54428736 numaralı şirkete, ilk olarak 2010 yılında 270 milyon avro tutarında projeli yatırım kredisini tahsis edildi. Buna karşılık 675 milyon avro tutarında ipotek alındı. Ödemelerin aksaması üzerine 2012 tarihinde 622 milyon TL olarak tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılan alacak, yıllar itibarıyla 2 milyar TL’ye yaklaştı. Sayıştay, bu büyüklükteki bir alacağın banka portföyünde önemli bir yer tuttuğu, risk/teminat dengesinin banka aleyhine olduğu uyarısında bulunarak, “Takip işlemlerini bir an önce sonuçlandırılma konusunda gerekli gayretin gösterilmesi önerilir” dedi.

Henüz Yasal Takip Bile Başlatılmadı

2018 sonrası TOA hesabına aktarılan en yüksek tutarın “64196701” numaralı müşteriye ait toplam 822 milyon 120 bin TL’lik krediden oluştuğu belirlendi. Rapora göre, İstanbul merkezli olarak, yap-sat tarzı konut ve iş yeri inşaatı konusunda faaliyet göstermek üzere 2010 yılında kurulan şirketin 2019 sonu itibarıyla süren iki projesi bulunuyor. Şirkete ilk olarak 2013 tarihinde 60 milyon ABD Doları tutarında nakdi kredi limiti tahsis edildi, karşılığında da 94,5 milyon TL’lik arsa ve binalara ipotek konuldu. Aralarda yapılan güncellemelerle şirketin kredi limiti sürekli arttırıldı, son olarak 2018’de nakdi kredi limiti 99 milyon avroya, gayri nakdi kredi limiti de 11 milyon avroya yükseltildi, grubun genel limiti de 113 milyon avro olarak güncellendi. Projenin durma noktasına gelmesi, projeden nakit akışı sağlanamaması, vadesi uzatılan ve ödemesi 6 ayda bir olan kredilere ilişkin uzun süredir ödeme yapılmaması üzerine 92 milyon TL birikmiş faizi, 654 milyon TL anapara riski bulunan firmadan olan alacaklar 31.12.2019 tarihinde TOA hesabına aktarıldı, ancak Nisan 2020 tarihine kadar yasal takibe başlanmadı.

Bu şirketten olan alacaklar TOA hesabına aktarıldı ancak bağlı olduğu ana şirket konumundaki şirketten alacaklar donuk alacak olarak sınıflandırılmadı.

Marka Değerinde Düşüş Rekoru Kırılıyor

Uluslararası marka değerlendirme ve strateji danışmanlığı kuruluşlarından olan Brand Finance’in yayımladığı “Brand Finance Turkey 100 – 2021” raporunda marka değeri en çok düşen şirket Ziraat Bankası oldu. Demirören Grubu’na Doğan Medya’yı satın alırken verdiği 750 milyon dolarlık kredinin geri ödenmediğine ilişkin iddialar ile gündemde yer alan Ziraat Bankası’nın marka değeri yüzde 41 düştü. 2020’de marka değeri 1 milyar 616 milyon dolar olan Ziraat’ın marka değeri 952 milyon dolara geldi. Bankanın yüzde 100 hissesi Türkiye Varlık Fonu (TVF) portföyünde yer alıyor.

AÇLIK SINIRI 18 YILDA 6 KAT ARTTI

DİSK'in araştırmasına göre, mayıs ayında dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 2 bin 822 lira oldu. Açlık sınırının 18 yılda 6 kat arttığını ortaya koyan araştırmaya göre, yoksulluk sınırı da 9 bin 762 lira olarak belirlendi.

DİSK-Birleşik Metal-İş Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) Açlık Ve Yoksulluk Sınırı Mayıs 2021 Dönem Raporu'nu yayımladı.

Rapora göre dört kişilik bir ailenin sağlıklı beslenmesi için aylık yapması gereken harcama tutarı 2 bin 822 TL oldu. Bu harcama tutarı sadece gıda için yapılması gereken minimum tutar olduğuna dikkat çekilen raporda "Açlık sınırı üzerinden hane halkı tüketim harcamaları esas alınarak yapılan hesaplama sonuçlarına göre ise yoksulluk sınırı 9 bin 762 TL olarak gerçekleşmiştir" denildi.

18 Yılda Açlık Sınırı 6 Kat Arttı

Raporda, 2003 yılının mayıs ayında 4 kişilik bir ailenin günlük minimum 15.9 TL'ye sağlıklı beslenebildiği, bugün ise sağlıklı beslenmek için gerekli minimum miktarın 94.1 TL olduğu belirtilerek, "18 yıllık zaman zarfında açlık sınırı 5.91 kat arttı. Aynı dönemde enflasyondaki artış ise 5.37 kat oldu. Açlık sınırındaki artış genel enflasyonda yaşanan artıştan daha fazla oldu" cümlelerine yer verildi.

İstanbul'da Açlık Sınırı 2 Bin 982 TL

Araştırma kapsamında üç büyük ile ait mayıs 2021 dönemi açlık sınırı verileri de hesaplandı. Buna göre İzmir'de açlık sınırı 3 bin 43 lira olarak belirlendi. İzmir'i, İstanbul 2 bin 982 liralık açlık sınırı ile takip ederken Ankara'da ise açlık sınırı 2 bin 771 lira olarak tespit edildi.

"Asgari Ücretli 9 Günlük Ücrete 1 Ay Çalışıyor"

Raporda, koronavirüs salgını sürecinde ücretsiz izne gönderilenlere yönelik başlatılan Nakdi Ücret Desteği (Ücretsiz İzin Ödeneği) miktarının günlük 47,70 lira olduğuna dikkat çekilerek şöyle denildi:

"Koronavirüs salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması amacıyla, 4447 sayılı kanunun (İşsizlik Sigortası Kanunu) geçici 24'üncü maddesi kapsamındaki kişilere ücretsiz izne çıkarıldıkları veya işsiz kaldıkları dönem için İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ve İŞKUR tarafından Nakdi Ücret Desteği (Ücretsiz İzin Ödeneği) yapılmaktadır. 2021 yılı için ise günlük nakdi ücret desteği miktarı, günlük 47,70 liradır. Buna göre ücretsiz izine çıkartılan bir işçi aylık bin 431 liraya geçimini sağlamak durumundadır. Bu tutar açlık sınırının yaklaşık yarısıdır. Asgari geçim indirimi ile beraber, 2 çocuklu, eşi çalışmayan bir asgari ücretli, eline geçen 2 bin 960 TL ile ancak 9 gün ihtiyaçlarını karşılayabiliyor. Buna göre asgari ücretli 9 günlük ücrete 1 ay çalışıyor."

'TEK ADAM'IN AKARYAKIT FATURASI DA VATANDAŞI ZORLUYOR

AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez Cumhurbaşkanı seçilip fiili tek adam rejimine geçildiği 2014'den bu yana benzin, motorin, LPG fiyatları yaklaşık 2 kat arttı. En çok artış vatandaşın mutfağındaki 12 kilogramlık tüpte yaşandı.

Başkanlıkla Bilirlikte Benzin 1.8 Kat Arttı

Benzinli binek arabası olan bir aile, aracının 50 litrelik deposunu fiili başkanlık sistemine geçişin hemen sonrasında, 2014 yılının Aralık ayında, **215 liraya doldurdu**. Aynı aile 2016 Haziran ayında yani 18 ay sonra da **228 liraya** doldurduğu aracının deposunu 1 Haziran 2021 tarihinde – Erdoğan'ın ilk kez Cumhurbaşkanı seçildiği tarihten bu yana - **386 liraya** doldurabildi. Buna göre vatandaş bir depo benzine bu sürede 1,8 kat daha fazla para ödemek zorunda kaldı.

Esnaf ve Çiftçinin Mazot Maliyeti 1,9 Kat Arttı

Esnafın ve çiftçinin ağırlık olarak kullandığı mazot da zamlardan payını aldı. Mazotlu ticari aracı olan bir vatandaş aracının 50 litrelik deposunu fiili tek adam rejimine geçilmesinin ardından Aralık 2014 tarihinde **190 liraya** doldurabildi. Aynı vatandaş 2016 yılının Haziran ayında aracının deposunu aradan geçen 18 ay sonrasında **191 liraya** doldurdu. Fiilen tek adam rejimine geçilmesinin 7'inci yılında - yani 1 Haziran 2021 tarihinde ise esnaf ve çiftçi deposunu **360 liraya dolduruyor**. Buna göre vatandaş bir depo motorin için 2014 yılına göre **1.9 kat** daha fazla ödemek zorunda kalıyor.

LPG Tankı 83 Lira Daha Fazlaya Doluyor

Türkiye’de en fazla LPG’li (sıvılaştırılmış petrol gazı) otomobiller yakıt gideri düşük olduğu gerekçesiyle tercih ediliyor. Avrupa İstatistik Ofisi’nin (Eurostat) 2017 verilerine göre Türkiye’de 4 milyon 617 bin LPG’li otomobil bulunuyor. TÜİK 2020 yılı verilerine göre son 10 yılda ülkemizdeki LPG’li araç sayısı 2 milyon 900 binden, 4 milyon 661 bine çıktı. Benzin ve motorininden daha ucuz olması nedeniyle LPG’li araçlar tercih edilse de vatandaş fiili tek adam rejimine geçildikten sonra 2014 yılının Aralık ayında LPG tankını **97 liraya** doldurabiliyordu. 1 Haziran 2021 tarihinde ise aynı tankın dolum maliyeti 1,85 kat artarak **180 liraya çıktı**.

En Çok Artış Tencereyi Kaynatan Mutfak Tüpünde

Dört kişilik bir ailenin tenceresini kaynatan 12 kilogramlık mutfak tüpü tek adam sisteminde en çok artan akaryakıt ürünü oldu. 2014 yılının Aralık ayında **65 lira** ödenen mutfak tüpüne vatandaşlar 18 ay sonra Haziran 2016’da **72 lira** 1 Haziran 2021 tarihinde ise **130 lira** ödedi.

AKP'LİLERİN ÇİFTE MAAŞ SEFASI

Yurttaşlar ekonomik zorluklarla boğuşurken AKP'li bürokratlar iki üç maaş birden alıyor. CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, çifte ve 3'lü maaş alan 14 ismi açıkladı.

Milyonlarca yurttaş işsizlikle boğuşurken ve milyonlarcası da asgari ücretle geçinmeye çalışırken, bürokraside çifte ve üçlü maaş keyfi var. Bazı bürokratların aldığı aylık ücretler, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 88 bin liralık maaşını bile geride bıraktı.

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz “Büyük bölümü AKP'li aday ya da eski vekil. İnsanlar aç ama yandaşlar maaş zengini. Böyle bir düzen olur mu ?” dedi.

Yavuzylmaz çifte ve 3'lü maaş alan 14 ismi de şöyle açıkladı:

Nadir ALPASLAN: Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı ve bu görevinden 27 bin 717 TL alıyor. Kuveyt Türk Bank Yönetim Kurulu üyeliği ve kâr payı ile birlikte aylık geliri 176 bin TL'ye yükseliyor.

Burhan ERSOY: Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra Kuveyt Türk Katılım Bankası ve Vakıf Katılım Bankası Yönetim Kurulu Üyesi ve aylık maaşı 176 bin TL.

Şakir Ercan GÜL: Maliye Bakan Yardımcısı, aynı zamanda Sun Express Yönetim Kurulu Üyesi ve Eximbank Yönetim Kurulu Başkanı olarak 3 maaş alıyor ve toplam aylık geliri 81 bin 005 TL.

Hüseyin AYDIN: Eski Ziraat Bankası Genel Müdürü ve Turkcell Yönetim Kurulu üyeliği ile Ziraat Katılım Yönetim Kurulu Başkanlığından ücret alıyor. Eski Türkiye Varlık Fonu Üyesi ve Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı olan Aydın, buralardan ise maaş almadığını açıkladı. Aylık geliri 74 bin TL.

Salim Arda ERMUT: Türkiye Varlık Fonu Genel Müdürü. Tüpraş Yönetim Kurulu Üyesi. Ermut'un iki görevinden aylık geliri 66 bin 917 TL.

Erdal ERDEM: Kardemir Yönetim Kurulu ve Kalkınma Bankası Yönetim Kurulu Üyesi. Karçel Yönetim Kurulu Başkanı da olan Erdem, buradan ücret almıyor. Aylık toplam ücreti 62 bin 403 TL.

Ömer Fatih SAYAN: Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı ve Türk Telekom Yönetim Kurulu Başkanı. Sayan buradan da ücret artı 6 maaş ikramiye alıyor. Aylık geliri 61 bin 766 TL.

Selim DURSUN: Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı... Aylık geliri Türk Telekom Yönetim Kurulu üyeliği ile 61 bin 766 TL'ye ulaşıyor.

Enver İSKURT: Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt aynı zamanda Türk Telekom Yönetim Kurulu Üyesi. Buradan aldığı ücret ve ikramiyelerle maaşı 61 bin 766 TL'ye çıkıyor.

Nurettin NEBATİ: Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı ve Türk Telekom Yönetim Kurulu Üyesi. AKP eski milletvekili Nebati'nin maaşı da 61 bin 766 TL.

Bülent AKSU: Eski Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı ve Eski Eximbank Genel Müdürü Aksu, Turkcell Yönetim Kurulu Başkanlığı yapıyor. Aksu'nun aylık geliri toplam 56 bin TL.

Mehmet CEYLAN: Eski Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı, eski Kalkınma Bakan Yardımcısı ve eski AKP milletvekili olan Ceylan aynı zamanda PETKİM Yönetim Kurulu Üyesi. Ceylan'ın maaşı 44 bin TL.

Mehmet BOSTAN: Eski Türkiye Varlık Fonu Yönetim Kurulu Başkanı, Eski Turkcell Yönetim Kurulu Üyesi ve Eski Vakıf Emeklilik Genel Müdürü. Halen PETKİM Yönetim Kurulu Üyesi, maaşı 44 bin TL.

Zehra Zümrüt SELÇUK: Eski Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı. Bakanlıktan ayrıldı, Kardemir'e yönetim kurulu üyesi oldu ve 39 bin 423 lira ücret alıyor. Bakanken maaşı 28 bin liraydı.

BİR YIL GÖREVE, 694 BİN TL TAZMİNAT!

Albaraka Katılım Bankası Genel Müdür Yardımcılığı yaparken 2018 yılında Emlakbank Genel Müdürlüğü'ne atanan Deniz Aksu, Emlakbank'ta bir yıl görev yaptıktan sonra görevden alındı. Emlakbank'ta yalnızca bir yıl görev yapan Deniz Aksu'ya bir yıllık çalışması karşılığında 694 bin TL tazminat ödendiği ortaya çıktı.

Albaraka Katılım Bankası Genel Müdür Yardımcılığı yaparken 2018 yılında Emlakbank Genel Müdürlüğü'ne atanan Deniz Aksu, Emlakbank'ta bir yıl görev yaptıktan sonra görevden alındı. Emlakbank'ta yalnızca bir yıl görev yapan Deniz Aksu'ya bir yıllık çalışması karşılığında 694 bin TL tazminat ödendiği ortaya çıktı.

Deniz Aksu döneminde görev yapan ve aynı dönem görevden alınan Genel Müdür Yardımcısı'na ise bir yıl için 217 bin TL tazminat ödendiği anlaşıldı. Sayıştay, ödenen tazminatların yüksekliğinin yanında 4857 sayılı İş Kanununa göre işveren vekili ve yardımcılarının tazminat alamayacağı uyarısını yaptı, "yersiz" şekilde ödenen tazminatın kişilerden geri alınmasını istedi.

CHP İzmir Milletvekili ve KİT Komisyonu üyesi Atila Sertel, tasfiye sürecinin ardından 2018'da yeniden faaliyete geçen Emlakbank'taki astronomik tazminatı ortaya çıkardı.

25-30 sene çalışan öğretmenlere 150-200 bin lira gibi bir tazminat ödendiğini hatırlatan Sertel, "Böyle yüksek bir tazminat nerede görülmüş? Ülkemizde kamuya ait ne kadar kurum varsa hepsi arpalık gibi görülüyor. Kimin parasını kime dağıtıyorsunuz" dedi.

Sadece 14 Ay Görev Yaptı

Ağustos 2018'de Emlakbank Genel Müdürlüğü'ne ve yönetim kurulu üyeliğine atanan Deniz Aksu'nun 14 ay sonra Ekim 2019'da görevden alındığını aktaran Atila Sertel, Genel Müdür Aksu'ya 14 aylık hizmetinin karşılığında kanuna da aykırı şekilde 694 bin TL tazminat ödendiğini söyledi. Sertel, aynı dönemde görev yapan Genel Müdür Yardımcısı'na da 217 bin lira tazminat ödendiğini dile getirdi.

Ödeme Yasaya Aykırı

Aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olan Deniz Aksu'ya, yönetim kurulu üyesi maaşı (15.000 TL), genel müdür maaşı (bilinmiyor) ve tazminat olmak üzere bir yılda 2 milyona yakın veya daha fazla ücret ödendiğini tahmin ettiğini belirten Sertel, Türkiye'de hemen hemen hiçbir işte bir yıl için bu kadar yüksek tutarda ödeme yapılmadığını ifade ederek, şunları söyledi:

– 16 Ağustos 2018 tarihinde genel müdürlük makamına atanan Deniz Aksu, Yönetim Kurulunun 11 Ekim 2019 tarihli kararı ile görevden alınıyor. Genel Müdür'ün yönetim kurulu üyeliğinden istifası ise genel müdürlük görevinden alınmasından tam 10 gün sonra gerçekleşiyor. Bunun üzerine Genel Müdürün 21 Ekim 2019 tarihi itibarıyla yönetim kurulu üyeliğinden istifa dilekçesinin kabulüne ve görevin sona erdirilmesinden dolayı maksimum brüt dört maaş tutarında tazminat ve işçilik alacaklarının ödenmesi karşılığında anlaşma yapmak üzere, Genel Müdürlüğe yetki verilmesine karar veriliyor.

– Genel Müdürlük arabulucuya giderek Deniz Aksu için brüt 694 bin 820 TL, yardımcısı için ise 217 bin 929 TL ödenmesi hususunda anlaşılıyor. Ve bu tazminatlar o kişilere ödeniyor. Sayıştay ise 4857 sayılı İş Kanunu ve yerleşik yargı kararlarına göre işveren vekili ve yardımcısı konumunda olan bu kişilere tazminat ödenemeyeceğini vurguluyor ve ödenen tazminatın geri alınmasını istiyor. 15 Haziran Salı günü KİT Üst Komisyonu toplantısında Emlakbank'ı görüşeceğiz. O toplantıda ödenen astronomik tazminatın hesabını ve geri alınıp alınmadığını soracağız.

EMEKÇİYE KAŞIKLA, BANKA YÖNETİCİSİNE KEPÇEYLE

Kadrolaşma ve çift ödeme iddialarıyla gündeme gelen kamu kurumlarındaki maaş saltanatı, gelir adaletsizliğini bir kez daha gözler önüne serdi. 2017 yılında 8 bin TL olan Emlak Bankası Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ödenen ücret, 2018 yılında 15 bin TL'ye, 2019 yılında 16 bin TL'ye, 2020 yılında ise 18 bin TL'ye çıkarıldı. Yönetim kurulu üyelerine ödenen ücrete yapılan iki yıllık zam yüzde 125 oldu.

Türkiye İhracat ve Kredi Bankası A.Ş. ile Türkiye Emlak ve Katılım Bankası A.Ş.’nin mali hesapları TBMM KİT Komisyonu’nda incelendi. Toplantıya, Emlak Bankası Yönetim Kurulu Üyelerine ödenen ücretteki artış damgasını vurdu.

Zamma Doyulmadı

İdarenin mali hesaplarına göre, yönetim kurulu üyeleri için 2017 yılında aylık 8 bin TL ödeme yapıldı. 2018 yılında ise banka, her bir Yönetim Kurulu Üyesine ödediği ücreti iki kat artırarak 15 bin TL’ye çıkardı. 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 100’ün üzerinde zamlanan ücret, 2019 ve 2020 yıllarında ise sırasıyla 16 bin TL ve 18 bin TL’ye fırladı.

Bankanın yönetim kurulu üyeleri için sağlanan ayrıcalıklar iki yılda yüzde 125 zam ile de sınırlı kalmadı. Banka yönetimi, “Kredi komitesi üyelerine haricen yılda dört defa net huzur hakkı verilir” kararı aldı. Kararın ardından, yedi kişilik yönetim kurulu üyesinin altısı, “Kredi Komitesi üyeliğine” getirildi. Komisyonunda söz alan CHP Milletvekili Atilla Sertel, kredi komitesi üyelerine maaş harici, yılda dört maaş tutarında, 72 bin TL ödeme yapıldığı tespit ettiğini ifade etti.

Emlak Bank yönetiminde yer alan kişilere yapılan yüksek ödemeler yalnızca maaş ve huzur hakkı ödemeleri de olmadı. CHP’li Sertel’in aktardığına göre, özel bir bankadan Emlak Bank’a gelen Genel Müdür Deniz Aksu’ya on dört aylık hizmeti karşılığında 694 bin TL tazminat ödendi. Aynı dönem görev yapan bir genel müdür yardımcısı da 217 bin TL tazminata, “Hak kazandı.

Sertel’den Tepki

CHP’li Sertel, idarenin yönetim kurulu üyelerine yapılan yüksek ödemelere tepki gösterdi. İki yıl içinde yapılan yüzde 125’lik zammı eleştiren Sertel, “Türkiye’de enflasyonu çok düşük tutularak işçi ve memur maaşları çok imtina ile özen ile yüzde 7-8’lerde tutulurken, emeklilere yüzde 7-8 zam yapılırken sizin iki yılda yüzde 125 zam yapmanız hakikaten benim çok dikkatimi çekti” ifadesini kullandı.

Türkiye Emlak ve Katılım Bankası A.Ş.’nin 2019 yılındaki hizmet alımları harcamalarında 7,1 milyon TL ile reklam ve tanıtım harcamaları ilk sırada yer aldı.

HAYVANCILIĞI BİTİRİYORLAR

Açıklanan çiğ süt tavsiye alım fiyatları hayvancılığı bitirir. Açıklanan fiyatlar hayal kırıklığı. Çiftçiler aylardır artan yem fiyatları nedeniyle zarar ediyorlar. Son bir yılda yem fiyatları yüzde 72 arttı. Çiğ süt alım tavsiye fiyatı ise sadece 30 kuruş arttırıldı. Bu durumda hayvancılığın sürdürülmesi mümkün değil.

Ulusal Süt Konseyi (USK) Yönetim Kurulu tarafından 1 Temmuz-31 Aralık 2021 tarihleri arasında geçerli olacak soğutulmuş çiğ süt tavsiye satış fiyatının litre başına 3 lira 20 kuruş olarak belirlenmesi akıl alır gibi değil. 2 lira 80 kuruş olan çiğ süt alım fiyatı 30 kuruş arttırılmış oldu ama 30 kuruş olan prim 20 kuruşa düşürüldü. Adeta çiftçiyi alay ediliyor.

Süt İnekleri Kesime Gider

Süt üreticileri uzun zamandır artan yem fiyatları nedeniyle zarar ediyorlar. Son bir yılda yeme gelen zam %72’yi geçti. Geçen hafta ziyaret ettiğim Bursa Karacabey’deki çiftçiler litre başına 90 kuruş zarar ettiklerini ifade ettiler. Böylesi bir ortamda toplamda 30 kuruşluk bir artış yapıldı. Üstelik açıklanan bir tavsiye fiyatı olduğu için çiftçi çoğunlukla sütünü bu fiyatların altında satmak zorunda kalıyor. Hem de bu fiyatlar yılbaşına kadar geçerli olacak. Oysa yeme neredeyse her saat zam geliyor.

Bakınız, 2019 yılı sonunda açıklanan ve 2020 yılının sonuna kadar sabit tutulan süt fiyatları nedeniyle çiftçi inanılmaz şekilde zarar etti. Çünkü yıl boyunca yem fiyatları hızla arttı ama üreticinin süt fiyatı sabit kaldı. Çiftçilerimiz hem borçlandı hem de süt hayvanlarını kesime gönderdi. Şimdi aynı kötü politika yeniden yürürlüğe konuşmuş oluyor.

Yeniden ithalata sarılacaklar

Bilindiği gibi hayvancılığın en önemli girdisi yemdir. Yem hayvancılığın %70’ni oluşturur. Süt hayvancılığında süt/yem paritesi diye bir ölçü var. Buna göre süt üreticisi bir çiftçi 1 litre süt ile 1,5 kilo yem alınabilirse bu işi sürdürebilir. Bunun altında olunca bu iş yapılamaz. Ama bugünkü durumda 1 litre süt ile ancak 1 kilo yem alınabiliyor. Bu iş sürdürülemez noktadadır. Üreticiler umutla bunun düzeltilmesini beklediler ama son açıklanan fiyatla hayal kırıklığı yaşıyorlar.

Bundan sonra büyük ihtimalle süt üreticileri hayvanlarını kesime gönderecek. Bu da hayvancılık için ciddi bir krizdir. Çünkü süt hayvanları kesime giderse besicilik de olmaz. Bunda ısrar edilirse bir süredir azalan canlı hayvan ithalatı yeniden artacak. Buna hayvancılık ürünleri de eklenecek.

Tüketici de zarar görür

Çiftçinin zararına üretim yaptığı sütün marketlerdeki fiyatı ise hızla artıyor. Bugüne kadar çiğ süt üreticiden 2 lira 80 kuruştan alınıyordu. Ama marketlerde bir litre süt 7-8 lira arasında. Şimdi 30 kuruş zam yapıldı. Bu artış ile süt üretimi daha da düşecek. Bu da süt ve süt ürünlerinin fiyatlarını yukarı çekecek. Yani hem çiftçi zarar görecek hem tüketici.

Öncelikle, diğer tarım kesimi gibi hayvancılık sektöründeki üreticilerin borçları da mutlaka faizsiz ertelenerek, uzun vadeli yapılandırılmalı. Süt/yem paritesinin sağlanması için artan yem fiyatlarına karşılık süt fiyatlarının da güncellenmesi gerekir.

Ayrıca ucuz yem için çiftçiye destek verilmeli. Uzun vadede ise mutlaka meralar ıslah edilerek üreticilerin hizmetine sunulmalı. Çünkü mera olmazsa kesif yemle yani fabrika yemi ile hayvanlığın ucuza yapılması mümkün değil.

CUMHURBAŞKANI 2021 YILININ İLK 5 AYINDA ÖRTÜLÜ ÖDENEKTEN 312 BİN ASGARİ ÜCRETİNİN MAAŞI KADAR HARCAMA YAPTI

TÜİK, 2020 yılında yurttaşlar arasında hem artan gelir eşitsizliğini hem de yurttaşların borç yükü altında nasıl ezildiğini gözler önüne serdi. Vatandaşlar, 2020 yılında çalıştıkça yoksullaşmaya ve borçlanmaya devam etti.

Türkiye’de en yüksek gelire sahip yüzde 20’lik grubun toplam gelirden aldığı pay 1,2 puan artarak yüzde 47,5’e yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20’lik grubun aldığı pay 0,3 puan azalarak yüzde 5,9’a geriledi.

Ülke de en zengin kesim ile en yoksul kesim arasındaki gelir farkı yüzde 41,6’ya yükselerek son 11 yılın zirvesine ulaştı.

Ülkede ekonomik görünüm bu haldeyken Cumhurbaşkanı gizli hizmet giderleri adı altında örtülü ödenekten bu yılın ilk 5 ayında 884 milyon TL ile 312 bin asgari ücretlinin maaşı kadar harcama yapmış oldu.

Vatandaş Çalıştıkça Yoksullaştı

TÜİK verilerine göre 58 milyon 129 bin kişi masraflarının kendisine yük olduğunu belirtti. Bu rakam 2019 yılında ise 55,2 milyon kişiydi.

Bir yılda konut masraflarının kendisine yük getirdiğini söyleyen vatandaş sayısı 2 milyon 929 bin kişi arttı.

2020 yılında 16 milyon 620 bin kişi evinin ısınma ihtiyacını karşılayamadığını belirtti. Bu rakam 2019 yılında ise 15,5 milyon kişiydi. Bir yılda evinin ısınma ihtiyacını karşılayamayan vatandaş sayısı ise 1,1 milyon kişi artmış oldu.

26,3 milyon vatandaşımız ise ucu ucuna geçiyor, beklenmedik bir masraf çıkarsa karşılayamıyor.

Yurttaş eti ve tavuğu sofrasında değil televizyon ekranında görüyor

TÜİK verilerine göre ülke nüfusunun yüzde 37,3’ü sofrasına et, tavuk ya da balık koymadı. Et ve et ürünleri, 2020 yılında vatandaşın sofrasına uğramazken, vatandaş eti ve tavuğu sadece evindeki televizyon ekranlarında gördü.

2020 yılında masasına et, tavuk veya balık ürünlerini koymayan yurttaş sayısı 30 milyon 500 bine yükseldi. Bu rakam 2019 yılında ise 27,1 milyondur.

Cumhurbaşkanı Örtülü Ödenekten 312 Bin Asgari Ücreti Yedi.

Ülkede ekonomik görünüm bu haldeyken Cumhurbaşkanı gizli hizmet giderleri adı altında örtülü ödenekten milyonlarca TL harcama yapmaya devam etti. Merkezi yönetim bütçesi verilerine göre bu yılın ilk 5 ayında 884 milyon TL ile 312 bin asgari ücretlinin maaşı kadar harcama yapmış oldu.

Cumhurbaşkanı bu yılın ilk 5 ayında da itibardan tasarruf olmaz deyip ülke kaynaklarını kendi için harcamaya devam etti.

DİYANET'İN YILLIK KİRASİ 10 MİLYON TL'YE DAYANDI

Kuran kurslarına maddi yardım karşılığında yurttaşlara cennetten ev vaat eden Diyanet, taşınmazlara yılda 10 milyon TL'ye yakın kira ödedi. Binalar için 2019'da 8,8 milyon TL, 2020'de ise 9,8 milyon TL ödeme yapıldı.

Dev bütçesi ve hoyrat harcamalarıyla tartışılan Diyanet İşleri Başkanlığı, hizmet binaları için milyonlarca lira kira ödüyor. Diyanet'in müftülük binası, radyo ve televizyon birimi ile eğitim merkezi olarak kullandığı tesislere 2019 ve 2020 yıllarında toplam 18 milyon 652 bin TL kira ödendi.

2020 yılı için ayrılan 11,5 milyar TL'lik bütçe ile aralarında yatırımcı bakanlıkların da olduğu çok sayıda bakanlığı geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yıllık kira gideri 10 milyon TL'ye dayandı. İdarenin kasasından, "Hizmet Binası Kiralama Gideri" adı altında 2019 ve 2020 yıllarında toplam 18,6 milyon TL çıktı.

Yüzlerce Bina Kiralık

Diyanet'in yüksek kira gideri, mali tablolarla ortaya konuldu. İdarenin 2019 yılı verilerine göre, yurt içindeki toplam 536 il ve ilçe müftülüğü ile iki adet eğitim merkezi müdürlüğü hizmet binası için toplam 8 milyon 834 bin 301 TL kira ödemesi yapıldı.

Kiracısı olduğu tesisler için 2019 yılında 8,8 milyon TL ödeyen Diyanet'in kira için 2020 yılında harcadığı para ise 10 milyon TL'ye dayandı. 2020 yılında 525 ile ve ilçe müftülüğü ile iki adet eğitim merkezi müdürlüğü ve iki adet Diyanet Radyo Televizyon birimi binasını kapsayan toplam 529 yer için kasadan 9 milyon 878 bin 63 TL çıktı.

Vakıflara Para Akıttılar

2020 yılı için ayrılan 11,5 milyar TL'lik ödenek ile yatırımcı bankaların da aralarında olduğu çok sayıda kamu kurumunun bütçesini geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın faaliyet raporu, yüksek harcamaları bir kez daha gözler önüne serdi. Rapora göre idare, dev bütçesinin 8,8 milyar TL'sini personeli için harcadı. 2020 yılında toplam 10,9 milyar TL harcayan Diyanet, isimleri açıklanmayan birçok dernek ve vakfa, "Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler" kaleminden 78,4 milyon TL aktardı.

GEÇİM SIKINTISI YAŞ DİNLEMİYOR!

Geçim umudu işçi durağı

Ekonomik darboğazdaki yaşlı nüfusun yaşadıkları, Yozgat'ta işçi durağı olarak bilinen bir çayevinde fotoğraflandı. Aralarında 60 yaş üstündekileri de olduğu yurttaşlar her sabah iş umuduyla durağa geliyor.

Yozgat'ta, "İşçi durağı" olarak bilinen bir çayevinde çekilen fotoğraf, Türkiye'deki yaşlıların içinde bulunduğu ekonomik güçlüğü bir kez daha gözler önüne serdi. Yaşları 55 ile 65 arasında değişen çok sayıda yurttaş, hayatlarını sürdürebilmek için her gün işçi durağında günlük iş bekliyor.

CHP Milletvekili Ali Keven, Yozgat işçi durağında sırt hamalları ve yevmiyeli inşaat işçileri ile bir araya geldi. İşçi durağında bekleyen yurttaşların birçoğunu uzun zamandır tanıdığını anlatan Keven, "Yıllardır alın teriyle ekmeleklerini kazanıyorlar, evlerini geçindiriyorlar" dedi.

Kaynaklar Yalnızca Bize mi Kısıtlı?

Yaşları 55 ile 65 arasında değişen, "İşçi durağı sakinleri", kendi deyimlerine göre, "Evde oturup torun sevilmesi gereken bir yaşta" her sabah günlük iş umuduyla işçi durağına geliyor. Hava şartları ne olursa olsun çalıştıklarını anlatan işçiler, "Yaptığımız iş gerçekten çok zor. Kimi zaman günlük 100 TL için çalışıyoruz" diyor. Kentte, "Amele durağı" olarak da bilinen işçi durağının kapısını her sabah aşındıran yurttaşlar, ileri yaşlarına rağmen kilolarca yükü sırtlıyor ya da inşaatlarda amelelik yapıyor.

İşçiler, ailelerini geçindirebilmek için sürekli çalışmak zorunda olduklarını belirtiyor. Emeklilik için sigorta gününü dolduran ancak yaşa takılarak emekli olamayan yurttaşlar ise yasa değişikliği bekliyor. Türkiye'deki gelir adaletsizliğinden yakınan yurttaşlar, "Kaynaklar bize gelince mi kısıtlı oluyor?" diye soruyor.

Emeklilik Hayali Yaşa Takıldı

Açlık sınırının altındaki emekli maaşlarına mahkum edilenlerin yanısıra emekli maaşı almaya hak kazanamayanlar, emeklilikte yaşa takılanların karınlarını doyurabilmek, ayakta kalabilmek için çalışmak zorunda kaldığının altını çizen CHP'li Keven ise şunları söyledi: "Özellikle EYT sorunu olanlar var. Emeklilik hayali yaşa takılan insanlar bu yaşta burada iş bulmak için bekliyorlar ve en ağır işlerde çalışıyorlar..."

Bu EYT sorunu mutlaka çözüme kavuşturulacak. Çünkü bu koskoca ülke üç beş tane ihaleci çeteyi doyuruyorsa bunca kaynağımızı birkaç aileye seferber ediyorsa milyonlarca emekçinin hakkını savurganca harcıyorlarsa bizler göreve gelince bu musluk kesilecek, gelir dağılımı adaletli bir hale gelecek ve devlet "Sosyal Devlet" olduğunu hatırlayacak."

HAMAM SEFASI İÇİN PARALARI SAÇMIŞLAR

Aydın İncirliova Belediyesi'nin, MHP yönetiminde olduğu dönemde futbolcuları, gazetecileri ve ayrıca 27 kişilik bir grubu hamama götürerek yaklaşık 12 bin TL kese ve masaj ücreti ödediği ortaya çıktı.

Aydın'daki İncirliova Belediyesi'nin, MHP yönetiminde olduğu 2019 yılında oldukça dikkat çekici harcamalara imza attığı ortaya çıktı. MHP'li eski Belediye Başkanı Gürşat Kale, 2019 yerel seçimlerinden önce futbolcuları ve gazetecileri hamama götürerek yaklaşık 12 bin TL lira hamam, masaj ve kese ücreti ödedi. Bir de hamamın önünde hatıra fotoğraf çektiren Kale'nin, yaptığı bu harcamalarla kamu zararına neden olduğu tespit edildi.

Sayıştay 8. Dairesi'nin kararına göre, Kale'nin belediye başkanı olduğu dönemde "belediye hamamının tanıtılması" kapsamında gazeteciler ve futbolcular hamama götürüldü. 2019 yılında belediye kasasından kese, masaj türü hizmet bedelleri adı altında 8 bin 30 TL ödeme yapıldı. Sayıştay Dairesi üyelerinin oybirliğiyle verdiği kararda, "Belediye hamamının tanıtılması kapsamında gazetecilere ve futbolculara verilen kese, masaj türü hizmet bedellerinin belediye bütçesinden ödenmesi sonucunda oluşan toplam 8 bin 30 TL'lik kamu zararının, harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinden faizi ile birlikte tahsil edileceği" belirtildi.

27 Kişi İçin de 4 Bin TL Ödendi

MHP'li Kale'nin döneminde 27 kişilik bir başka grup da 2019 yılının Mart ayında hamama götürüldü. Sayıştay, yaptığı incelemede 27 kişinin yine işletme hakkı devredilen belediye hamamının tanıtılması kapsamında hamama götürüldüğünü ve "kese, masaj türü hizmet alımı" adı altında belediye bütçesinden 3 bin 942 TL ödendiğini tespit etti. Sayıştay'ın kararında, "Belediye hamamının tanıtılması amacıyla yapılan kese, masaj türü harcamaların belediye bütçesinden karşılanmasının hukuki bir dayanağı bulunmamaktadır" dendi.

Nasıl ve Neye Göre Seçildiler?

Dönemin belediye yetkilileri Sayıştay'a yaptıkları savunmalarda "kamu yararı düşüncesiyle 27 kişilik grubu hamama götürdüklerini" iddia etse de, Sayıştay'ın kararında "Nasıl ve neye göre seçildiği belli olmayan 27 kişiye yönelik kese, masaj hizmetinin belediyece karşılanmasının kamu yararına değil, sadece hizmet verilen kesimin yararına olduğu açıktır" ifadeleri yer aldı. Sayıştay, kamu zararı oluşturduğu için yaklaşık 4 bin TL'lik bu harcamanın da kamu harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisinden faizi ile birlikte tahsil edileceğini açıkladı.

HAMMADDE FİYATLARI MALİYETLERİ KATLADI

Pandemi hemen her kesimi olumsuz etkilemeye devam ederken ayakkabı üreticileri artan hammadde fiyatlarının sektörü zora soktuğunu söyledi. CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, ayakkabı üreticileri ile bir araya geldi. Sektörde büyük kriz yaşandığını kaydeden ayakkabı üreticisi, "Daha önce burada 130 kişi çalışıyordu, şu an 30 kişi çalışıyor. Dolar kuruna bağlı olarak hammadde fiyatları arttı ancak ayakkabı fiyatları aynı kaldı.

Pandemide ayakkabı verdiğimiz firmalar battığı için alacaklarımızı alamadık" dedi. Pandemide birçok sektör gibi ayakkabı sektörünün de durma noktasına geldiğini söyleyen Bulut, "Ayakkabı sektörü de diğer sektörler gibi bu süreçten olumsuz etkilendi. Tedbirler kapsamında ayakkabı üreticisinin işyeri bir süreliğine kapandı. İşyerleri açıldı ancak ekonomik kriz ortamında üretim neredeyse yüzde 70 düştü. Kriz, devletten yeterli destek alamayan ayakkabı sektörü için de tam bir yıkım oldu" dedi. İş yerlerini kapatmak zorunda kaldığını söyleyen bir işletmeci de piyasaların durduğunu, devletten çok az destek alabildiklerini, pandemi öncesine nazaran işlerinin yüzde 70 düştüğünü söyledi. Ayakkabı verdikleri firmalar zor durumda olduğundan dolayı sipariş gelmediğini kaydeden işyeri sahibi, dolar kuruna bağlı olarak artan hammadde fiyatı nedeniyle maliyetlerinin de yüzde 100 arttığını, buna karşılık ayakkabı fiyatlarının aynı kaldığını, dolarla alıp, TL ile sattıklarını belirtti.

CHP'li Bulut'un, "Finansal olarak toparlayabilecek misiniz?" sorusu da "Çok fazla alacağımız var. Ayakkabı verdiğimiz firmaların birçoğu batınca, alacaklarımız da kaldı. Firmalar hâlâ da batıyor. O yüzden şu an mal verme imkânımız yok. Çark dönsün diye atölyeyi de kapayamıyoruz" şeklinde yanıt buldu.

NE İSTEDİLERSE ALDILAR

Şirket TDİ'den Ne İstediye Aldı

Tekirdağ Limanı'nı işleten şirketin talebi doğrultusunda kira sözleşmesini fesheden TDİ, milyonlar ödemek zorunda kaldı. TDİ, şirketin "Anlaşalım" çağrısı üzerine oturduğu masadan da 60 milyon TL'lik faturayla kalktı.

Varlık Fonu'na devredildikten sonra kârı giderek azalan Türkiye Denizcilik İşletmeleri (TDİ), Tekirdağ Limanı'nı işleten şirkete milyonlarca lira ödeme yapmak zorunda bırakıldı. İdare, limanı kiraya verdiği şirketin sözleşme fesih talebini onaylayınca kira geliri alması gerekirken kiracıya 60 milyon TL ödedi.

Mülkiyeti Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'ye ait Tekirdağ Limanı'nın işletme hakkı, 1997 yılında Akport Tekirdağ Liman İşletmesi A.Ş.'ye devredildi. Şirket, "İfa imkansızlığı" gerekçesiyle 2012 yılında TDİ'den limanı geri almasını talep etti. Talebi inceleyen Özelleştirme Yüksek Kurulu, TDİ'nin tüm alacakları ile zarar, ziyan, tazmin hakları saklı kalmak kaydıyla sözleşmenin feshedilmesini onayladı.

İtiraz Reddedildi

Sözleşmenin fesih edilmesinin hemen ardından şirket, "İadedden kaynaklı zararım var" diyerek TDİ'ye karşı üç dava açtı. Davaların biri, hakem heyetinin TDİ'nin Akport isimli şirkete 59 milyon 242 bin TL ödemesine karar vermesi ile sonuçlandı. TDİ kararı itiraz etse de sonuç alınamadı.

Şirket bu kez, "Liman işletmesinden kaynaklı alacağım var" diyerek 6,7 milyon TL'lik faturayla ilgili alacak davası başlattı. TDİ, bu davayı da kaybetti. Şirketin TDİ'ye karşı kazandığı davalar bunlarla da sınırlı kalmadı. Akport, "Katma değer vergisinden dolayı rücu alacağım var" diyerek bir kez daha yargı yoluna gitti. TDİ'ye karşı 16 milyon TL'lik alacak davası açılırken idare, 9 milyon TL ödemeye mahkum edildi.

Süreç üçüncü davanın ardından da tamamlanmadı. Akport firması TDİ'ye yazı göndererek, "Bütün alacak davalarını ben kazandım. Temyizde de bu iş bozulmayacak icra masrafları, faizleri, vekalet ücretleri, harçları dahil bize 123 milyon 748 bin TL borcunuz var, gelin bu konuda anlaşalım" diye yazı gönderdi. Köşeye sıkışan TDİ, Özelleştirme İdaresi'nin kararıyla sulh görüşmelerine başladı. Görüşmelerden, şirkete 60 milyon TL ödenmesi yönünde karar çıktı.

Göz Yumulmuş Gibi

TDİ'nin limanı, işletilmesi için devrettiğinin altını çizen CHP Milletvekili Mustafa Tuncer, "İşletme devir sözleşmesi eksik mi yapıldı ya da bilmeyenler tarafından mı hazırlandı?" diye sordu. Kurumun işletme hakkını devralan şirket tarafından kandırılıp kandırılmadığını da soran Tuncer, "Sözleşmede kandırılmış görünüyorsunuz ve kurum 100 milyon TL ödemek zorunda kalmış" dedi. TDİ'nin mali hesaplarının görüldüğü TBMM KİT Komisyonu'nda söz alan Tuncer, şunları kaydetti:

"Sözleşmeyi yapan kişilerle ilgili kurum ne yaptı? Burada ne olursa olsun bir kurumu zarara uğratan personel ya da personeller görünüyor. Çünkü o sözleşmeler eksik yapılmış. Karşılıklı sulh olunmamış, hiçbir şey yapılmadan - böyle demek istemiyorum ama- sanki bilerek ve isteyerek o paranın ödeneceğine göz yumulmuş gibi görünüyor."

ADALET BAKANLIĞI AKRABAYA ÇALIŞMIŞ

Adalet Bakanlığı, eski AKP milletvekili ve eski İBB Meclis Üyesi Ali Turan'ın akrabalarına ait şirkete bir ay içinde iki ihale verdi. Turan'ın akrabalarına verilen iki ihalenin toplam bedeli ise 1 milyon 58 bin TL'yi buluyor.

İstanbul Adliyesi, "Covid-19 ile mücadele kapsamında" 74 adet temizlik personeli hizmeti alımı için 1 Mart'ta ihale açtı. Temizlik personelinin yanı sıra temizlik malzemesini de kapsayan hizmet alımı ihalesi pazarlık yöntemiyle gerçekleştirildi.

İki şirketin ihale dosyası satın aldığı ihaleye sadece UCS isimli şirket teklif verdi ve ihale, tekliflerin toplanması için belirlenen 1 Mart'tan yalnızca bir gün sonra karara bağlandı. UCS ile İstanbul Adliyesi Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcılıkları birimi arasında 2 Mart'ta 516 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

Tek İhale İle Yarım Milyon Lira

İstanbul Adliyesi Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcılıkları, 31 Mart'ta benzer bir ihalenin daha duyurusunu yaptı. İdare, Covid-19 ile mücadele kapsamında nisan ayı için 74 adet temizlik malzemesi alınacağını duyurdu. Bu ihale de kamu ihalelerinde istenmeyeni eleme aracı olduğu gerekçesiyle eleştirilen pazarlık yöntemiyle

gerçekleştirildi. İhale için üç şirket ihale dosyası satın alırken ihalenin tek teklif vereni yine UCS isimli şirket oldu. İhale aynı gün sonuçlandırıldı, 31 Mart'ta şirket ile idare arasında 542 bin 148 TL'lik anlaşma sağlandı.

Eski AKP milletvekili ve eski İBB Meclis Üyesi Ali Turan'ın akrabalarına ait şirketin bir ay içinde aldığı iki farklı kamu ihalesinin toplam bedeli 1 milyon 58 bin TL'ye ulaştı.

AKP Döneminde İBB'den Milyonluk İhaleler

İhaleyi alan, tanıdık şirket, Ali Turan'ın AKP'den meclis üyesi ve milletvekili olduğu dönemde de İBB'den çok sayıda ihale aldı. Şirketin yalnızca 2010 yılında İBB'den aldığı ihalelerin toplam bedelinin 20 milyon TL olduğu öğrenildi. Ali Turan'ın oğlunun, kardeşinin ve akrabalarının ortak olduğu şirketler de meclis üyesi ve milletvekili olduğu dönemde İBB, İDO ve İSPARK'tan aldıkları milyonlarca liralık ihaleler ile gündeme geldi.

ANKAPARK MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Melih Gökçek'in 750 milyon dolar maliyetli çılgın projesi Ankapark'ın belediyeye devri, işletmeci firmanın itirazı nedeniyle halen gerçekleştirilemedi. Kasım 2019 itibarıyla toplam zararı 111 milyon TL'ye ulaşan tesisi devralamayan Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB), tesise çıkan yollara, "Ankapark'ı geri almak için hukuk mücadelemiz sürmektedir" afişleri astı.

Ankapark, resmi olarak 21 Mart 2019'da açıldı. İlgi görmeyen ve adeta koca bir hurda yığınının dönüşen yüksek maliyetli tesiste 17 Ekim 2019'da ilk hasar tespit çalışması gerçekleştirildi. Belediye, 'Zamanında açılmadığı' gerekçesiyle işletmeci firmaya 1 milyon 85 bin TL ceza kesti. Tesisin işletmecisi, 26 Kasım 2019'da Ankapark'ı ziyaretçiye kapattı. Firma, 30 Nisan 2020 itibarıyla belediyeye ödemesi gereken 26 milyon 440 TL kira borcunu da ödemedi. Tesiste, 6-7 Mayıs 2020 tarihlerinde ikinci, 14 Mayıs 2020 tarihinde ise üçüncü denetim ve hasar tespit çalışması yapıldı.

Tahliye Durduruldu

ABB yönetimi, şirkete 28 Mayıs 2020'de fesih ihtarnamesi gönderdi. 11 Haziran 2020'de ise 'Hasar ve Delil Tespiti' davası açıldı. 2020'nin Mayıs ve Kasım aylarında tesise onlarca haciz kararı iletilirken belediye bunlara itiraz etti. 7 Ekim 2020'de, ABB'nin işletmeciye fesih işlemleri için verdiği 90 günlük süre doldu. Tahliye için önce işletmeciye ihtarname gönderildi, ardından ise Kaymakamlığa başvuruldu. Ancak işletmeci, tesisi tahliye etmeyerek konuyu yargıya taşıdı.

Mahkeme, tesiste 111 milyon 210 TL'lik zarar tespit etti. Bu sırada Kaymakamlık, ABB'nin tahliye talebini reddetti ve tahliye işlemleri, yalnızca 50 bin TL teminat karşılığında durduruldu. İdare, tahliyenin durdurulması kararının ardından istinaf mahkemesinin yolunu tuttu. Bu arada kira karşılığı verdiği senetle ilgili işletmeci hakkında, 'Sahte senet sunmaya teşebbüs' suçlamasıyla Savcılığa suç duyurusunda bulunuldu.

Mücadelemiz Sürüyor

ABB, Ankapark işletmesinin hâlâ kendilerine devredilmediğini önceki gün billboardlarda ilan etti. Belediye, Ankapark'a çıkan yollarda yer alan reklam tabelalarına, "Ankapark'ı geri almak için hukuk mücadelemiz sürmektedir. Ankapark işletmesini hala devralamadık" diye yazdı.

ÇAYKUR'DA YENİ KADRO YERİNE TOPLAMA İŞÇİ

Varlık Fonu'na devredilmesinin ardından sürekli zarar açıklayan Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR), tasarruf olarak tanıtım ve reklam giderlerinden kısmak yerine iş gücü ihtiyacından kıstı. Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki fabrikalardan iş gücü ihtiyacı olan fabrikaya işçi görevlendirme talebinde buldu.

ÇAYKUR personel daire başkanlığı, çay fabrikalarına Rize'nin İyidere ilçesinde bulunan 100. Yıl Çay Paketleme Fabrikası'na işgücü temini konulu bir yazı gönderdi. Yazıda fabrikanın yeni yerleşkesinde emeklilik nedeniyle işten ayrılışların olacağı ve geçici işçilerden 180 hizmet gününü tamamlayanların iş akdinin askıya alınması nedeniyle üretimde aksaklıklar meydana gelebileceği belirtildi. Üretimde yaşanabilecek aksaklıkların önüne geçilmesi için fabrikada işçi ihtiyacının açığa çıktığı duyuruldu. Ancak yeni işçi istihdam etmek yerine bölgedeki fabrikalardan geçici işçi talebinde bulunuldu. Belirlenen geçici işçilerin ilk etapta geçici görevli olarak işe başlatılacağı daha sonra nakil edileceği bildirildi.

Buna göre çevre illerdeki fabrikalarda çalışan mevsimlik işçilerden oluşan toplamda 141 işçi, Rize'nin çıkışındaki paketleme fabrikasında görevlendirilecek. Fabrikaya Artvin Hopa'dan 5, Rize Pazar'dan ise 7 işçi talep edildi. Öncelikli olarak isteklilerin gönderilmesinin talep edildiği yazıda istekli çıkmaması durumunda kura çekilmesi

gerektiği belirtildi. Söz konusu işçilerin görevlendirme ile gideceği yeni fabrikaya ulaşımlarının nasıl yapılacağı ise belirtilmedi.

Öte yandan 2017 yılından bu yana zarar eden ÇAYKUR, Ayasofya için özel çay üretti. Ayasofya adını taşıyan çaya ilişkin konuşan ÇAYKUR Genel Müdürü Yusuf Ziya Alim, söz konusu çayı gelecek günlerde piyasaya çıkartmaya hazırlandıklarını söyledi.

Turizm destinasyon alanları ve marka yerlerin isimlerini alan çaylar üretileceğini belirten Alim, "Bunların arasında sırasıyla Ovit, Ayder, Trabzon Uzungöl, Erzurum Palandöken, Artvin Kafkasör, Kemalpaşa Elekaltı, Tirebolu Elekaltı, İstanbul Ayasofya, Farabi ve Keyif çayları var" dedi.

ÇAYKUR, finansman açığını bankalardan çektiği kredilerle kapatmaya çalışan ÇAYKUR'un bir yılda borçları 690 milyon TL daha arttı. 2020 sonu itibarıyla ÇAYKUR'un çeşitli bankalara 4,2 milyar lira kredi borcu, 28,6 milyon TL ticari borcu, 47,2 milyon lira da diğer borçları bulunuyor. Kurumun 28 milyon liralık ticari borçları içinde en büyük pay 22,8 milyon lira ile DİDİ isimli soğuk çaydan kaynaklanıyor. Büyük reklam ve tanıtım harcamalarına karşın kurum için batağa dönüşen soğuk çay nedeniyle satıcılara olan borç her yıl katlanarak büyüyor.

JANDARMA İHALESİ, OĞUZHAN ASILTÜRK'ÜN YEĞENİNE Mİ VERİLDİ

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yakın temasa geçtikten sonra Yüksek İstişare Kurulu üyesi olduğu Saadet Partisi'ne yönelik sert eleştirilerde bulunan Oğuzhan Asiltürk'ün yeğeninin Jandarma Genel Komutanlığı'ndan ihale aldığı iddia edildi.

Yeniçağ yazarı Orhan Uğuroğlu, Saadet Partisi'nin Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Oğuzhan Asiltürk'ün, partinin Genel Başkanı Temel Karamollaoglu ve yönetimine karşı büyük kongrenin toplanması çağrısını da içeren 53 maddelik açıklamasına ilişkin kaleme aldığı yazısında, "Saadet Partisi'nde neden muhalefete başladı? Bürokraside yaptığım araştırmada gerçeği ortaya çıkardım" ifadelerini kullandı.

İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Daire Başkanlığı'nın yaptığı bir ihaleye dikkati çeken Uğuroğlu, söz konusu ihaleyi yaklaşık 10 yıldır "MRD Bilişim Şirketi"nin kazandığını, son ihaleyi de 3,8 milyon dolar vererek kazandığını ancak İçişleri Bakanlığı'nın aniden, "MRD Bilişim Şirketini" diskalifiye ettiğini kaydetti.

"Peki, ihale yenilenmeden hangi şirkete verildi? - Forte Bilişim Şirketi İhalede ikinci olan bu şirketin sahibi kim? - Cemal Asiltürk" diyen Uğuroğlu, "Ahlaki, manevi, siyasi ve ticari" başlıklı yazısının devamında da şunları aktardı:

Gösterdiği Adaya Dikkat Çekti

"Asiltürk soyadı dikkatinizi çekti değil mi? Peki, kim bu Cemal Asiltürk. Bingo... Evet, Recep Tayyip Erdoğan'ın yakın dönemde görüştüğü Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Oğuzhan Asiltürk'ün yeğeni... Sonuç çok net: Ahlaki, manevi, siyasi ve ticari."

Uğuroğlu yazısında ayrıca, Oğuzhan Asiltürk'ün Saadet Partisi Genel Başkanlığı'na göstereceği adaya dikkati çekerek, "Aday kim? AKP döneminde TÜBİTAK, Başbakanlık Başmüşavirliği ve TBMM'de müşavirlik görevlerinde bulunan Yeni Şafak'ta yazıları da yayınlanan Erdoğan'a da çok yakın bir isim: Prof. Dr. Mete Gündoğan" dedi.

ÖZEL ÜNİVERSİTEYE ÖZEL SPOR SALONU!

Esenyurt'ta yurttaşların ücretsiz kullanımındayken kaymakamlık kararıyla CHP'li belediyenin elinden alınan spor salonlarından birinin yapılan protokolle özel İstanbul Esenyurt Üniversitesi'ne verildiği ortaya çıktı.

CHP'li İstanbul Esenyurt Belediyesi'ne ait 10 spor salonu ile bir yüzme havuzuna kaymakamlığın el koymasının ardından tesislerden birinin İstanbul Esenyurt Üniversitesi'ne verildiği ortaya çıktı. Söz konusu üniversitenin mütevelli heyetinde Esenyurt'un 13 yıl 8 ay 15 gün aralıksız belediye başkanlığı yapan AKP'li Necmi Kadioğlu ile oğlu bulunuyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın talebi üzerine Esenyurt Belediyesi, AKP'liler yönetimdeki 10 spor salonu ile bir yüzme havuzu olmak üzere toplam 11 tesis inşa etti. Belediyenin bütçesinden yapılan spor salonlarına dair tesislerin işletmesi de belediyeye verildi.

Ancak son yerel seçimlerde belediye yönetiminin CHP'ye geçmesiyle birlikte, belediyeye birçok engel çıkartıldı. Bunlardan biri de söz konusu spor tesislerine ilişkindi.

171 Kişi İşsiz Kaldı

Spor salonlarına dair borçların büyük kısmının CHP döneminde ödenmesine rağmen, salonlara kaymakamlık el koydu. Belediyenin tesisleri 3 Şubat'a kadar okul müdürlüklerine teslim etmesini isteyen kaymakamlık kararına İstanbul Valiliği'ne yapılan başvuruyla itiraz edildi. Kaymakamlık, 25 milyon liraya mal olan tesislere ilişkin itirazın sonucu beklenmeksizin salonların kilidini değiştirdi. Böylece on binlerce Esenyurtlu ile öğrencilerin ücretsiz faydalandığı tesise el konulmuş oldu. Esenyurt Belediyesi şirketlerinden ESPAŞ bünyesinde çalışan 171 personel de işsiz kaldı.

Kaymakamlık kararıyla belediyenin elinden alınan spor salonlarına dair bir gelişme yaşandı. Esenyurt Belediyesi'nin kaymakamlık kararının iptali istemiyle açtığı davaya rağmen bir protokol yapıldı ve salonlardan biri, özel İstanbul Esenyurt Üniversitesi'ne verildi. Bunun üzerine Cumhuriyet Spor Salonu'nun tabelası değiştirildi, "İstanbul Esenyurt Üniversitesi Cumhuriyet Spor Salonu" ibaresi eklendi. Üniversitenin iki salonu daha almak istediği öğrenildi.

Söz konusu üniversite, "Yeşilköy 2001 Eğitim, Sağlık, Kültür Vakfı" tarafından 2013'te açıldı. O dönem vakfın başkanı, AKP'li Esenyurt Belediye Başkanı Necmi Kadioğlu'ydu. Şu anda üniversitenin mütevelli heyetinin başkanı Esenyurt'ta birçok inşaat projesi bulunan Özyurtlar İnşaat'ın sahibi Orhan Özyurt.

2020'DE SALONLAR KAPALI KALDI

Kültür sanat sektörü pandemiyle birlikte bir buçuk yıldır kan kaybediyor. Yeterli devlet desteğinden faydalanamayan kültür sanat emekçileri ve mekân sahipleri her fırsatta yaşadıkları zorlukları ifade etse de hâlâ kalıcı bir çözüm bulunmadı. Öyle ki Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2020 yılına ilişkin "Sinema, Tiyatro, Opera, Bale, Orkestra, Koro ve Topluluk İstatistikleri"nde mağduriyeti kanıtlar nitelikte çarpıcı sonuçlar ortaya koydu. TÜİK, tiyatrodan sinemaya kuşkusuz her alanda azalma olduğunu kanıtladı. İşte veriler:

Sinema Seyircisi Yüzde 70 Azaldı

Türkiye genelinde sinema salonu sayısı 2020'de bir önceki yıla göre yüzde 4 buçuk azalarak 2 bin 698'e geriledi. Bu dönemde sinema salonlarındaki koltuk sayısı da yüzde 6 düşüşle 317 bin 763 oldu.

Sinema seyirci sayısı, Covid-19 salgınının da etkili olduğu geçen yıl, 2019'a kıyasla yüzde 69 buçuk azalarak 17 milyon 226 bin 952 kişi olarak kayıtlara geçti.

Yerli film seyirci sayısı yüzde 59 azalışla 13 milyon 255 bin 849 kişiye, yabancı film seyirci sayısı yüzde 83,6 azalarak 3 milyon 971 bin 103 kişiye geriledi. Yerli film sayısı yüzde 62,2 azalışla 10 bin 978'e, gösterilen yabancı film sayısı da yüzde 61,9 gerileyerek 14 bin 982'ye indi.

Gösterilen film sayısı yüzde 62 azalarak 25 bin 960'a düştü.

Tiyatro Salon Sayısı Yüzde 21 Azaldı

Tiyatro salon sayısı 2019-2020 sezonunda, 2018-2019 sezonuna kıyasla yüzde 20,1 azalırken, tiyatro salonu koltuk sayısı yüzde 24 buçuk geriledi.

2019-2020 sezonunda tiyatro salon sayısı 720, tiyatro salonu koltuk sayısı 267 bin 857 olarak hesaplandı. Sezonlar itibarıyla karşılaştırıldığında, 2019-2020 sezonunda, 2018-2019 sezonuna göre tiyatro salonlarında yapılan gösteri sayısı yüzde 40,4 azalarak 20 bin 175 olarak kayıtlara geçti.

Tiyatro salonlarında yapılan yerli/telif eser gösteri sayısı geçen sezona kıyasla yüzde 41,9 gerilerken yabancı/çeviri eser gösteri sayısı da yüzde 35 azaldı.

Aynı dönemde tiyatro salonlarında oynanan yetişkin eseri sayısı yüzde 34,9 azalırken, oynanan çocuk eseri sayısı yüzde 37,9 azaldı.

Opera ve Bale Seyircisi Yüzde 20 Azaldı

Türkiye genelinde 2020 yılında Opera ve Bale Genel Müdürlüğü'ne bağlı opera ve bale gösterisi 6 ilde yapıldı. Diğer taraftan, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı 6 orkestra, 13 koro ve 9 topluluk faaliyet gösterdi.

Opera ve bale seyirci sayısı da bu dönemde yüzde 20 buçuk azalarak 256 bin 63'e geriledi. Orkestra, koro ve topluluklarda seyirci sayısı da yüzde 41,9 azalarak 159 bin 969'a indi.

Orkestra seyirci sayısı yüzde 29,5 azalarak 100 bin 260'a, koro seyirci sayısı yüzde 48,5 azalarak 26 bin 96'ya, topluluk seyirci sayısı ise yüzde 59,3 azalarak 33 bin 613'e düştü.

181
TİYATRO SALONU KAPANDI

128
SİNEMA SALONU KAPANDI

%24,5
ORANINDA TİYATRO KOLTUĞU AZALDI

GEÇMİŞİ, GELECEĞİ, SEBEBİ VE SONUCU İLE MÜSİLAJ SORUNU

Marmara Denizindeki deniz salyası sorununun temel nedenleri arasında; bölgedeki kentlerdeki endüstriyel kirlilikler, deniz derin desarji, termik santral projelerinden kaynaklı kirlilikler, kentsel atıkların denize bırakılmasından kaynaklı kirlilikler gerekçe gösterilmektedir. Aynı biçimde, kıyı kent ve yerleşim alanlarındaki deniz dolgularının kıyı ekosisteminde yarattığı ekolojik etkilerin de deniz salyasına yol açtığı aktarılmaktadır.

9 Ayrı Rapor İle Uyarılıyor Ancak Dikkate Alınmamıştır

Marmara Denizindeki kirlilik bir anda oluşmuş değildir. 1989 yılında ilk belirtilerin olduğu iddia edilmektedir.

Marmara Çevre İzleme Projesi (MAREM) kapsamında 2007-2014 yılları arasında hazırlanan yüzlerce sayfalık 9 kapsamlı rapor, Marmara'da stabil bir müsilaajın oluştuğunu ve müsilaajın gelecekte artacağını yıllardır bildiğini ortaya koymuştur. Söz konusu raporlar, Çevre Bakanlıkları ile Tarım Bakanlıklarındaki Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüklerine sunulmuştur. Bakanlıklar tarafından; raporlar dikkate alınmamış, aksine Marmara Denizi'nin temiz olduğuna dair açıklamalar yapılarak kamuoyu algısı oluşturulmaya çalışılmıştır.

2009 tarihli ve Tekirdağ açıklarında yapılan araştırmayı konu alan raporda, "Kontrolsüz ve hiçbir arıtmaya tabi olmaksızın yapılan atık su deşarjlarının direkt etkisi göz ardı edilmemeli" uyarısında bulunulmuş.

2013 tarihli raporda, Marmaray hafriyatının Marmara Denizi'nin en derin yeri, dolayısı ile en kalın su katmanına sahip olan Çınarcık ve Doğu Marmara bulunduğu bölgeye döküldüğüne dikkat çekilmiştir.

2014 tarihinde hazırladıkları raporda ise Marmara Denizi genelinde arıtmasız yapılan deşarjların yanı sıra, halihazırda çalışan ve onlarla ifade edilebilecek sayıda yapımı planlanan enerji santrallerinin soğutma suyu borularının, elverişli bir ortam bulup üreyen kirlenmiş organizmalar ile dolarak kullanılamaz hale geleceğini, bunun önlenmesi için klor türevlerinin kullanıldığını ve gelecekte de kullanılacağına dikkat çekiliyor.

Marmara Belediyeler Birliği'nin Raporlarında da Uyarı Var

Marmara Belediyeler Birliği'nin 21-22 Kasım 2017 tarihli Marmara Denizi Çalıştayları sonuçları;

- Endüstriyel ve evsel atıksu deşarjlarının izlenmesinde etkinlik, süreklilik ve koordinasyonun sağlanması gerekmektedir,
- Marmara Denizi'ne yapılan tüm atıksu arıtma tesislerinde Azot (N), Fosfor (P) gideriminin zorunlu olması gerekmektedir,
- Büyük akarsuların denize boşalma noktalarında belirlenecek kritik parametreler dikkate alınarak sürekli numune alma ve izleme noktalarının oluşturulması gerekmektedir, • Endüstriyel atıksuların kanalizasyona deşarj edilecek kriterlere sahip olmaksızın kanalizasyonlara deşarj edilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu konuda denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi, suyun karakterizasyonuna göre bir arıtma prosesinden geçirildiği ve akabinde kanalizasyona deşarj edilmesini sağlamak üzere denetim mekanizmalarının geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve çağa ayak uyduran teknolojilerle desteklenmesi gerekmektedir, • Endüstride kullanılan atık solventlerine ilişkin her ne kadar seyreltme yasakları olsa da yasakların delinmesi suretiyle solventlerin seyreltilerek deşarj parametrelerini yakalanması sağlandığı görülmektedir. Denetim mekanizmasının geliştirilmesi bahsinde solventlerin seyreltilmesi hususunun da dikkate değer bulunması gerekmektedir, • Gelecek projeksiyonlarının layıkıyla yapılmaması ve kötü planlama nedeniyle şehir içerisindeki sanayi kuruluşlarının layıkıyla organize edilememesi ve kümelenememesi ciddi zafiyetlere neden olmaktadır. Birbirlerine yakın karakterde atıksu oluşturan sanayi kuruluşlarının bir araya gelmesinin sağlanması ve ortak proseslerle endüstriyel atıksuların kanalizasyona deşarj öncesi yönetimi ciddiyetle ele alınması gerekmektedir,
- Tersanelerde gemilere uygulanan fiziksel ve kimyasal işlemler deniz kirliliğine, ayrıca bu işlemler esnasında ve sonrasında oluşan emisyonun da hem hava hem de deniz kirliliğine neden olduğu bilinmektedir. Deniz kirliliğinin kontrolü faaliyetlerinde tersanelerin de ayrıca ele alınmaları gerekmektedir, • Arıtılmış atıksuların yeniden kullanılması / geri kazanılması faaliyetlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu bağlamda gri su uygulamalarının sistematik ve hukuki bir zemine ihtiyaç duyduğu da dikkate alınmalıdır. • Marmara Denizi'ni etkileyecek yükte bir nehrin etkilerinin saptanması adına, mansabı ile boğaz üzerindeki kritik istasyonlarda ölçüm sıklığı aylık düzeyde kontrol edilmesi gerekmektedir.

Marmara Belediyeler Birliğinin Ergene Eylem Planı Hakkında Görüşleri

2018’de yayınlanan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Durum Değerlendirme Raporu’nda, raporun ilk versiyonunun hazırlığı aşamasında eylem planı kapsamındaki çalışmaların Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından 2019 yılının Nisan ayı içerisinde bitirilebileceğinin öngörüldüğü, ancak özellikle Tekirdağ Derin Deniz Deşarjı’na ve endüstriyel atıksu toplama kanallarına ilişkin bazı projelerin 2019 yılında ihale edileceği öğrenildiğinden dolayı Eylem Planının 2019 yılı içerisinde başarıyla sonuçlandırılmasının uzak bir ihtimal gibi gözüktüğü belirtildi.

Kanal İstanbul, Marmara Denizini Daha da Kirletecek

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM)’ın4, Kanal İstanbul projesinin ÇED raporuyla ilgili görüş yazısında; kanalın Marmara Denizi ve Karadeniz’de yaratacağı etkilerin bu alanda uzman bilim insanları tarafından araştırılması gerektiği dile getirilmiştir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’nün ÇED raporu ekinde yer alan saptamalarında; “Söz konusu projenin özellikle kanal vasıtasıyla yabancı tür girişlerinin olasılığı nedeniyle, deniz ekosistemlerine olası etkisinin araştırılması, tedbirlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bunun için Deniz Ekolojisi Raporu Hazırlanmalıdır” denilmiştir.

TÜBİTAK MAM’ın görüşünde;

*Marmara Denizine Boşaltılacak Malzemenin Çamur Ve Organik Karbon Değeri Çok Yüksek.

Reaktif organik madde ve insan kaynaklı organik/metal kirleticilerin denize ve deniz ekosistemine zarar verme riski var.

*TÜBİTAK Analiz Raporuna Göre Karada Bertaraf Edilmesi Gereken Atıklar, Çed Raporunda Denize Doldurulmak İstenmektedir

*Dip Tarama Çamurlarının Bertaraf İşlemin Fiziksel, Kimyasal ve Biyolojik Riskleri Var

- Deniz tabanında beklenenden daha geniş bir alanda ekosistem tahrip olacak

- Yüksek miktarlardaki çamur boşaltım faaliyeti nedeniyle oluşacak bulanıklık akıntı ile daha geniş alana yayılacak. Bu konuda hiçbir bilgi ve öneri yok.

- Binlerce ton organik madde yükü ile Marmara Denizi’nin oksijen dengesini olumsuz yönde etkileyecek, su dolaşımının zayıf olduğu bölgelerde oksijeni tamamen bitirecek.

- Boşaltılacak madde, Marmara Denizi su kolu ve dip canlıları açısından, akut ve kronik etkilere yol açma riski taşıyor.

- Küçükçekmece gölü ve kanal kazıması sırasında kirlenmiş malzemenin akıntı ve rüzgar etkisiyle çözünmüş besin iyonları, metallerin ve organik madde Marmara Denizi kıyısında kirlilik yaratacak

Sonuç Olarak, ÇED raporunda yer alan dip tarama faaliyetinin çevresel/ekolojik etkilerinin belirlenmesi konusunun, bilimsel temellere dayandırılmadığı ve uzman deniz bilimcileri tarafından yapılmadığı görülmüştür.

CHP Olarak Yapmamız Gerekenler

Çevre ve Şehircilik Bakanı’nın açıkladığı Marmara Denizi Eylem Planında yer alan bir çok husus, CHP Doğa Hakları olarak geçtiğimiz hafta sıraladığımız önerileri karşılamaktadır. Sürecin bundan sonraki aşaması da “fikri takip” çerçevesinde birimiz tarafından takip edilecektir. Aynı biçimde, Kanal İstanbul’un ve özellikle Çanakkale sahilindeki termik santrallerin soğutma için alıp sıcak olarak denize bıraktığı suyun yarattığı etkiler de gündemde tutulacaktır.

1.) Şeffaf bir biçimde bugüne kadar yapılan hataları ortaya koymak

2.) Marmara Denizi’nin bu duruma gelmesine yol açan milyonluk yatırımların neden işe yaramadığını, bu yatırımlar nedeniyle oluşan kamusal zararı ortaya çıkarmak ve sorumlularını yargı önüne götürmek Bu koşullar ile Marmara Denizinin bugün yaşadığı sorunların, diğer denizlerimizde de yaşanmasının önüne geçmiş oluruz.

3.) Sanayi ve evsel tüm atıklar için derin ya da değil denize her türlü deşarjdan vazgeçilmelidir. 4.) Bölgede, deniz desarjı projeleri, termik santral projeleri, liman, tersane, kimyasal depolama alanları, kıyı dolgu projeleri gibi yeni projelere izin verilmemeli, mevcuttakilere de üretim ve kapasite artış izni verilmemelidir. 5.) Kanal İstanbul projesinden vazgeçilmelidir.

6.) Durum bir afet tanımı içerisinde kabul edilmeli, özellikle küçük/yerleşik balıkçı esas alınarak, afet durumu altındaki muafiyet ve hükümlerden faydalandırılmalıdır.

MARMARA EYLEM PLANI YANDAŞA VE KATAR'A YENİ KAZANÇ KAPISI!

İktidarın Marmara Eylem Planı 7 ve 9'uncu maddeleri gizlenen asıl amacı açığa çıkarttı. Katar ile Su Anlaşması'nın hedefleri bu planla hayata geçirilmektedir. İktidar Marmara'da ölüm belirtilerinden sonra harekete geçti, belediyeleri devre dışı bırakıp, ipleri eline almak istiyor.

Marmara denizinde ortaya çıkan müsilaj (deniz salyası) felaketi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ilan edilen Marmara Denizi Koruma Eylem Planı'nda yer alan iki madde asıl hedefin iktidarın yandaş müteahhitlerine ve Su Anlaşması imzalanan Katar'a yeni kazanç kapısı açmak olduğunu göstermektedir. Ancak bu plan da İnsan Hakları Eylem Planı, Ekonomik Reform Eylem Planı, Yargı reformu Strateji Belgesi vb. gibi göstermelik ve acil çözüm gerektiren böylesine hayati bir çevre felaketinin çözümlerini gelecek beş yıla yayan bir vaatler manzumesinden ibarettir. Bu süreçte iktidar, kazanç fırsatçılığı yaparak yandaş müteahhitleri ve Katar'ı devreye sokacak adımlar için Marmara'daki çevre katliamını istismar formüllerini hayata geçirme amacındadır.

Eylem Planı'nın 7'inci maddesi arıtılmış atık suların her yerde yeniden kullanımının artırılmasını içermektedir. Katar ile imzalanan Su Anlaşması'ndaki amaç, hedef ve işbirliği konuları ile 7. Madde örtüşmektedir. Katar, deniz suyunu arıtıp(desalinasyon) kullanma suyu olarak şehir şebekelerinde kullanıma verdikten sonra, bu atık suların tekrar arıtılması ile su gereksiniminin büyük bölümünü karşılamaktadır. Katar'ın benzer tesisleri Türkiye'de kurması anlaşmanın amaçları arasındadır. Eylem planının 7. maddesi Marmara sahillerinde ve kıyısı olan kentlerde deniz suyunun ve atık suların arıtılması için Katar'a kapı aralandığını işaret etmektedir. Muhtemelen Marmara ve Ege sahilleri Katar sermayesi ve fonlarıyla, iktidara yakın müteahhitlerin ortaklaşa kuracağı deniz suyu arıtma, atık su arıtmave şehir şebekelerine kullanma suyu sağlama tesislerine tahsis edilecektir.

Planın 9'uncu maddesinde ise 'Atık su arıtma tesislerinin yapımı ve işletilmesini daha hızlı ve kolay hale getirmek için kamu-özel işbirliği (KÖİ) modelleri hayata geçirilecek' denilmektedir. KÖİ modeli, iktidarın kendisine yakın müteahhitlere kaynak ve servet aktarma mekanizmasıdır. Ülkenin ve milletin geleceğini 3-5 müteahhide ipotek eden, kur artışlarıyla yükü sürekli kabaran bir modeldir. İktidar bu maddeyle yandaş müteahhitlere atık su ve arıtma tesislerinin finansmanı için hazine kefaleti ve 25-30 yıllık işletme süresince arıtılacak atık suya, metreküp başına dövize endekli tarife garantisi vermeyi planlıyor. Oysa bu yatırımların süratle yapılarak, arıtma tesislerinin devreye sokulması için öncelik, başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne (İBB) bağlı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) olmak üzere, Kocaeli, Bursa, Balıkesir, Yalova, Çanakkale, Tekirdağ vb. çevre belediyelerin benzer kuruluşlarında olmalıdır. Kentlerin altyapısının, kanalizasyon şebekesinin yenilenmesi, biyolojik artıma ve atık su sistemlerinin yeni yatırımlarla yaygınlaştırılması, güçlendirilmesi, halk sağlığı, çevrenin-doğanın korunması ve ülkenin çıkarları açısından doğru ve akılcı olan yol budur. İktidar bu planla belediyeleri devreden çıkartmayı, tüm ipleri ele almayı hedefliyor. Marmara Belediyeler Birliği'nin davet edilmesi vitrin içindir. Elektrik, doğalgaz, akaryakıt, her ay zam yapan, vergileri katlayan iktidar ittifakı, 2 yıldır İSKİ'nin su ücretlerine zam talebini İBB meclisinde Cumhuriyet İttifakı oylarıyla reddederek, İSKİ'nin maliyet artışlarını karşılamasını, yeni kaynak yaratmasını, yatırım yapmasını engellemektedir. Bu da iktidarın Marmara Eylem Planı'nda siyasi hesap peşinde olduğunu ve bu planın asıl amacının, yandaşlarına yeni kazanç kapısı açmak olduğunu göstermektedir

BETON KANAL İSTANBUL'DA 'FİNANSMAN AKSAKLIĞI' İTİRAFI

26 Haziran'da yapılacağı duyurulan Kanal İstanbul'un temel atma töreninin Kuzey Marmara Otoyolu'nun kanal ile otoyol bağlantısını sağlayan ve hâlihazırda inşaatı süren Nakkaş-Başakşehir kesimini kapsadığını dile getirdi. Bu otoyol projesine Hazine ve Maliye Bakanlığı yerine Ulaştırma Bakanlığı'nı kefil yapılması amacıyla yasa değişikliği yaptılar. Yasanın gerekçesinde de 'finansman aksaklığı' yaşandığını itiraf ettiler. Bu otoyol projesiyle birlikte 'beton kanalın' temeli atılacaksa Hazine ve Maliye Bakanlığı niye Kanal İstanbul'a kefil olmadı? Hazine'nin kefil olmadığı beton projesine Ulaştırma Bakanlığı'nı kefil yapmak için mi yasa değişikliği yapıldı?

İktidardan Finansman Aksaklığı İtirafı

Kanal İstanbul olarak sunulan temel atma töreni hâlihazırda bir süredir inşaat çalışmaları devam eden Kuzey Marmara Otoyolu'nun Nakkaş-Başakşehir kesimini kapsamaktadır. Bu kesim aslında Kanal İstanbul ile otoyol bağlantısını sağlamaktadır. TBMM Genel Kurulu'nda 11 Mart 2021 tarihinde kabul edilen 7297 sayılı yasada; Nakkaş-Başakşehir kesimiyle ilgili özel bir düzenleme yapılmıştır. Kanal İstanbul'un 26 Haziran'da temelini atılacağı yer olarak duyurulan söz konusu kesimle ilgili teklifin gerekçesinde; projenin finansman temini aşamasında aksaklıklar meydana geldiği, finansman temin edilirken zorlanıldığı ve bu durumun da yabancı

kreditörlerin tereddüt yaşamasına neden olduğu belirtilmiştir. Başka bir deyişle Kanal İstanbul olarak sunulan kesimle ilgili finansman sıkıntısı yaşandığı itiraf edilmiştir. Yasayla söz konusu kesim için alınacak dış krediye Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın kefil olması düzenlenmiştir.

Hazine Niye Kefil Olmadı da Yasa Değişti?

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın bazı projeler için getirilen dış kredilerle ilgili borç üstlenim anlaşması yaptığı bilinmektedir. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 7 farklı projeye ilgili toplam 17,2 milyar dolar tutarındaki dış krediye kefil olduğu resmi raporlara yansımaktadır. Bu otoyol projesine Hazine ve Maliye Bakanlığı yerine Ulaştırma Bakanlığı'nı kefil yapılması amacıyla yasa değişikliği yaptılar. Yasanın gerekçesinde de 'finansman aksaklığı' yaşandığını itiraf ettiler. Buotoyol projesiyle birlikte 'beton kanalın' temeli atılacaksa Hazine ve Maliye Bakanlığı niye Kanal İstanbul'a kefil olmadı? Hazine'nin kefil olmadığı beton projesine Ulaştırma Bakanlığı'nı kefil yapmak için mi yasa değişikliği yapıldı?

Beton Kanalın Maliyeti de Kaos

Öte yandan Kanal İstanbul'un maliyeti konusunda resmi kaynaklardan yıllar içerisinde belirsiz ve çelişkili açıklamalar yapılması da akılları karıştırmaktadır. Resmi makamlar tarafından Kanal İstanbul'un maliyetiyle ilgili son yıllarda; 12 milyar dolar ile 20 milyar dolar arasında değişen pek çok farklı tutarın dile getirilmesi; projenin kendisi gibi maliyetiyle ilgili de tam bir belirsizliğin yaşandığını göstermektedir.

Maliyetle İlgili 4 Farklı Rakam

Kanal İstanbul konusunda resmi makamlar tarafından hazırlanan raporlar ya da yapılan açıklamalarda projenin maliyeti konusunda 4 farklı rakam dile getirildi. Maliyetle ilgili çelişkili açıklamalar şöyle:

- Ulaştırma Bakanlığı'nın Kasım 2017 tarihinde ÇED dosyasına ilişkin resmi verilerine göre projenin maliyetinin 65 milyar TL olduğu (söz konusu dönemdeki kurla 16,5 milyar dolar) ilan edildi.
- Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün Ekim 2018 tarihinde kamuoyuna yansıyan resmi sunumunda projenin maliyetinin 118 milyar lira (söz konusu dönemki kurla 20 milyar dolar) olduğu belirtildi.
- Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum Kasım 2019 tarihinde projenin maliyetinin 75 milyar lira (söz konusu dönemki kurla 12,7 milyar dolar) olduğunu dile getirdi.
- Dönemin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit Turan Ocak 2020 tarihinde projenin maliyetinin 87,5 milyar lira (söz konusu dönemki kurla 15 milyar dolar) olduğunu dile getirdi.
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu; Mayıs 2021 tarihinde projenin maliyetinin 123,5 milyar lira (söz konusu dönemki kurla 15 milyar dolar) olduğunu ifade etti.

TALANIN SONU YOK!

Peker'in iddialarıyla gündeme gelen Kemerburgaz'da, şimdi de devasa büyüklükteki bir arazi tarım alanı statüsünden çıkarılıyor. Eyüp Belediye Meclisi'nden CHP'li Işkar: Yine birilerine rant yaratılmaya çalışılıyor.

Suç örgütü lideri Sedat Peker'in Demirören Grubu'na ilişkin iddialarıyla gündeme gelen İstanbul Eyüpsultan'a bağlı Kemerburgaz'da yine bir imar değişikliği planı var. AKP'li Eyüpsultan Belediyesi'nin hazırladığı planın ranta kapı araladığı belirtiliyor.

Belediyenin 9 Haziran 2021 tarihli İmar Komisyonu Raporu'na göre, Göktürk yerleşkesi içerisinde bulunan, İstanbul Caddesi ve Selanik Caddesi ile Kemerburgaz Yolu arasında kalan "tarım alanı" statüsündeki alana ilişkin çalışma yapılıyor. Raporda, bölgede depo ve fabrika gibi yapıların bulunduğu ve topografik yapının tarım yapılmasını elverişsiz kılacak şekilde tahrip edildiği öne sürülüyor. Belediyenin Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Çorlu Meslek Yüksek Okulu'na bir rapor hazırladığı ve bu raporda, "alanın tarım yapma özelliğini yitirdiğinin" belirttiği vurgulanıyor.

İmar Komisyonu Raporu'nda ayrıca, İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) tarafından bölgeye ilişkin 2010 yılında planlama çalışmalarına başlandığı ancak imar planlarının henüz hazırlanmadığı ifade ediliyor.

Ticaret ve Konut Alanı Olabilecek

Eyüpsultan Belediye Meclisi CHP Grup Başkanvekili Ali Haydar İşkar, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Devasa büyüklükteki bir bölgenin tarım alanı statüsünden çıkarılmak istendiğine" dikkat çekti. "Yine birilerine rant yaratılmaya çalışılıyor" diyen CHP'li İşkar, şunları kaydetti:

"Tarım alanı statüsünden çıkarılmak istenen arazi, Hamidiye Su Fabrikası'ndan Kemerburgaz Kent Ormanı'na kadar uzanan ormanlık alanlar ile tarım alanlarından oluşan devasa bir arazi. Bölgeyi tarım alanı statüsünden çıkararak yapılan arazi işgallerine meşruiyet getiriliyor. Bölge, İstanbul'un ranta açık alanlarından biri ve yıllardır burada yapılan kaçak yapılara göz yumulmuş. Özellikle bu bölge 3'üncü havalimanının yapılmasıyla çok değerlendirildi. Bölge tarım arazisi vasfından çıkarıldığından kaçak yapı sahipleri imar affından faydalanabilecek diye düşünüyorum. Tarım alanı vasfından çıkarılan bölge ticaret ve konut alanına da çevrilebilecek. Bölgeye ilişkin araştırma yapıyoruz. Bu arazideki hak sahiplerinin kimler olduğunu araştırıyoruz. Gerekliği takdirde davalar açacağız."

Çevre Düzeni Planı Delik Deşik

İstanbul'un anayasası kabul edilen 1/100 bin ölçekli Çevre Düzeni Planı 2009'da yürürlüğe girdi. Bu planda Kemerburgaz, "gelişimi ve yoğunluğu denetim altında tutulacak alan", "orman alanı", "kentsel ve bölgesel yeşil ve spor alanı" olarak ilan edildi. Ancak bu plan, yapılan rant odaklı değişikliklerle sürekli delindi, deliniyor. Kemerburgaz'da binlerce metrekarelik arazi, 25 Ocak'ta "rezerv yapı alanı", yani yeni yerleşim alanı ilan edilmişti. Ardından yapılan plan değişikliğiyle 405 dönüm yeşil alan imara açılmış, bu alanın yarısından fazlası konut ve ticaret birimleri için ayrılmıştı.

Demirören'le Gündeme Gelmişti

Kemerburgaz'daki araziler, son olarak organize suç örgütü lideri Sedat Peker'in açıklamalarıyla gündeme gelmişti. Peker, Demirören Holding'in Kemer Country projesi içerisinde yer alan bir arsayı teminat göstererek Doğan Grubu'na ait medya kurumlarını satın almak için Ziraat Bankası'ndan kredi çektiğini ama 750 milyon dolarlık bu krediyi ödemediğini söylemişti. Peker, "Kemerburgaz'da Göktürk denen yerde Kemer Country diye bir yer var. Orada bir arsa belirlediler, burayı imara açacaklar, hop bir imar artışı, 10 milyonluk yer 1 milyarlık oluyor. Üzerine kulübe koyamadığın yere 100 katlı binalar dikiyorsun. Artık siz de alıştınız, anlattıklarım masal değil. Ama mahkeme imarı iptal etti. Senin arsan artık çöp" ifadelerini kullanmıştı.

ÜLKE ÇÖLLEŞİYOR

Güneydoğu'da kuraklığın verdiği zarar yüzde 90'a kadar ulaşıyor. TZOB Genel Başkanı Bayraktar, ülkenin büyük bir kısmının çölleşme tehlikesi altında olduğunu kaydederek önlemler alınması gerektiğini vurguladı.

İklim krizi etkisini her geçen gün artırıyor. Yağışların beklenenin altında gerçekleşmesiyle barajlar kırmızı alarmla geçti, 41 kentte kuraklık meydana geldi. Kuraklık en çok mercimek, buğday ve arpa üretimini etkiledi. Güneydoğu Anadolu'da, ekili tarım alanlarında kuraklık yüzde 70 ile 90 arasında zarara neden oldu. Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, 17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü nedeniyle bir açıklama yayımlayarak farkındalığın daha da artması gerektiğini bildirdi. Dünya üzerinde her yıl 24 milyar ton toprağın kaybedildiğini kaydeden Bayraktar, "Bu kayıp her yıl 1,2 milyar insanı etkiliyor" dedi.

Bayraktar, dünya üzerinde kurak alanların yüzde 70'inin tahribata uğradığını vurguladı: "Kuraklık nedeniyle 135 milyon insan ciddi risk altında. Yaklaşık 10 milyar kadar insan çölleşme veya arazi tahribatı nedeniyle yaşadıkları bölgeleri terk ederek göç etmek durumunda kaldı."

Arazilerde Erozyon Tehlikesi

Türkiye'nin bozkır ekosisteminin ciddi derecede risk altında olduğunu dile getiren Bayraktar, sözlerini şöyle sürdürdü:

- Türkiye'nin yüzde 22,5'i yüksek çölleşme, yüzde 50,9'u ise orta düzeyde çölleşme hassasiyetine sahip.
- Toprakların toplam alanının yüzde 46'sı yüzde 40'tan fazla eğime, yüzde 62,5'ten fazlası da yüzde 15'in üzerinde eğime sahip.
- Arazi kullanımının büyük bölümünü oluşturan tarım arazilerinin yüzde 59'u, meraların yüzde 64'ü, orman arazilerinin yüzde 54'ü çeşitli şiddette erozyona maruz kalmakta.
- Ülkemizde meydana gelen toprak kayıplarında yüzde 14,26 yağış, yüzde 3,36 toprak, yüzde 47,55 topoğrafya ve yüzde 34,82 bitki örtüsü etkili olmakta.

- Yer değiştiren toprağın yüzde 38,71'i tarım, yüzde 4,17'si orman ve yüzde 53,66'sı da meralarda meydana gelmektedir.
- Orman varlığı 22 milyon 740 bin 297 hektar ile ülke yüzölçümünün yüzde 29'udur. Son yıllarda orman alanlarında artış olsa da küresel ısınmanın ve iklim krizinin tahribatı göz önüne alındığında bu alanları daha da artırmak gerekiyor.

Atık Sular Kullanılmamalı

Bayraktar, çölleşme ve erozyonla mücadelede yapılması gerekenleri şöyle sıraladı:

- Ormanlık faaliyetlerinin planlanmasında ve uygulanmasında erozyon riski dikkate alınarak toprağı koruyucu tedbirler uygulanmalı.
- Toprakların çoraklaşmasını ve verimliliğın azalmasını önlemek maksadıyla atık sular ve tarımdan dönen drenaj suları, uygun arıtım sağlanmadan tarımda kullanılmamalı
- Gübre ve pestisit kullanımlarının mutlak surette toprak ve bitki analiz sonuçlarına dayandırılması için gerekli önlemler alınmalı.

SİNOP NÜKLEER SANTRALİ KEŞFİNDE, MAHKEME TARAFSIZLIĞINI YİTİRMİŞTİR

Sinop Nükleer Santrali Projesi için verilen ÇED Olumlu kararının iptali hakkındaki davada, 7 Haziran günü keşif yapılmıştır.

Davadaki bilirkişi heyeti üyelerinin bir kısmı daha önce Akkuyu Nükleer Santrali projesiyle ilgili davada da bilirkişi olarak yer almıştır. Bu hususta yapılan itirazlar mahkeme tarafından reddedilmiştir.

Keşif günü, davacı sivil toplum örgütü ve meslek kuruluşu temsilcileri salona alınmakta zorluk yaşamış, keşif sırasında bir bilirkişi, davacılar avukatı Av.Arif Ali Cangı 'nın sunumu sırasında "Sen ne diyorsun lan! Sabahtan beri sizi dinliyoruz." diyerek hakarete varan sözler sarf etmiş, bu rağmen hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Bilirkişi heyeti ve Davalı taraflar görülmesi gereken ve önceden kendilerine hatırlatılan 19 noktayı (İnceburun yarımadasındaki arkeolojik yapıları, Aksaz'ı, Sarkum'u, Hamsaroz Tabiat Parkı'nı, Yaban Hayatını Koruma Alanlarını, Erfelek /Tatlıca Şelalelerini, Erfelek Barajını ve diğerleri..) görmek yerine sadece İnceburun'da Sinop NGS'nin yapılması planlanan alana gitmişler ve keşfi sonlandırmışlardır.

REKTÖRDEN ÜLKÜ OCAKLARI'NA ZİYARET!

Pamukkale Üniversitesi Rektörü, Denizli Ülkü Ocakları Başkanlığını ziyaret etti. Ziyaretin fotoğrafları üniversitenin sosyal medya hesaplarında paylaşıldı.

Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Kutluhan, MHP'nin gençlik teşkilatı Ülkü Ocakları'nın Denizli'deki başkanlığını ziyaret etti.

9 Haziran'da yapılan ziyaretin fotoğrafları Denizli Ülkü Ocakları Başkanı Murat Aydın'ın yanı sıra, üniversitenin resmi Twitter hesabından da paylaşıldı.

Fotoğraflarda rektör ve diğer üniversite yöneticileri ile ülkü ocağı yöneticilerinin birbirlerine hediye takdim ettikleri görülüyor.

Ziyarete ilişkin üniversitenin hesabından yapılan açıklamada "Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Kutluhan, Üniversite Yönetimimiz ile birlikte Denizli Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı İl Başkanı Sn. Murat Aydın'ya ziyarette bulundu" ifadeleri kullanıldı.

SAVCILARA, BAŞSAVCIDAN KAYYUM

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda AKP ve MHP'li milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. Muhalefetin özellikle mahkûm hakları ve soruşturma güvenliği konularında itirazlarda bulunduğu düzenleme, değişiklik yapılmadan yasalaştı.

Kabul edilen yasaya göre Cumhuriyet başsavcıları, savcılar üzerinde geniş yetkilere sahip olacak. Başsavcılar, istediği taktirde savcıların soruşturma içeriklerine müdahale edebilecek, savcılarının kararlarının hukuka uygunluğunu denetleyebilecek ve inisiyatif olarak iddianamenin yeniden yazılmasını talep edebilecek. Başsavcılar artık Cumhuriyet savcısının mevcut bir soruşturmayı bırakmasını ya da sürdürmesini de sağlayabilecek.

Tek Adamdan Tek Savcıya

Muhalefet milletvekilleri, yasayla yargı bağımsızlığının resmen kaldırılacağını, savcılığın yetkilerini kullanamaz hale geleceğini vurguladı. CHP'li Ali Şeker, "Şu anda idari açıdan yetkili olan başsavcılar artık esasa müdahale edecekler ve tüm savcılarının görevini de üstlenmiş olacaklar. Bu düzenlemeyle yargıda bağımsız yargılama ilkesinden de tamamen uzaklaşmış olacak, tek adam rejiminde tek savcılığa geçilmiş olacak. Bunu kabul etmek mümkün değil" dedi.

Ceza İçinde Ceza

Teklifin kabul edilen diğer maddeleri arasında cezaevlerindeki hak ihlallerini artıracak düzenlemeler yer aldı. Bundan böyle mahkûmların yakınları ile gerçekleştirdikleri görüşmelerin tamamı kayıt altına alınıp arşivlenebilecek. Tutukluların mektuplarına "müdür olur" ile el konulabilecek, iletişim hakkı kısıtlanabilecek.

SAYIŞTAY'A SARAY KAYYUMU

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yakın çalışma arkadaşı Metin Yener, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda AKP ve MHP milletvekillerinin oylarıyla Sayıştay Başkanlığı için önerilecek iki aday arasında yer aldı.

Kamu kurumlarındaki usulsüz hesap işlemlerini ve yolsuzlukları açığa çıkarmakla görevli Sayıştay'a, Saray'da görevli genel müdürün 'tayin' edilmesi için harekete geçildi. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yapılan önseçimi, Cumhurbaşkanı Personel ve Prensipier Genel Müdürü Metin Yener ile Sayıştay 6'ncı Daire üyesi Mehmet Aksoy kazandı. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, Sayıştay adaylarını belirlemek üzere, AKP Bingöl Milletvekili Cevdet Yılmaz başkanlığında toplandı. Komisyonunda, görev süresi 23 Haziran'da dolacak Sayıştay Başkanı adaylığı için seçim yapıldı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda ilk olarak ad çekme yöntemiyle Tasnif Komisyonu oluşturuldu. Sayıştay Başkanlığı için mevcut Başkan Seyit Ahmet Baş, Abdullah Şimşek, Abdullah Doğru, Ahmet Tezcan, Beyami Özdemir, Mustafa Sakal, Ahmet Gümüş, Mehmet Aksoy, Fikret Çöker, Özcan Rıza Yıldız, Hasan Ayrancı ve Metin Yener aday oldu. Ön Seçim Geçici Komisyonu'nda yapılan seçimde, AKP ve MHP milletvekillerinin desteklediği Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipier Genel Müdürü Metin Yener'e 10 oy çıktı. Sayıştay 6'ncı Daire üyesi Mehmet Aksoy ise sekiz oyla ikinci sırada yer aldı.

Seçim sonucuna göre en fazla oyu alan Yener ve Aksoy'un isimleri TBMM Genel Kurulu'na bildirildi. İki adaydan biri Genel Kurul'da yapılacak gizli oylamada Sayıştay'ın yeni başkanı seçilecek. Sayıştay Başkanlığı seçiminin önümüzdeki hafta yapılması planlanıyor. Yener'in, Sayıştay'ın yeni başkanı olmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Erdoğan'ın Yanında

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllardır yakın çalışma arkadaşı olan Yener, daha önce Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü, ardından da Kanunlar ve Kararlar Genel Müdür Yardımcılığı yaptı. Yener, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olarak seçilmesinin ardından Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipier Genel Müdürü oldu. Yener, bir dönem de Türkiye Boks Federasyonu'nda asbaşkan olarak görev yaptı.

Kamu idarelerinin gelir ve giderleri ile mallarının kullanımını 'millet adına' denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamakla sorumlu kurum Sayıştay, AKP iktidarı döneminde 'hesap soramaz' hale geldi. Yener'in göreve gelmesi durumunda denetim işlevinin daha da zayıflayacağı yorumları yapılan Sayıştay'ın denetlediği kurum sayısı azaldı, yüzlerce sayfalık denetim raporlarını birkaç sayfaya kadar düşürdü.

Sayıştay Kanunu'nda 2010'dan bu yana sonra hiç işlemlenmeyen maddede, denetim sırasında suç teşkil eden bir fiile rastlandığında ilgili denetçiler tarafından derhal delillerin tespit edilerek durumun Sayıştay Başkanlığı'na bildirilmesi öngörülüyor.

Görevlendirilecek dairenin 15 gün içinde yapacağı inceleme sonucu kamu davası açılmasını gerektirecek niteliğin görülmesi halinde Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekiyor. Ancak bu kanun hükmü, 11 yıldır uygulanmıyor.

KALEMLERİNİ PARA İÇİN SIVRİLEŞTİRENLER

Kirli ilişkileri ortalığa saçılan gazeteciler ve yaptıkları gazetecilik yeniden gündemi meşgul ediyor. ‘Medyanın en kirli dönemi’ tanımlaması yapan meslek örgütleri “Bu kişiler meslektaşımız değil” diyor.

Ülkede gazetecilerin sermaye ve devletle kurduğu kirli ilişkiler geçmişten bugüne değişmedi, aksine artarak devam etti. Son olarak Veyis Ateş’in Sezgin Baran Korkmaz’dan kime vereceği belli olmayan 10 milyon avroluk rüşvette aracı olduğu iddiası bu ilişkileri yeniden tartışmaya açtı. Gazetecilik faaliyetiyle kazanılması mümkün olmayan paralara sahip olanlar, yatılarda oturanlar, son model lüks arabalarda poz verenler ‘Gerçekten gazeteciler mi?’ sorusunu gündeme getirdi.

Liste Uzun...

2000’lerin başında çanta dolu parayla gündeme gelen Rauf Tamer, Kıbrıs’taki arazileriyle bilinen Nazlı Ilıcak, mafya elebaşısıyla ‘abi, kardeş’ sohbet eden Özışık kardeşler, Bank Asya’dan aldığı kredilerle gündeme gelen Nagehan Alçı, ekranlarda muhaliflere karşı tetikçilik yapan Cem Küçük ile Ersoy Dede, pelikancı Hilal Kaplan ve milyonlarla anılan Veyis Ateş... Bu kirli ilişkiler ağında bulunan gazetecilerin listesi uzar da gider. Kamu yararına çalışması gerektiği sık sık dile getirilen gazetecilerin ellerindeki medya gücünü kullanarak kurduğu ilişkiler, AKP’nin ele geçiremediği yüzde 5’lik kesimi oluşturan gazetecilerin mesleğine de leke sürüyor. Aynı zamanda bu kirli ilişkiler yumağında kendine sükseli bir koltuk bulan ‘gazeteciler’, muhalifleri hedef tahtına dönüştürürken ekranın arkasında farklı işler yaptığı ortaya çıkıyor.

Gazetecilik Yapmıyorlar

Geçmişten bu yana gazetecilerin iktidarlara ve sermaye gruplarıyla kurduğu ilişkilerin sorunlu olduğuna dikkat çeken DİSK Basın İş Genel Başkanı Faruk Eren, “Gazeteci kimliği kullanılarak gazetecilik faaliyetinin dışında bir ilişki kuruluyor. AKP, medyanın büyük bir bölümüne adeta çöktü. Buralarda gazetecilik yapmaya çalışan basın emekçileri tabii ki var ama buralarda gazetecilik yapılmıyor” dedi.

“Veyis Ateş gibi insanlar ne kadar gazetecidir, bu tartışılır” diyen Eren, “Biz hep içerideki gazetecileri konuşuyoruz ama dışarıda kaç gazeteci var? Bunu tartışmamız gerekiyor. Çünkü bu kişilerin bir çoğunu gazeteci olarak görmüyoruz” dedi.

Meslektaş Değiliz

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Can Gülerüzlü ise “Halk adına kamu otoritelerini denetleme görevini üstlenen; Anayasa hükmü uyarınca haber alma hakkı çerçevesinde faaliyet yürüten ve bu bağlamda kamusal niteliği olan gazeteciliği; kişisel zenginleşme, ötesinde mesleki konum kullanılarak kuryelik, şantaj yapma düzeyine düşüren kişilere gazeteci, meslektaş demek mümkün değildir” dedi.

“Ne zaman ki holding sahipleri basın iş koluna, basın iş kolundaki işverenler de başka sektörlere girmeye başladı, bugünlerin tohumları ekildi” diyen Gülerüzlü, şu ifadeleri kullandı: “Kamuoyuna yansıyan kirli ilişkileri; basın özgürlüğünün, dolayısıyla halkın gerçekleri öğrenme hakkının üzerine çekilen karanlık örtünün kaldırılmasına vesile edip paspasın altına süpürülen tüm pisliklerin konuşulması için fırsata çevirmeliyiz. Bu amaçla halkın haber alma hakkı için gazetecilik yapan herkes, ortaya saçılan bu kirli ilişkileri sadece yargının konusu olarak görmeyip emeğini, mesleki değerleri savunmak yolunda hesap sorucu konuma geçmesi gerekmektedir.”

Medyanın En Kirli Dönemi

Yaşananlara ilişkin Basın Konseyi de ‘Türkiye’de temiz eller hareketi acilen başlatılmalı’ başlıklı bir açıklama yayımladı. “Medyamız hiç bu kadar kirlenmemiştir” denilen açıklamada, şunlara dikkat çekildi: “Gazeteci halk adına görev yapar, kamunun haklarının bekçisi ve gerçekleri ortaya çıkarmakla yükümlüdür. Gazeteci aç kalır, kalemini onurunu satmaz”

Beyaz TV Sunucusu da O Otelden Çıktı

Osman Gökçek’in sahibi olduğu Beyaz TV’de sunuculuk yapan Tahir Sarıkaya’nın firarı Sezgin Baran Korkmaz’ın otelinde konakladığı sırada çekildiği fotoğraflar ortaya çıktı. Sarıkaya, daha önce Peker’in doğum gününü övgü dolu sözlerle kutlamıştı. Yaptığı yayında intihar eden vatandaşları kumar oynamakla suçlayan Sarıkaya, Erdoğan’ı savunmuştu.

REKTÖR SÖZLEŞMEYİ ENSESTE BAĞLADI

TBMM Kadına Karşı Şiddetin Araştırılması Komisyonu'nda konuşan Üsküdar Üniversitesi Rektörü Nevzat Tarhan, skandal ifadeler kullandı. Tarhan, İstanbul Sözleşmesi'nin "ensest ilişkinin önünü açtığını" iddia etti.

Kadına karşı şiddetin nedenlerinin araştırılması için kurulan TBMM Araştırma Komisyonu'nda milletvekillerine görüşlerini aktaran Üsküdar Üniversitesi Rektörü Nevzat Tarhan, kadın ve erkeğin eşit olmadığını, İstanbul Sözleşmesi'nin "ensest ilişki"nin önünü açtığını savundu. Muhalefet partilerinden kadın vekiller Tarhan'a tepki gösterdi.

Türkiye'nin farklı üniversitelerinde görev yapan akademisyenler, TBMM'de milletvekillerine, kadına karşı şiddetin durdurulması, kadın haklarının gasp edilmemesi ve eşit yaşam için yapılması gerekenleri anlattı. Muhalefet milletvekilleri ile akademisyenler özellikle İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlüğe konulması gerektiğini vurgularken gerici açıklamalarıyla tanınan Üsküdar Üniversitesi Rektörü Nevzat Tarhan buna karşı çıktı. Sunumunda İstanbul Sözleşmesi'nde geçen toplumsal cinsiyet rollerini "muz"a benzeten Tarhan, şunları söyledi:

"Kadın ve erkek biyolojik olarak eşit değil; çünkü birinde testosteron hormonu, birinde östrojen hormonu var. Yani matematiğe karşı çıkıyorsanız çıkabilirsiniz ama biyolojik olarak kadın beyni erkek beyninden farklı. Sözleşmede cinsiyetle ilgili tanım net değil. Rol kavramını belirsiz bırakmış, belirsiz bıraktığı için herkes kendisine göre anlıyor, muz gibi, insan ne yerse ona benzetiyor. Böyle bir cinsiyet rolü."

'Gelecekte Ensest Bizi Bekliyor'

İstanbul Sözleşmesi'nin sonunun "ensest ilişkiler" olduğunu da öne süren Tarhan, "Biz eğer öyle bir karar vereceksek, ensest önünü açıyorsak, buyurun, isteyen yapsın bunu. Biz şimdi, şu anda eğer böyle bir kararla toplumda kültürel değişimle ilgili bir karar veriyorsak gelecekte bizi bu bekliyor, ben bunu demek istiyorum" dedi.

AKP'li Başkan Siper Oldu

CHP'li Gamze Taşcier ise Tarhan'ın Diyanet TV'de sarf ettiği, "100 öğrenciden 47'si kız öğrenci. Okutmanın arkasında evlilik karşıtlığı var" şeklindeki sözlerini anımsattı. Taşcier, Tarhan'ın gerici açıklamalarının kabul edilemeyeceğini söyledi.

Tarhan, bu sözleri neden sarf ettiğini hatırlamadığını öne sürerken komisyonun AKP'li Başkanı Öznur Çalık devreye girdi. Tarhan'ı savunan AKP'li Çalık, "Sizi tanıyan insan olarak insan hakları ve kadın hakları konusundaki hassasiyetinizi, aileye hassasiyetinizi biliyorum" dedi.

Komisyonun Kendisi Kadına Şiddet

Kadına karşı şiddetin nedenlerinin araştırılması için kurulan komisyonda, özellikle AKP ve MHP tarafından komisyona davet edilen "uzmanlar" skandal açıklamalara imza atıyor. Kadına şiddetin nedenlerini bulmak bir yana, şiddeti üreten bir dil kullanan "uzmanlar"ın komisyonda kullandığı ifadelerden bazıları şöyle:

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, komisyon üyesi milletvekillerine gerçekleştirdiği sunumda, koronavirüs salgını sürecinde kadına şiddet olaylarının artmasına ilişkin, "Tolere edilebilir düzeyde bir artış" ifadelerini kullandı.

Ankara Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyon Başkanı Yılmaz Çiftçi, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un değiştirilmesi gerektiğini savundu; "Koruyucu tedbir kararı verebilmek için şiddetin uygulandığı hususunda delil ve belge hususu birtakım suiistimallere neden oluyor. Savcılığa yapılan başvurularda beyanlar, raporlar alınıyor ama kişilerin doğrudan yaptığı başvurularda sadece iki satır dilekçeyle müracaat durumu söz konusu oluyor. Boşanma davalarında 6284'ün uygulanması cezai boyutuyla delil olarak dikkate alınmamalı" dedi.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Başkanı Süleyman Arslan, "İnsan fitratına aykırı sapkın ilişkilerin belli çevreler tarafından kasıtlı şekilde meşrulaştırılmaya çalışılması, aile kurumuna yönelik ana tehditler arasında yer almaktadır" ifadelerini kullandı. Arslan ayrıca, çocuk evlilikleri de savunarak 15 yaşındaki çocukların evliliğinin bir "insan hakkı" olduğunu iddia etti.

RTÜK SOPASI!

Yayın durdurma cezası yüzde 26 bin 200 arttı!

RTÜK'ün verdiği kararlar ve uyguladığı anayasaya aykırı yaptırımlar nedeniyle denetim ve sansür ikliminin vazgeçilmez silahı haline dönüştü. 2016 yılında sadece **1 program yayını durdurma** kararı veren RTÜK, **2020** yılında tam **yüzde 26 bin 200 artışla, 263** program için durdurma kararına imza attı.

1 Ocak 2014 – 4 Mayıs 2021 tarihleri arasında toplam **671** program için durdurma kararı veren RTÜK, bu kararların **yüzde 75'**ine denk gelen **505** adetini Tek Adam Rejiminin hüküm sürdüğü 2019-2021 yılları arasında verdi. Böylece iktidarın “sözde” kamu yararını gözettiğini ileri sürerek aldığı kararlarla demokrasi ikliminden nasıl uzaklaştığı ortaya çıktı.

Kararların Yüzde 72'si Ceza

RTÜK 1 Ocak 2014 – 31 Aralık 2020 tarihleri arasında toplam **11 bin 220** karara imza attı. Bunların **yüzde 72'sinde** medya kuruluşlarına ceza kesti. Bu süreçte medya kuruluşlarına toplam **6 bin 281** kez **idari para cezası verildi**. İdari para cezalarının RTÜK tarafından alınan tüm kararlar içindeki oranı ise **yüzde 56** oldu. Başka bir ifadeyle **2014 sonrasında** iktidar tarafından baskı ve sindirme aracı olarak kullanılan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu **her 2 kararından 1'inde** kanallara para cezası verdi.

Kanallara Ceza Yağdı

2014 yılında toplam **373** adet idari para cezası yaptırımı uygulayan RTÜK, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk yılı olan 2019'da 2014'e göre **yüzde 232** artışla **1.239 adet idari para cezası kesti**.

Ekran Karartmanın Yüzde 91'i Tek Adam Döneminde

RTÜK'ün ekran karartmayı bir siyasi yöntem olarak kullanmaktan çekinmediği ortada, 2014-2021 yılları arasında toplam **1.363** kez ekranları karartan RTÜK, bu kararların **yüzde 91'ini** yani **1.234** adetini Tek Adam Rejiminde verdi

Cezalar Muhaliflere

2020-2021 yıllarında iktidarın politikasını eleştiren ve gerçekleri yurttaşlara iletmeye çalışan Halk TV, KRT ve Tele-1 gibi muhalif kanallara RTÜK eliyle akla hayale gelmeyecek gerekçelerle **39 KEZ** idari para cezaları verildi. TELE-1, KRT, Halk TV gibi hiçbir kamu desteği olmadan yayın hayatına devam etmeye çalışan kanallara 2020 yılında tespit edebildiğimiz kadarıyla en az **1 milyon 290 bin lira** ceza kesildi. FOX TV'ye de 2020 yılı içinde çeşitli sebeplerle kesilen ceza miktarının en az **11 milyon 500 bin lira** olarak kayıtlara geçti

Aynı dönemde AKİT TV, Ülke TV, 24 TV, Beyaz TV, ATV, A Haber gibi kanalların içinde yer aldığı havuz medyasına sadece 9 kez idari para cezası verildi.

Türkiye'de otoriterleşen iktidar, hegemonyasını inşa etmek üzere yalnızca siyasal alanı dönüştürmekle yetinmeyip, kültürel ve sosyal alanlarda da iktidarını genişletme çabası içerisindedir.

Özellikle 2017 referandumu sonrasında çoğulcu anlayışın dışlandığı, demokratik kazanımların budandığı bir politik süreç yaşanmaktadır. Mevcut siyasi iktidar politik hegemonyasını tahkim etmek ve yaygınlaştırmak için daha fazla ideolojik araca gereksinim duymaktadır.

Bu ideolojik araç aynı zamanda tek adam rejiminin siyasi hedeflerine koşut olarak, gücün, otoritenin, yönetme erkinin ne şekilde meşru kılınacağına göstergesi olmalıdır.

Totalitarizmi, baskı ve şiddetli yöntem olarak benimsemiş iktidarlar için bu göstergenin ne olacağı sorusunun yanıtı çok karmaşık değildir.

Adalet ve Kalkınma iktidarı da özellikle 2011'den sonra adım adım kutuplaştırdığı Türkiye'de kültürel ve siyasal alanı manipüle etmek, dönüştürmek ve baskı altına almak için denetleyici ve düzenleyici kurumları etkin olarak kullanmaktadır. İktidarın sopası olarak toplumu dönüştürmek için etkin biçimde kullanılan bu kurulların başında ise Radyo ve Televizyon Üst Kurulu gelmektedir.

İktidarın ideolojik aygıtı olarak son derece verimli çalışan RTÜK, verdiği kararlar ve uyguladığı anayasaya aykırı yaptırımlar nedeniyle denetim ve sansür ikliminin vazgeçilmez silahı haline dönüşmüştür.

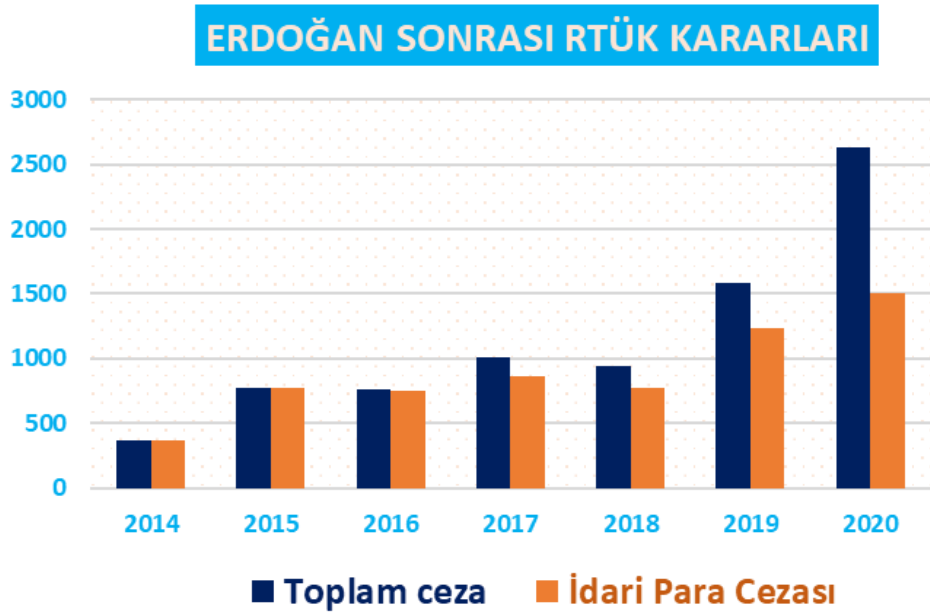
İktidardan bağımsız ve muhalif görüşe sahip basın-yayın organları üzerinde tahakküm kuran RTÜK, topluma gerçekleri sunmak ve bilgilendirici yayın yapma görevini üstlenen muhalif basını susturma aracı olarak çalışmaktadır.

Erdoğan Sonrası RTÜK 'Şahinleşti'

Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesiyle birlikte medya kuruluşları üzerindeki idari ve siyasi baskının arttığı görülüyor. Bu dönemde kanalların öncelikle idari para cezalarıyla kontrol altına alınmaya çalışıldığı, bu hamle yeterli olmadığı takdirde medya kuruluşlarının program durdurma, yayın durdurma ve lisans iptali gibi ağır yaptırımlarla karşı karşıya kaldığı anlaşılıyor.

Muhaliif Kanallara Kıskaç

17 Nisan referandumundan bugüne RTÜK tarafından muhalif kanallara akla hayale gelmeyen sebeplerle cezalar kesildi. Kanallara en çok idari para cezası verilirken, resmi olarak tek adam rejimine geçilen 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yayın ve program durdurma cezalarında büyük artış yaşandı.

*2021 yılının henüz ilk 4 ayında kesilen idari para cezası sayısı 294 oldu.

Kararların Yüzde 72'si Ceza

1 Ocak 2014 – 31 Aralık 2020 tarihleri arasında toplam **11 bin 220** karara imza atan RTÜK, bunların **yüzde 72'sinde** medya kuruluşlarına ceza kesti. Bu süreçte medya kuruluşlarına toplam **6 bin 281** kez **idari para cezası verildi**. İdari para cezalarının RTÜK tarafından alınan tüm kararlar içindeki oranı ise **yüzde 56** oldu. Başka bir ifadeyle **2014 sonrasında** iktidar tarafından baskı ve sindirme aracı olarak kullanılan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu **her 2 kararından 1'inde** kanallara para cezası verdi.

Para Cezaları Tek Adam Rejiminde Patladı

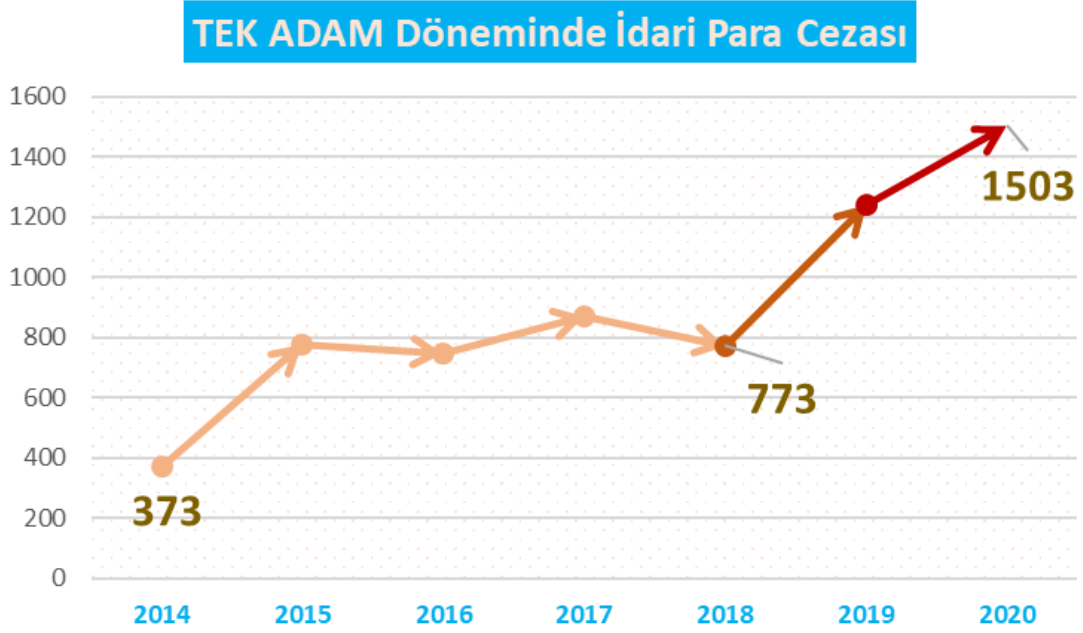
Özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte medya kuruluşları üzerinde tam bir siyasi cendere oluşturuldu. Halkın haber alma özgürlüğünü budayan, keyfi yaptırımlarla kanalları mali bakımdan çalışamaz hale getirmeyi amaçlayan iktidar bloğu idari para cezalarını etkin biçimde kullanmaya başladı.

2014 yılında toplam **373** adet idari para cezası yaptırımını uygulayan RTÜK, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk yılı olan 2019'da kanallara adeta ceza oldu yağdı.

2019 yılında Türkiye'de uydu ve karasal yayın yapan medya kuruluşlarına 2014'e göre **yüzde 232** artışla **1.239** adet idari para cezası kesildi.

Cezalardaki söz konusu artışın tesadüfi olmadığı aksine bir hükümet politikası olarak bilinçli şekilde uygulandığı ise 2020 verileriyle ortaya çıktı. Ceza politikasında hız kesmeyen RTÜK, yayıncı kuruluşlara 2019 yılına oranla **yüzde 21** artışla **1.503** adet idari para cezası kesti.

2021 yılının henüz ilk 4 ayında kesilen idari para cezası sayısı 294 olarak kayıtlara geçti.

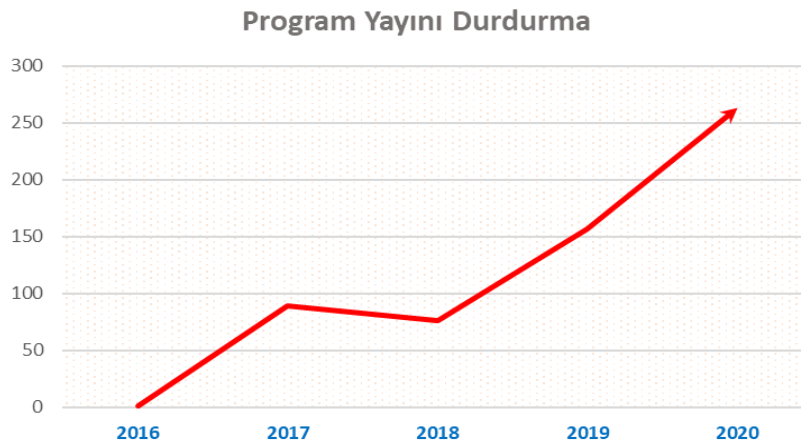
Dijital Utanç Duvarı

İktidar bloğu bir sansür aracı olarak program ve yayın durdurma yaptırımlarını etkin olarak kullanıyor. Özellikle 2018 sonrasında muhalif basınla mücadeleyi(!) mevcut iktidarın devamlılığını sürdürebilmesi için bir “beka” sorunu olarak algılayan RTÜK, program ve yayın durdurma kararlarıyla 21’inci yüzyılda **dijital bir utanç duvarı** inşa ediyor.

Tek Adam Varsa Program Durdurma Da Var!

1 Ocak 2014 – 4 Mayıs 2021 tarihleri arasında toplam **671** program için durdurma kararı veren RTÜK, bu kararların **yüzde 75’ine** denk gelen **505** adetini Tek Adam Rejiminin hüküm sürdüğü 2019-2021 yılları arasında verdi. Böylece iktidarın “sözde” kamu yararını gözettiğini ileri sürerek aldığı kararlarla demokrasi ikliminden nasıl uzaklaştığı ortaya çıktı.

2016 yılında sadece **1 program yayını durdurma** kararı veren RTÜK, **2020** yılında tam **yüzde 26 bin 200 artışla, 263** program için durdurma kararına imza attı.

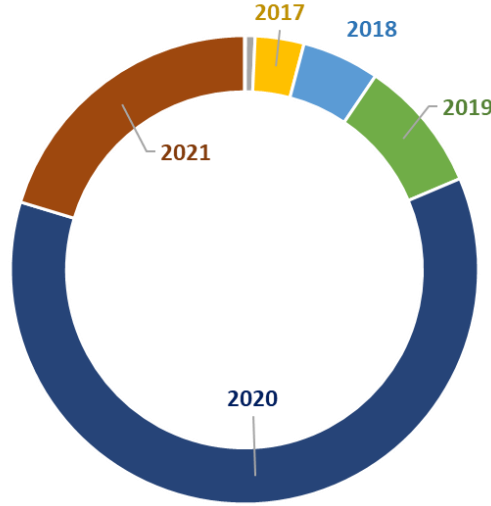

Denge-Denetim Bahane Ekran Karartma Şahane

Öte taraftan ekran karartmayı bir siyasi yöntem olarak kullanmaktan çekinmeyen RTÜK, denge-denetim mekanizmasının fiili olarak ortadan kaldırıldığı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nden güç alarak, her fırsatta iktidarın siyasi kumandası olduğunu kanıtıyor. 2014-2021 yılları arasında toplam **1.363** kez ekranları karartan RTÜK, bu kararların **yüzde 91**'ini yani **1.234** adetini Tek Adam Rejiminde verdi.

2015 yılında sadece **1** kanal için **yayın durdurma** kararı veren RTÜK, 2020 yılında tam **yüzde 83 bin 100 artışla, 832** kez yayın kuruluşlarının ekranlarını günlerce kararttı. 2021'in henüz ilk 4 ayında karartılan ekran sayısı ise **277** olarak kayıtlara geçti.

Yayın Durdurma Cezaları

RTÜK Sansürüne Siyasi Karartma

Ucu iktidara dokunan her konuda muhalefet partilerine ve siyasilere yanıt vererek siyasi kimlik kazanan Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı makamı, konu bizzat yeni hükümet sistemini ilgilendiren ve toplum üzerinde yoğun tahakküm kuran sansür mekanizmasını aklamak için sessiz kalıyor.

27. Dönemde RTÜK uygulamaları ile ilgili verilen soru önergeleri Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından "1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklarca yanıtlanır" gerekçesiyle cevapsız bırakılıyor.

Yandaş Alkış, Muhalife Sopa

2020-2021 yıllarında iktidarın politikasını eleştiren ve gerçekleri yurttaşlara iletmeye çalışan Halk TV, KRT ve Tele-1 gibi muhalif kanallara RTÜK eliyle akla hayale gelmeyecek gerekçelerle **39 KEZ** idari para cezaları verildi.

Öte taraftan bugüne kadar Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'e yapılan hakaret, aşağılama ve saygısızlığı "ifade özgürlüğü" kapsamında sayan RTÜK başkanı ve iktidar üyeleri havuz medyasına herhangi bir yaptırım uygulamıyor. Aynı süre zarfında AKİT TV, Ülke TV, 24 TV, Beyaz TV, ATV, A Haber gibi kanalların içinde yer aldığı havuz medyasına sadece 9 kez idari para cezası verildi.

Kesilen Cezalar Nerede?

TELE-1, KRT, Halk TV gibi hiçbir kamu desteği olmadan yayın hayatına devam etmeye çalışan kanallara 2020 yılında tespit edebildiğimiz kadarıyla en az **1 milyon 290 bin lira** ceza kesildi. Öte taraftan iktidar kanadı tarafından "muhalif" olmakla itham edilen FOX TV'ye 2020 yılı içinde çeşitli sebeplerle kesilen ceza miktarı ise en az **11 milyon 500 bin lira** olarak kayıtlara geçti. Başka bir deyişle pandemi süresince yalnızca bu dört kanaldan günde **35 bin** lirayı ceza olarak kesen iktidar, aynı dönemde işsiz kalan kültür sanat emekçilerine **kaynak olmadığı gerekçesiyle** yalnızca 5 ay boyunca ancak **biner lira** verebildi.

RTÜK'ün Kadına Bakışı

Aslında iktidarın sosyal hayata bakışının kodları RTÜK cezalarında gizli. Örneğin Tele-1'de yayınlanan bir programda Emre Kongar'ın "*Bu topraklarda yüzlerce yıldır kadının adı yoktu. Kadınlar bu nedenle Cumhuriyetin*

ilerici damarıdır” sözleri üzerine toplanan RTÜK, iktidar bloğunun oylarıyla bu sözleri “küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler” olarak kabul etti. Kanala 25 bin lira idari para cezası kesildi. RTÜK bu kararı aldığı tarihten itibaren 10 Şubat’ı gösteriyordu. 20 Mart’ta ise bir gece yansı kararnamesiyle Türkiye İstanbul Sözleşmesinden çıktı. Böylece “Türkiye’de Cumhuriyetten önce kadının adı yoktu” sözünü “iftira” sayarak ceza kesen RTÜK’ten sonra, iktidarın yegane temsilcisi de “kadının adı olmadığını” onayladı.

SOMA’DA ADALET GELMEDİ!

301 işçinin yaşamını yitirdiği Soma Katliamı davasında karar açıklandı.

7 yıl önce Manisa’nın Soma ilçesinde meydana gelen maden katliamıyla ilgili Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi, 4 sanık için kararını verdi.

Bilinçli taksirle öldürme ve yaralamaya neden olma” suçlamasıyla yargılanan Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Can Gürkan 20 yıl, mühendisler Efkan Kurt ile Adem Osmanoglu 12 yıl 6 ay hapis cezaları verilirken, Yönetim Kurulu üyesi Haluk Evinç beraat etti.

Duruşma sonrası açıklama yapan aileler 7 yıldır bekledikleri adaletin gelmediğini belirtti.

'Çürümüş Adaleti Aradık'

Madenci yakını, “Yıllardır adalet aradık. Göçmüş, çürümüş adaleti aradık. ‘Belki bir gün gelir’ diye. Şimdi birileri çıkıp neyin adaletini arıyorsunuz? Diyecek. Siz para aldınız, yardım aldınız. AKP oy verdiniz’ diyecek. Bizler ölen 301 kişinin, çocuklarımızın adaletini aradık. Ama başaramadık. Cumhurbaşkanı kaza olduğu zaman ‘en yakınım dahi olsa cezasını çekecek’ dedi. Ama işin ucu kendisine dokununca olmadı” diyerek ‘Biz sadece adalet’ istedik” dedi.

“Bu Karar Sermayenin Dostu Saray Rejiminin Başındaki Kişinin Kararı”

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, Soma katliamı davası kararına ilişkin olarak, “Birbirlerine günahları üzerinden bağlı olan çete, Türkiye’yi yönetmektedir. Birbirlerine günahları üzerinden bağlı olanların kazanması düşünülemez. Birbirine ahlak, sevgi, alın teri üzerinden bağlı olanlar eninde sonunda kazanacak. Size söz veriyoruz, bu dava bir daha görülecek. Bugün kazandım sananlar mahkum olacak, bugün kaybettiğini düşünenler de ‘Oh be bu sefer adalet kazandı, biz kazandı’ diyecek. Buna söz veriyoruz. O gün gözü yaşlı annelere biz söz verdik. O sözü tutmak namus borcumuzdur. And olsun ki tutacağız, and olsun ki hesap soracağız” ifadesini kullandı.

CHP’li Özel, Soma katliamı davasında verilen kararın ardından Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi önünde yaptığı açıklamada, “Bu salonun önünde yaptığım en zor açıklama. Yine beklenen oldu. Faciadan önce Soma’nın neresine gitsek, o zaman tanımadığım annelerin anlattıkları üzerine bir araştırma önergesi talep etmiştik ‘Çizmemin yarısına kadar ter doluyor, boşaltıp tekrar giriyorum’, ‘Bu madende çok kötü şeyler olacak’ diyen madencilerin feryadını Meclise taşımıştık. O zaman anlamadılar, dinlemediler. Sonra korkulan oldu, beklenen oldu, o katliam yaşandı. Bir mahkeme heyeti kuruldu, bu dava başladı. Bu arkamdaki salonda bu aileler ne yapılması gerekiyorsa, yaptılar, şehitlerine sahip çıktılar. Türkiye’nin dört bir yanından gelen hukukçular, çağdaş hukukçular, Manisa Barosu’nun hukukçuları hepsi üzerine düşeni yaptı. Gerçek gazeteciler üzerlerine düşeni yaptı, belki ana akım unuttu ama onlar unutmadı. Bugün buraya kadar geldik” dedi. Özel, şunları kaydetti:

Can Gürkan’ı Dışarıya Bırakanlar Suç Ortaklarıdır

“Yine beklenen oldu. Buradaki insanlar birbirlerine evlatlarının alın terleri üzerinden, evlatlarının akan kanları üzerinden, son nefesleri üzerinden bağlıydılar. Birbirlerini hiç bırakmadılar. Ama birbirlerine günahları üzerinden bağlı olanlar, bugün burada gereğini yaptılar. Can Gürkan’ı içeride tutamazlardı, tutsalardı, ‘Mitinginize madenci getirirken iyiydi ya, seçim masraflarınızı karşılıyorken iyiydi ya’ derdi. O yüzden Can Gürkan içeride kalamazdı. Onu dışarıya bırakanlar suç ortaklarıdır. Birbirlerine günahları üzerinden bağlı olan çete, Türkiye’yi yönetmektedir. Ne pislik ortaya dökülüyorsa dökülsün bir şey olmamaktadır. O yüzden bu mahkemede de karar böyle çıkmıştır. 5-0 ile Yargıtay’da bu hakim in verdiği karar bozulmuştu. O kararda, ‘301 kişiyi olası kast ile öldürmekle bu dava açılmıştı, nasıl sen bunları salarsın’ denmişti. O mahkemeye 3 tane kürsüden hakim değil, mesleği hukukçuluk olan 3 saray bürokrati getirdi. O 3’ünün kararıyla bozuldu, bu beyefendi de haksız kararı tekrar etti.

Senin Sadakatin Hukuka Değil Saraya

Kararı okumaya şöyle başladı: Her ne kadar 301 kişiyi olası kastla öldürmekten dava açıldıysa da diyerek, hepsini dışarı çıkartacak kararı bir daha aldı. Her ne kadar senin üstünde cübben varsa da senin sadakatin kanunlara,

adalete, ahlaka değil, senin sadakatin seni buraya özel görevlendiren sarayadır. Her ne kadar senin okuduğun bizim kararımız desen de, o karar Türkiye'yi yöneten zenginın dostu, sermayenin dostu, sömürünün dostu, bu garip insanların düşmanı saray rejiminin ve onun başındaki şahsın kararıdır, bu sistemin kararıdır.

And Olsun Hesap Soracağız

Sadece ve sadece şunu söyleyerek bitirmek istiyoruz. Peşini bırakmayacağız. 87 hafta gelip aynı koltukta oturduysak, Yargıtay'ın önünde, Anayasa Mahkemesi'nin önünde AİHM'in önünde bu davayı takip etmeye devam edeceğiz. Bu kararı alanların, bu kararın alınmasına katkı sunanların, altında imzası olanların, Yargıtay'daki çetenin, saraydaki çetenin, bu çetenin bütün işbirlikçilerinin peşinde olacağız. Birbirlerine günahları üzerinden bağlı olanların kazanması düşünülemez. Birbirine ahlak, sevgi, alın teri üzerinden bağlı olanlar eninde sonunda kazanacak. Size söz veriyoruz, bu dava bir daha görülecek. Bugün kazandım sananlar mahkum olacak, bugün kaybettiğini düşünenler de 'Oh be bu sefer adalet kazandı, biz kazandık' diyecek. Buna söz veriyoruz. O gün kundakta, kucakta, pusette olanlar, bugün 'Soma için adalet' diye pankart taşıyor, o gün 10 yaşında olanlar bugün avukat olmak için okul okuyorlar. O gün gözü yaşlı annelere biz söz verdik. O sözü tutmak namus borcumuzdur. And olsun ki tutacağız, and olsun ki hesap soracağız”

Ne Olmuştu?

Yargıtay 12. Ceza Dairesi, 30 Eylül 2020'de, Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği, istinafin da onadığı kararı bozmuştu. 12. Ceza Dairesi, sanıkların "bilinçli taksirle öldürme" suçundan değil, 301 kez "olası kastla öldürme" ve 162 kez yaralama suçundan cezalandırılması gerektiğini belirtmişti. Bu karar, başta iş kazasının yaşandığı Eynez ocağının sahibi Can Gürkan olmak üzere, sanıkların binlerce yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasını sağlayacaktı.

Bu sırada Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin üyeleri değişti. Üye değişikliğinden hemen sonra Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 8 Ocak'ta 12. Ceza Dairesi'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararına itiraz etti.

İtirazın ardından, 12. Ceza Dairesi'nin yeni üyeleri 10 gün içinde yaklaşık 6 bin sayfalık dosyayı inceledi ve itirazı haklı bularak sanıkların olası kastla öldürme suçundan değil, bilinçli taksirle öldürme suçundan cezalandırılması gerektiğine hükmetti.

Ceza Dairesi'nin 30 Eylül 2020'deki ilk kararından sonra duruşma günü vermek için 3 aydan fazla bir süre bekleyen Akhisar Ceza Mahkemesi, yeni karardan hemen sonra duruşma günü verdi.

Yeni karara göre, sanıklar Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Can Gürkan ile baş mühendisler Efkân Kurt, Adem Ormanoğlu ve Haluk Evinç en fazla 22 yıl hapis cezasına çarptırılabilir.

YENİ TÜRKİYE'DE MAFYA KONUŞUYOR, İKTİDAR SUSUYOR!

Artık Yeni Türkiye'de mafya konuşuyor, iktidar susuyor! Cumhurbaşkanı Erdoğan, mafya elebaşının yaptığı suçlamalar ve kirli bağlantılar için ikinci suskunluk döneminden sonra, 'Dış Güçler Ve Muhalefet' işbirliği ile bir organizasyon yapıldığını öne sürdü. Organize suç örgütü elebaşının CHP bağlantılı olduğu yalanına sarıldı. Bu arada Mafya Lideri'nin yakalandığına dair farklı iddialar gündeme getiriliyor!

Organize suç örgütü elebaşının itham ve suçlamaları, kirli bağlantıları teşhir eden ifşaatları karşısında önce birinci suskunluk döneminde 25 gün sonra konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yayınlanmaya devam eden videolardaki vahim iddialar üzerine ikinci suskunluk dönemini geçen hafta partisinin grup toplantısındaki konuşmasıyla geçiştirdi. Bu süreçte kendilerine yakın medya ve köşe yazarlarına sızdırılan bilgilere bakılırsa, parti yöneticilerine, vekillerine 'kimse konuşmasın' talimatı vermiş.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan, ortalığa saçılan kirin, çamurun, ayyuka çıkan kirli bağlantıların sorumlusunun muhalefet olduğu iddiasıyla yeni yalanlara sarıldı. Dış güçlerin ve muhalefetin mafya organizasyonunda kendisine ve partisine, iktidarına karşı işbirliği yaptığını öne sürdü.

Bizler bu iddiaların araştırılmasını devlet içindeki, devletle mafya arasındaki, siyasilerle organize suç örgütleri arasındaki var olduğu iddia edilen işbirliklerinin açığa çıkarılarak ülkenin ve devletin bundan arındırılması çerçevesinde araştırma önermeleri veriyoruz. İktidar ittifakının oy birliği ile engelleniyor, reddediliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu iddiasını kanıtlamasının, muhalefeti teşhir ve ifşa etmesinin yolu çok basit. Devlet, emniyet, güvenlik ve istihbarat birimleri, savcılar, yargı, mahkemeler, MASAK, Maliye, Denetim Birimleri ne varsa hepsi elinin altında ve kendisine bağlı. İktidarın ve başının yapması gereken öncelikle TBMM'de bir araştırma önergesi verip Cumhuriyet İttifakı oylarıyla kabul ettirerek, muhalefet ile bu organizasyon arasında var olduğunu öne sürdüğü işbirliğinin araştırılarak açığa çıkartılmasını sağlamak. Biz 'HODRİ MEYDAN' diyoruz.

Şayet iktidar da 'bu işin içinde Dış güçler-Muhalefet-Mafya var' tezinin arkasında ise 'Hodri meydan' deyip devletin tüm gücünü harekete geçirme talimatı versin. Mafyadan ayda 10 bin dolar maaşı çerez parası olarak alan, aracına 'çanta çanta para konulan' siyasi, muhalefet vekili ya da muhalefet partisi yöneticisi ise TBMM Başkanı, İçişleri Bakanı, Emniyet, Organize Suçlar derhal harekete geçip yakasına yapışsın!

- Cumhurbaşkanının öne sürdüğü ve söylediği gibi 'bu lağımla iç içe olan muhalefet' ise hemen özel yetkili savcı tayin edip soruşturma başlatsın.

- Ziraat Bankası'ndan 750 milyon dolar krediyi alıp üstüne yatan medya patronu, muhalif gazete ve TV sahibi ise hemen RTÜK cezayı kessin.

- Varlık Fonu'na bağlı Ziraat Bankası'na Cumhurbaşkanı talimat versin ve haciz icra başlatıp, tüm medya kuruluşlarına TMSF el koyup icradan satışa çıkartsın.

- İçişleri Bakanının canlı yayında söylediği, 'Çocuklarının evinde para sayma makineleri ve balya balya dolar-eurolar çıkan eski İçişleri Bakanı' muhalefete mensup ise zaten artık eski olduğu için dokunulmazlığı da yok, derhal savcılar, emniyet, harekete geçsin, gerekeni yapsın.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şayet gerçekten tüm bu kirli işlerin bağlantısının muhalefet olduğunu biliyor ve buna inanıyorsa tek bir işaretiyle herkesi harekete geçirebilir. Susmayı, yalana sarılmayı bırakıp 'Eyyyyyy muhalefet' diyerek Hodri Meydan ilan etsinler. Savcılar yargıçları, mahkemeleri harekete geçirerek 'Mafya-Muhalefet-Dış Güçler' organizasyonu iddiasını yargıya taşıyıp teşhir etsinler!

SIĞINMA EVLERİ 22 İLDEN KALABALIK

Kadın sığınma evlerinde barınanlar 5 yılda 314 bin kişiye ulaşarak 22 ilin nüfusunu geçti. CHP'li Antmen "Yasaları uygulamayanlar kadınları buraya mahkûm ediyor" dedi.

Kadın ve çocuk sığınma evlerinin sayısı da nüfusu da her geçen gün katlanarak artıyor. Son verilere göre devlete ait yurtlarda kalan kadın ve çocuk sayısı, 22 kentin nüfusunu geride bıraktı. CHP Mersin Milletvekili Alpay Antmen, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yanıtılaması istemiyle TBMM Başkanlığı'na sunduğu yazılı soru önergesinde, devlete ait sığınma evlerinde barınmak zorunda kalanlara yönelik istatistikleri sordu. Soylu, gönderdiği yanıtta son 5 yıllık istatistikleri paylaştı. Soylu, "1 Ocak 2015 ve 31 Aralık 2020 tarihleri arasında 81 ilde kadın konukevlerinde 189 bin 988 kadın ve beraberindeki 124 bin 192 çocuk olmak üzere toplam 314 bin 178 kişi hizmet almıştır" dedi.

Şiddetin Arttığına Kanıtı

İstanbul Sözleşmesi'ni ve mevcut yasaları uygulamayanların kadın ve çocukları sığınma evlerine mahkûm ettiğini dile getiren Antmen, yanıtı BirGün'e değerlendirdi. Antmen, "Kadına şiddetin artmasıyla birlikte kadın sığınma evlerinin sayısı da bu evlere sığınan kadın ve çocukların sayısı da hızla arttı. Kadına yönelik şiddetinin artmasında siyasal iktidarın baskıcı ve eril dilinin etkisi büyük" diye konuştu.

"Şiddeti meşrulaştıran söylemler ve kadınlara erkeği eşit görmeyen politik anlayış, kadına yönelik şiddete dönüşmekte" diyen Antmen, şunları söyledi: "Yandaş kanallarda yayımlanan birçok program ve dizide kadına yönelik aşağılayıcı ifadeler kullanılıyor. Buna karşı tek bir önlem ya da ceza uygulanmıyor. Kadın katillerine iyi hal indirimleri veriliyor. Kadınlar değil, şiddet uygulayanlar korunuyor. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmak demek, kadına yönelik şiddet uygulayanları cesaretlendirmek demektir. İktidar, 'Kadın sığınma evleri sayısı arttı' diyor ve bununla övünüyor. Demek ki kadınlar şiddete uğruyor. Bu övünülecek değil utanılacak bir durumdur."

ÖLÜMLERİN YÜZDE 41'İ KONTROLSÜZ AÇILMADAN SONRA OLDU

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi Covid-19 kaynaklı ölümlerin yüzde 41'inin kontrolsüz açılmanın ilan edildiği 1 Mart 2021'den sonra gerçekleştiğini kaydederek, "Hiçbir bilimsel tarafı olmadan ilan edilen kontrolsüz açılmanın sonucu daha çok insanımızı kaybetti" dedi.

CHP Halkla İlişkiler, Sağlık, Kültür ve Sanattan sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi'nin hazırlayarak MYK sunduğu Haftalık Sağlık Bülteni, covid-19 kaynaklı ölümlerin 1 Mart'tan sonra ciddi şekilde artış yaşandığını ortaya koydu.

CHP'li Akkuş İlgezdi, pandeminin ilk gününden bugüne ölü sayısının 49 bine dayandığını belirterek, "Bu ölümlerin yüzde 41'i kontrolsüz açılmanın ilan edildiği 1 Mart 2021 tarihinden sonra gerçekleşti. 1 Mart 2021'den bugüne 20 binin üzerinde yurttaşımız yaşamını yitirdi" dedi.

Ölümler 4.7 kat arttı

Eğer kontrolsüz bir açılım yapılmıyorsa, bu ölümlerin büyük kısmının önlenilebileceğini ifade eden Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, "Geçtiğimiz yıl 1 – 12 Haziran tarihlerinde hayatını kaybeden toplam kişi sayısı 238'di. Bu yıl 1 -12 Haziran tarihleri arasında hayatını kaybeden kişi sayısı 1.141 olarak kayıtlara geçti. Görüldüğü üzere Türkiye'de kayıt alınan ölüm sayısı bu yıl geçen yıla göre neredeyse tam 4,7 kat artmış vaziyette" açıklamasında bulundu.

Aşı çağırısı: Tedirgin olma aşı ol!

CHP'li Akkuş İlgezdi, Pandemiye karşı en etkili aracın aşı olduğunu vurgulayarak, "Aşı candır, aşı hayattır. Pandemiyikontrol altına alıp yenmenin tek yolu hızlı ve etkili aşılama. Bugün elimizde aşımız var. Ne yazık ki 1 Mart'ta yoktu ve sonuçlarını hep birlikte gördük. Şimdi yurttaş olarak bize düşen görev; kendimizi, sevdiklerimizi ve ülkemizi korumak için aşı olmalıyız. Şuan ülkemizde aşı stoğumuz var. Aşılama oranları yüksek gidiyor. Aşı sırası gelen tüm yurttaşlarımızı aşı olmaya davet ediyoruz. Türk Tabipleri Birliğinin Tedirgin olma aşı ol kampanyasına destek olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz" dedi.

Hiçbir bilimsel temeli olmayan aşı karşıtlığı ile mücadele edilmesinin önemine dikkat çeken Gamze Akkuş İlgezdi, " Pandeminin bitişi toplumun aşılınması ile olacaktır" diye konuştu.

EĞİTİMDEKİ ASLAN PAYI KUŞA DÖNDÜ

Aslan payının eğitime verildiğine yönelik iddiaları Eğitim Reformu Girişimi'nin verileri yalanladı. Eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payı, 2021'de son dokuz yılın en düşük seviyesini gördü.

Eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payına ilişkin veriler, AKP iktidarlarında hazırlanan her bütçeden aslan payının eğitime verildiğini savunan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı doğrulamadı. Eğitim Reformu Girişimi'nin (ERG), yayımladığı 'Eğitim Yönetimi ve Finansmanı' dosyası, eğitime ayrılan bütçenin içler acısı halini gözler önüne serdi. Ulusal ve uluslararası kaynaklardan yararlanarak hazırlanan dosyada, Covid-19 salgınının gölgesinde tamamlanan 2020-21 eğitim yılı da mercek altına alındı. Dosya, Türkiye'de eğitime ayrılan kaynakların yetersizliğini bir kez daha gözler önüne serdi.

Dosyada Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) verileri de yer aldı. Dosyaya göre toplam eğitim bütçesi ile birlikte MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içerisindeki payı da 2016 itibarıyla düşüşe geçti. 2021 itibarıyla MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesine oranı yüzde 10,9, gayri safi yurtiçi hasılaya oranı ise yüzde 2,6 olarak kaydedildi. Raporda, MEB bütçesinin miktarının artmasına karşın merkezi yönetim bütçesine oranının azalmasına yönelik, "Kamu kaynaklarında yaşanan artışın eğitime ayrılan kaynaklara eşit düzeyde yansıtılmadığına işaret ediyor" değerlendirmesinde bulunuldu. 2012 yılından beri en düşük seviyeye 2021'de gerileyen toplam eğitim bütçesinin merkezi yönetim bütçesine oranı 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında şöyle gerçekleşti:

2018: 17,7

2019: 16,8

2020: 16,2

2021: 15,7

MEB Bütçesi Eriyor

2021 yılında MEB bütçesinin toplam eğitim bütçesi içerisindeki payı ise yüzde 1,3 azalarak yüzde 69,3 oldu. Bu azalmayla birlikte MEB bütçesinin payı 2019'dan beri en düşük seviyeye indi. YÖK, ÖSYM ve KYK gibi kurum ve kuruluşların bütçe artış oranı, MEB bütçesinin artış oranının üzerine çıktı.

Özel Harcamalar Artıyor

Dosyada, 2017 yılına ait karşılaştırılabilir verilerin yer aldığı uluslararası değerlendirme raporlarından kesitler de paylaşıldı. Türkiye'de eğitimde kamu harcamalarının oranının diğer ülkelere göre düşük, özel harcamaların oranının ise yüksek olduğu belirtilerek "OECD ve G20 ülkeleri arasında Türkiye, yüzde 73,2'yle kamu eğitim harcamalarının en düşük olduğu ikinci ülkedir" denildi.

SURİYELİ ÇOCUKLAR LİSEYE GİDEMİYOR

Suriyeli çocuklar, ortaokuldan sonra eğitimden kopuyor. Yüz binlerce Suriyeli çocuk eğitime erişemezken uzaktan eğitim sürecinde sorunlar daha da derinleşti. Lise çağındaki her 10 Suriyeliden yedisi okula gitmiyor.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün Aralık 2020'de yayımladığı verilere göre, Türkiye'de geçici koruma altında bulunan Suriyeli sayısı 3 milyon 638 bin 288'e ulaştı. Türkiye'deki Suriyelilerin yüzde 46,8'inin 0-18 yaş arasındaki çocuklardan oluştuğu bildirildi. Türkiye'de, 0-4 yaş aralığında 505 bin 124, 5-9 yaş aralığında 543 bin 842, 10-14 yaş aralığında 389 bin 848, 15-18 yaş aralığında ise 262 bin 362 Suriyeli çocuk olduğu kaydedildi.

MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün verileri ise 2011 yılında başlayan iç savaş nedeniyle Suriye'den ayrılarak Türkiye'ye gelen milyonlarca çocuğun eğitime erişim probleminin halen çözülmediğini ortaya koydu. Geçici koruma altındaki çocukların okullaşma oranı 2019-20 döneminde 2018-19 dönemine göre artsa da istenilen seviyeye çıkılamadı.

MEB'in verilerine göre, 2019-20 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 684 bin 919 Suriyeli öğrenci eğitim sistemine dahil edildi. Suriyeli öğrencilerin okullaşma oranı ise yüzde 63,3 olarak kaydedildi. Suriyeli öğrencilerin eğitim kademelerine göre okullaşma oranı ise eğitimden kopuşu gözler önüne serdi. Okullaşma oranının okulöncesinde yüzde 30,77, ilkokulda yüzde 88,80, ortaokulda yüzde 70,13, ortaöğretimde ise yüzde 32,55 olduğu öğrenildi.

Uzaktan Eğitim Sorunları Ağırlaşıyor

Geçici koruma altındaki çocukların eğitime erişimde yaşadığı sorunlar, pandemi ile daha da derinleşti. Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği'nin, "COVID-19 Salgınının Türkiye'de Mülteciler Üzerindeki Etkilerinin Sektörel Analizi" isimli çalışması, öğrencilerin yüzde 48'inin uzaktan eğitimden faydalanamadığını gün yüzüne çıkardı. EBA üzerinden yürütülen eğitim çalışmalarına erişimde çeşitli engellerle karşılaşıldığının altını çizen çalışmada, içeriklerin ve EBA uygulamalarının Türkçe olmasının, Türkçe bilmeyen Suriyeli ebeveynlerin ve öğrencilerin erişimini zorlaştırdığı belirtildi.

YURTTAŞIN ZEYTİNLİĞİNİ SATIYORLAR

Muğla'nın Köyceğiz İlçesi Toparlar Mahallesi'nde bulunan ve mülkiyeti Hazine'ye ait iken ucuz konut üretme amacı ile TOKİ'ye devredilen arsaların bir bölümü satışa çıkarıldı. Köylüler, belirlenen ihale bedellerini ödeme imkânlarının olmadığını, bölgede büyük bir rant söz konusu olduğunu söyleyerek duruma tepki gösterdi. CHP Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ise konuyu Meclis'e taşıyarak soru önergesi verdi.

CHP Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Devleti çetelere teslim edenler; Köyceğiz'de vatandaşların yıllardır dikip büyüttüğü, vergisini, ecrimisilini ödediği zeytinlik, narenciye bahçesi ve iskân ettiği yerler TOKİ tarafından boş arazi gösterilip Ankara ve İstanbul'da satışa çıkarılıyor. Vatandaşların zeytinliklerine, narenciye bahçelerine adeta çöküyorlar. Beşli çeteyi doyurmaktan vatandaşa sıra gelmiyor" dedi. Köylülerden Tanfer Sobay, mağdur edildiklerini kaydetti: "Bizim yerimizi 5 milyon 300 bin liradan ihaleye çıkardılar. Bunun kaporasını dahi yatırma gücümüz yok. Kaporası 1 milyon küsura tekabül ediyor. Bu vatandaşın bu paraları yatırma imkânı yok. Büyük şirketlere bir ranta dönüştürüldü. Tarım arazilerimizin bize teslim edilmesini istiyoruz."

Bölge halkından Ayşe Cengiz de, "Biz bu zeytinlerimizi yetiştirirken tırnaklarımızın dibi kalmadı. Bu zeytinleri bizden aldıktan sonra biz ne yapacağız. Nereye gideceğiz?" diyerek tepki gösterdi.

STRATEJİ YOKSUNU DIŞ POLİTİKA EKSENİNDE SAVRULAN ÜLKEMİZİN SAYGINLIĞIDIR

ABD ve BATILI ÜLKELERE YARANMAK

İktidar, Afganistan'dan çekilme kararı alan ABD ve NATO ülkelerine Türk askerinin siyasi, lojistik ve finansal destek karşılığında Kabil'de kalmayı ve havaalanının korunmasını üstlenmeyi önerdi!

İktidar, Erdoğan-Biden buluşması öncesinde; Afganistan'dan çekilme kararı alan ABD ve NATO ülkelerine Türk askerinin siyasi, lojistik ve finansal destek karşılığında Kabil'de kalmayı ve havaalanının korunmasını üstlenmeyi önerdi. Taliban'ın reddettiği bu teklif NATO zirvesinde karara bağlanacak. ABD ve batılı ülkelere yaranmak için yapılan bu girişim, Suriye ve Libya'dan sonra Türkiye'nin Afganistan bataklığına saplanmasına yol açabilir!

Brüksel'de 14 Haziran'da başlayan NATO zirvesi öncesinde ABD Başkanı Biden ile randevuya odaklanan iktidar, ABD ile yakınlaşmak için benimsediği tavizkâr tutumda bir adım daha atarak, Afganistan'dan ayrılmaya hazırlanan ABD ve NATO ülkelerine TSK'nın bu ülkede kalmasını, Kabil havaalanını koruma görevini sürdürmesini önerdi. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ABD ve NATO'ya siyasi, lojistik ve finansal destek karşılığında Mehmetçiğin Kabil nöbetine devam edebileceğini ilettiklerini söyledi.

- Tabii burada siyasi destek, TSK'nın oradaki varlığının siyasi ve hukuki hale getirilmesi. Yani BM ya da NATO'dan bu yönde karar çıkartılması veya Afgan yönetiminin Türkiye'den Kabil'de asker bulundurmasını resmen talep etmesinin sağlanmasıyla askeri varlığın uluslararası hukuka uygunlaştırılması.

- Bunun yanı sıra TSK'nın ve orada kalacak askerlerimizin her türlü lojistik ihtiyacının karşılanması.

- Nihayet orada tutulacak Mehmetçikler için Türkiye'nin üstlenmek zorunda kalacağı parasal maliyetin finanse edilmesi ya da finansal katkı sağlanması talep ediliyor.

ABD yönetimi 11 Eylül Dünya Ticaret Merkezi saldırısının 20'inci yıldönümünde, yani bu yılın 11 Eylül'üne kadar Afganistan'daki tüm askerlerini çekeceğini açıklamıştı. Diğer NATO ülkeleri de ABD'nin ardından askerlerini çekme kararı alarak hızla hazırlıklara geçtiler. ABD ile Taliban arasında geçen yılın Şubat ayında Katar'ın başkenti Doha'da imzalanan ateşkes ve barış anlaşması bugüne kadar işlerlik kazanamadı. Afganistan'daki tüm tarafların Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul'da bir araya gelerek çözüm müzakerelerini sonuçlandırması girişimi de Taliban'ın gelmeyi reddetmesiyle iki kez ertelendi.

- İktidar anlaşıldığı kadarıyla Biden randevusu öncesi, ABD ile yakınlaşmak, Biden ile arayı düzeltmek için böyle bir girişimde bulundu. ABD'nin memnuniyetle karşıladığını açıkladığı bu öneri NATO zirvesinde sonuca bağlanacak.

- ABD ve tüm NATO ülkelerinin askerlerinin çekildiği bir ortamda, TSK'nın tek yabancı askeri güç olarak Afganistan'da kalmaya devam etmesi, Türkiye'yi ve askerlerimizi Taliban'ın ve ülkedeki diğer silahlı cihatçı grupların hedefi haline getirecektir.

Amerikan ve diğer NATO ülkeleri askerlerinin çekilmesinden sonra Afganistan'da neler yaşanacağı belirsiz. Büyük olasılıkla Taliban ile diğer cihatçı gruplar, aşiretler, çoklu etnik yapıya sahip Afganistan'daki etnik gruplar arasında iç savaş yeniden alevlenecektir.

Dört yanı kara sınırlarıyla çevrili Afganistan'da dışarıyla bağlantının sürdürülmesi açısından Kabil ve Kandahar uluslararası havaalanları stratejik açıdan çok önemli. TSK, havaalanının güvenliğinden sorumlu... Havaalanı

dışında güvenliğin nasıl sağlanacağı ya da dışarıdan havaalanına saldırıların olması durumunda TSK'ya destek verecek bir müttefik gücün olmaması ciddi risk ve handikap!

Ülkenin her yöresinde, kendilerine bağlı silahlı gruplarla bölgesel-yerel derebeyliklerini ilan eden aşiret reisleri ile ABD çekildikten sonra ülkenin tamamında hâkim olmayı hedefleyen Taliban arasında iç çatışmaların başlaması ve hızla yayılması kaçınılmaz görünüyor. Bunun yanı sıra uyuşturucu ticaretinin önemli kavşaklarından birisi olan Afganistan'da silahlı uyuşturucu organizasyonları, silah tacirleri de ayrı bir güç odağı.

Dolayısıyla Afganistan'ın 1990'lardakine benzer bir kanlı iç savaş sürecine girmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Kanımca NATO'nun Afganistan'daki varlığının geleceği hem NATO zirvesinin, hem de Erdoğan-Biden görüşmesinin önemli gündem maddelerinden birisi olacak.

İktidarın ABD ile arasını düzeltmek için Mehmetçiği pazarlık masasına sürmesi, parasal destek talep etmesi yanlış ve kabul edilemez olduğu kadar onur kırıcıdır. En azından BM desteği ve kararıyla yürütülecek ayrı bir NATO misyonu ya da barış gücü organizasyonu olmadan sadece TSK'nın ülkede kalmaya devam etmesi, Türkiye'nin ve Mehmetçiğin ateşe atılmasından farksızdır. 2011'den bu yana Suriye iç savaşına müdahil olarak bu ülkede iç savaş ve cihatçı bataklığına saplanan, hem Suriye'de binlerce asker bulundurmanın, ÖSO'yu eğitip donatmanın maliyetine hem de akın eden milyonlarca Suriyeli mültecinin ekonomik yıkımına katlanmak zorunda kalan Türkiye, Suriye bataklığından çıkamamaktadır.

Şayet Suriye'den çekilme kararı alınır, iktidarın oluşturduğu binlerce mensubu bulunan ÖSO, SMO gibi silahlı yapıların Suriye'de barınmayacağı, gidecekleri tek yerin Türkiye olacağı açıktır ve bu da ülkemizin iç huzuru, güvenliği açısından ciddi bir risk ve tehdittir. Bu gruplar kendilerini terk edilmiş hissederek namlularını Türkiye'ye de çevirebilirler.

Benzer şekilde Libya'daki durumda da taraf olarak müdahil olunan süreç giderek bataklığa dönüşmektedir. Türkiye Libya'dan çekilmesi için uluslararası ağır baskılarla karşı karşıyadır. ABD'den, Almanya ve Fransa'ya, Mısır'a, AB'ye kadar herkesten Türkiye Libya'dan askerini ve paralı güçlerini çeksün çağrıları yapılmaktadır. NATO zirvesi öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Dışişleri ve Millî Savunma Bakanlarını, MİT Başkanını, Cumhurbaşkanı Sözcüsünü apar topar Libya'ya göndermesi bu açıdan dikkat çekici olduğu kadar manidardır. Ay sonunda düzenlenecek Berlin Libya Konferansı'nda muhtemelen Türkiye üzerindeki baskılar daha da artacaktır.

İşte tüm bu yaşanan ve ağır bedellere mal olan yanlışlardan ötürü, iktidar yine bir yanlış adım daha atarak Türkiye'yi Afganistan bataklığına sürüklemektedir. ABD ve batılı ülkelerin, **NATO müttefiklerinin adeta alkışladığı bu girişim Türkiye'nin çıkarına** değildir. Taliban'ın reddetmesine karşılık ABD ve NATO'nun iktidarın sırtını sıvazlamasıyla Mehmetçiğin Afganistan nöbetine devam etmesi durumunda, Türkiye bu ülkede her an patlamaya hazır bir saatli bombanın üstüne oturmuş olacaktır.

AİHM KARARLARININ UYGULANIŞINI DENETLEYEN AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİ'NDEN KRİTİK UYARI!

Avrupa Konseyi (AK) Bakanlar Komitesi, AİHM kararlarını uygulamadığı için Türkiye hakkında 'Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni (AİHS) İhlâl' süreci başlatılacağı uyarısında bulundu. AİHM'nin Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş hakkındaki 'hak ihlali ve tahliye' kararlarının derhal uygulanması çağrısını yineleyen AK Bakanlar Komitesi'nin böyle bir süreci başlatması Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkarılmasına kadar varabilir!

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarının uygulanışını denetleyen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi daha önce yaptığı toplantılarda Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş'ın yargı kararlarına rağmen keyfi olarak tutukluluklarının devam etmesi halinde Türkiye için bazı hukuki yaptırımların söz konusu olacağı uyarısında bulunmuştu.

AİHM kararlarının uygulanışını denetleyen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, AİHM tarafından 10 Aralık 2019 tarihinde açıklanan ve bu yıl Mayıs ayında kesinleşen Osman Kavala kararının (hak ihlali, keyfi tutukluluk ve derhal tahliye) uygulanmadığına dikkat çekti. Benzer durumun Demirtaş hakkındaki AİHM kararı için de söz konusu olduğu vurgulanırken, AİHS'nin 46. Maddesindeki prosedürün işletilmeye başlanacağını bildirdi. AİHS'nin 46'ncı maddesi, sözleşmeye taraf olan ülkelerin AİHM kararlarını uygulama taahhütlerini ve kendilerini bu yargı kararıyla bağlı sayma sözünü içeriyor.

Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi üyesi bir devletin bir AİHM kararını yerine getirmemekte direnmesi halinde, AİHS'nin 46'ncı maddesinin 4'üncü paragrafı temelinde ve 3'te 2 çoğunlukla (47 devletten en az 32'si) o devleti AİHM'ye topluca şikâyet edebiliyor.

- AİHM de aynı maddenin 5'inci paragrafı temelinde bu başvuruyu inceliyor ve karara bağlıyor. İhlal tespitinde bulunursa, o ülkeyi mahkûm ediyor ve o ülkeye karşı alınacak önlemleri değerlendirmesi için davayı Bakanlar Komitesine gönderiyor.

Bakanlar Komitesi toplantısı ardından yapılan açıklamada Türkiye'de Nisan sonunda yürürlüğe giren İnsan Hakları Eylem Planı'na da işaret edilerek, yargı bağımsızlığını güçlendirmeyi hedefleyen planın genel olarak olumlu bir etkisinin görüldüğü, ancak yargıyı yürütme organının aşırı etkisinden korumaktan uzak olduğu ifade edildi. Komite, Ankara'yı özellikle Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun yapısal bağımsızlığını Avrupa Konseyi standartlarına uygun hale getirmek için önlem alma çağrısı yaptı.

AİHM, yaklaşık dört yıldır cezaevinde bulunan Osman Kavala tarafından açılan davada, Osman Kavala hakkındaki suçlamaları kanıtlayamayan Türk hükûmetine Kavala'nın "derhal serbest bırakılması" çağrısında bulunmuştu.

- Türkiye'nin AİHM'nin 5. maddesinin 1. ve 4. fıkraları ile 18. Maddesini ihlal ettiğine hükmeden mahkeme, Kavala'nın makul şüphe olmadan siyasi sebeplerle tutuklanması ve Anayasa Mahkemesi'nin başvuruyu makul bir sürede incelememesi nedeniyle AİHM'nin ihlal edildiğine karar vermişti.

AİHM kararının kesinleşmesine rağmen Kavala'nın serbest bırakılmaması üzerine, Kavala dosyası AİHM kararlarının uygulanmasını denetleyen Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'ne gönderildi. Bakanlar Komitesi, Kavala kararı için denetim süreci başlattı ve Demirtaş dosyalarını daimi gündemine dahil etti.

Türkiye mahkum olursa, Avrupa Konseyi'nden ihraç edilmek de dahil bir dizi hukuki, siyasi, mali, insani, yaptırımlarla karşı karşıya kalabilir. Türkiye'nin AİHM'de mahkûm edilmesi uluslararası alanda saygınlık kaybı yanında, hukuk devleti ve yargı bağımsızlığı olmayan, temel hak ve özgürlüklerin olmadığı, insan haklarına riayet edilmediği, antidemokratik bir ülke sıfatını taşımakla karşı karşıya kalabilir. **Bu da ülkemiz açısından çok ciddi anlamda onur kırıcı, dışlayıcı bir konum olacaktır!**

LİBYA'DA ZORLU DÖNEMEÇ

23 Haziran'da düzenleneceği ilan edilen İkinci Berlin Konferansı'nın olası sonuçları iktidarı Libya'da geri adım atmaya zorlayabilir!

NATO Zirvesi öncesinde Dışişleri ve Savunma Bakanlarının da yer aldığı bir heyetle Libya'ya adeta çıkartma yapan iktidar, Libya'dan TSK'nın çekilmesi konusunda artan uluslararası baskılar karşısında anlaşıldığı kadarıyla çıkış yolu arıyor. 23 Haziran'da düzenleneceği ilan edilen İkinci Berlin Konferansı'nın olası sonuçları iktidarı Libya'da geri adım atmaya zorlayabilir!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Biden'ın da buluşacağı ve çok sayıda ikili lider temasının gerçekleşeceği NATO zirvesinin hemen öncesinde iktidar tarafından yeni bir adım atıldı. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Genelkurmay Başkanı Yaşar Güler, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanı Hakan Fidan, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'dan oluşan kalabalık bir üst düzey heyet 12 Haziran'da Libya'ya gitti. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu resmi sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada Libya Yüksek Devlet Konseyi Başkanı Halid el Meşri, Başkanlık Konseyi Başkanı Muhammed el Menfi ve konsey üyelerinin yanı sıra, Milli Birlik Hükümeti Başbakanı Abdülhamid Dibeyba ve Dışişleri Bakanı Necla Manguş ile görüşmeler yapıldığını bildirdi.

Libya Dışişleri Bakanı Manguş, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun Trablus ziyareti ardından düzenlenen ortak basın toplantısında, medya önünde Bakan Çavuşoğlu'dan ülkesindeki yabancı-paralı milis güçlerinin ve askerlerin geri çekilmesini istemişti. Dışişleri Bakanı ise Türk Askerinin daha önce Feyiz el Sarrac hükümeti ile imzalanan askeri işbirliği anlaşması kapsamında Libya'da bulunduğunu ve meşru olduğunu ifade etmişti. Ancak Menguş'un bu çağrısı uluslararası medyada Türkiye aleyhine çok ciddi bir kampanyaya dönüştü.

İlki Almanya'nın ev sahipliğinde düzenlenen Libya konulu Berlin Konferansı'nın ikincisinin 23 Haziran'da Berlin'de yapılacağı açıklandı. İktidarın bu üst düzey heyeti Libya'ya göndermesinin de ikinci Berlin Konferansı öncesinde durum tespiti ve ikili ilişkilerin gözden geçirilmesi amacına yönelik olduğu dile getiriliyor. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu da bu ziyaretle ikinci Berlin Konferansı öncesi Libya Milli Birlik Hükümeti'ne Türkiye'nin desteğinin vurgulandığını belirterek, "Libya'ya her alanda desteğimizi arttıracacağız.

Ulusal uzlaşının sağlanmasına yönelik çabalara desteğimizi vurguladık" mesajını paylaştı.

Bakan Çavuşoğlu 23 Haziran'daki konferans öncesinde Libya Dışişleri Bakanı Necla el Manguş'la 18 Haziran'da Antalya'da tekrar bir araya geleceklerini vurguladı. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı da web sitesinde

“Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla NATO Zirvesi öncesinde Türkiye'den üst düzey bir heyet, ikili ilişkiler ve bölgesel konuları ele almak üzere Libya'ya gitti” denildi.

Hatırlanacağı gibi Türkiye ve birçok ülkenin daha katıldığı Birinci Berlin Konferansı 2020 yılı başında yapılmış, sonuç bildirisinde ülkedeki yabancı silahlı güçlerin ve askerlerin çekilmesi kabul edilmişti. Geçen yıl Aralık ayında TBMM'ye gönderilen tezkere ile Libya'daki Türk askerlerinin görev süresi 2 Ocak'tan itibaren 2022 yılı Temmuz ayına kadar 18 ay uzatıldı. Gerek NATO zirvesinde Erdoğan-Biden görüşmesinde gerekse 16 Haziran'da Cenevre'deki Biden-Putin görüşmesinde masadaki pek çok başlıktan birisi de Libya olacak.

YETKİSİ ÇOK SORUMLULUĞU YOK!

Sizi Gidi IMF'ciler Sizi

CHP'nin buharlaşan 128 milyar dolarla ilgili afişlerini kaldıran Erdoğan Şahsım Hükümeti IMF raporundaki benzer tespitlere ses çıkaramadı, yine CHP'nin desteklerin artırılması taleplerine kulak tıkayan Hükümet IMF'den gelen öneri üzerine destekleri artıracığını açıkladı. Biz Türkçe söyledik dinlemediler. Milletimiz perişan oldu. Ama tavsiyeler İngilizce olunca, bir de Washington DC'den gelince hemen kabul etmişler. Rahmetli Erbakan Hoca'nın dediği gibi: Sizi gidi IMF'ciler sizi...

Demokrasilerde, “Yetki, beraberinde sorumluluk da getirir.” Milletin verdiği yetkiyi kullananlar, yaptıklarının ya da yapmadıklarının hesabını millete verir. Ülkemizde Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin yetkisi çok, ama sorumluluğu hiç yok. Ülkemizi, yetkileri sınırsız kucaklayan, sorumluluğu kabul etmeyen bir anlayış yönetiyor. Böyle olunca; yandaşa ihale dağıtmayı, kendilerine saraylar yapmayı, itibardan tasarruf etmemeyi, Saray beslemelerine üçer, beşer maaş bağlamayı, ülkenin dağıtı taşıyı, derelerini, denizlerini talan etmeyi, beytülmalî ganimet sayıp yağmalamayı, atadan, deden kalan mirası satıp yemeyi, ülkenin geleceğine, geçilmeyen köprü ve yollarla ipotek koymayı, millettten acımasızca vergi toplamayı ve koskoca ülkeyi gırtlığına kadar borca batırmayı devleti yönetmek sanıyorlar.

Millet Sarayın Mutluluğu İçin Çalışıyor

Hükümetler, millete hizmet için vardır. Ama Erdoğan Şahsım Hükümeti, milleti kendilerine hizmetkâr olarak görüyor. Bu çarpık anlayışın elinde, “Hepimiz bir avuç saray sosyetesinin, mutluluğu için çalışır hale geliyoruz.” Tüm nimetler bu mutlu azınlığa, külfet ise tüm millete... Bu sorumsuzların elinde ülkemizi müsülaj götürüyor, Marmara denizi ölüyor. İşsizlerimizin sayısı 10 milyonu geçmiş. Pahalılık milleti perişan etmiş. Milletin 128 milyar doları buharlaştırılmış. Sadece ülkemiz değil, insanımız da borca batmış. Milletin büyük bir kısmının geliri her gün erirken, Saray, duran, uçan, kaçan saraylarında gününü gün ediyor, bir avuç saray sosyetesinin durumu son derece iyi ama millet “açım” diye bağırıyor. Erdoğan ise “açları siz doyurun” diyerek, sorumluluğu muhalefete yıkıyor.

19 Yılda 2,5 Trilyon Dolar Harcadılar

Son 19 yılda, millettten 2 trilyon 311 milyar dolar vergiyi soruyoruz kim topladı? Dışarıdan 109 milyar dolar, yurt içinden 63 milyar dolar borcu kim aldı? Millete ait 62 milyar dolarlık malı mülkü kim sattı? Hâsılı 2 trilyon 544 milyar dolarlık kaynağı, bu ülkede kim kullandı? Bu paraları Erdoğan ve Erdoğan'ın başında olduğu hükümetler harcadı. Nereye gitti bu paralar? Bugün milletimiz sıkıntılardan bunalmış. “Bu ülkeyi kim yönetiyor? Hükümet yok mu?” diye feryat ediyor.

Sıcak Koltuğundan Kalksın, Görevi Bize Bıraksın

Türkiye Cumhuriyeti, Büyük Önderimiz Atatürk'ün ifadesiyle; “Bilhassa kimsesizlerin kimsesidir.” Aslında yeni kurulan devletin en iyi tarifi de budur. Devleti 19 yıldır yöneten, bugün çıkıp muhalefete, “Aç dolaşanları buyurun siz doyurun” diyorsa, milletin dertlerine çare olma sorumluluğunu üstlenmiyorsa, o zaman, beyefendi sıcak koltuğundan da kalkacak. O koltuğu görevi yerine getirecek olan bizlere bırakacak.

Getirin Sandığı, Kapansın Haram Kapıları

Hatası çok olanın, hayâsı da az olmuştur. Erdoğan Şahsım Hükümetinin hataları, bir değil, yüz değil, bin değil... Artık yapılması gereken bellidir. Sandığı biran önce milletin önüne getirin. Milletimiz emanetini bu kifayetsiz yönetimden almaya hazır. Biz de göreve hazırız. Bu topraklarda hiçbir çocuğumuzun yatağa aç girmemesi için çarelerimiz, politikalarımız hazır. Aile Destekleri Sigortamız hazır. Tekrarlıyoruz: Getirin sandığı, kapansın haram kapıları. CHP iktidarında kardeşçe kurulacak Halil İbrahim sofrasında, tüm milletimize yer var.

Saraydaki Aynalarınıza Bakın

“Ön teker nereye giderse, arka teker de oraya gider.” Erdoğan’ın atanmış yardımcısı da, 25 yıl İstanbul’u kimin yönettiğini unutmuş. 19 yıldır Erdoğan Şahsım Hükümetlerinin, Türkiye’yi yönettiğini bilmezmiş gibi görünüyor. Marmara Denizi’ndeki deniz salyası felaketinin sorumluluğunu, iki yıldır görevde olan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımıza yıkmaya çalışıyor. Sorumlu mu arıyorsunuz? Saraylarındaki aynalara bakacaksınız. Daha dün Çorlu’da, Çevre Bakanlığı’nın işlettiği “Derin Deşarj Sahili” kapkara oldu. Jandarma resim çekilmesini engellemek için önlem aldı.

Tek Sorumlu Erdoğan Şahsım Hükümeti

Ne diyor Peygamber Efendimiz: “İnsaf dinin yarısıdır.” İslam’ın şartı beş ise, altıncısı da haddini bilmektir. Ama bunlar kibre kapılıp, güçten şımarıp, insafı da yitirmiş. Ar damarları çatlamış. Oksijen yuvası Kazdağları siyanürle, zümrüt yeşili Cerattepe dinamitle, güzelim İkizdere iş makineleriyle yıkılıyorsa, dünyanın gözbebeği Salda Gölü betonla sıvanıyorsa, güzelim Marmara Denizimiz salyaya boğulduysa, bunların tek sorumlusu var o da Erdoğan Şahsım Hükümeti. Şimdi bu talan zihniyeti, 25 yıl yönetip “İhanet” dedikleri İstanbul’a, bir de öldürücü darbe vurmaya hazırlanıyor. Bunu da muhalefete çamur atarak saklamaya çalışıyorlar. Biz bu ihanetin sorumlularını da, bu ihanete ortak olacakları da bir kez daha uyarıyoruz: Bizim iktidarımızda talan İstanbul’a tek kuruş çalışmayacak. Herkes bunu bilip, hesabını ona göre yapsın.

Ak Parti’de Hala Akliselim Sesler Var

Ülkeyi 19 yıldır yönetenler, aralarında kavgaya tutuştular. Tüm kirli işleri de ortaya dökülmeye başladı. Kavgalı evin reisi Erdoğan; “Bunlarla kaybedecek zamanımız yok” diyerek, yine sorumluluklarından kaçmaya çalışıyor. Ancak Erdoğan’ın etrafında ve AK Parti içinde, hala akliselim sesler de var. Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu üyesi Sayın Cemil Çiçek, “Ortalıkta siyasetçilerin araçlarına, çantalar dolusu para konulduğu iddiaları var. Bu iddia suç örgütü lideri olarak tanıtılan birisine ait... Bunu görmezden gelebilir misiniz?” diye soruyor. Herhalde bu sorunun muhatabı belli... Bunu ilk görmesi gereken kişi Erdoğan’ın kendisi... Çünkü çantalarla para aldığı söylenen vekiller, Erdoğan’ın kendi partisinden...

İçişleri Bakanı Erdoğan’a Racon Kesiyor

Ama Erdoğan, bu skandala sessiz... Ne demişler? Sükût ikrardan gelir. Erdoğan, çantalarla para aldığı söylenen MKYK üyesine, hiçbir şey diyemiyor. Çünkü o MKYK üyesi “ben elçiyim” diyerek, Erdoğan’a mesajını veriyor. Yine Erdoğan’ın kendi atadığı İçişleri Bakanı’na da bir şey söyleyemiyor. Çünkü o Bakan da Erdoğan’a ayar verip racon kesiyor. Yetmiyor, arkasına Cumhur İttifakı’nın küçük ortağını alıyor. Kavgalı evin ahali, birbirlerine kumpaslar kuruyor. Şantaj yapıyor. Taht kavgası almış başını gitmiş. Evin reisi meflûç... Kıpırdayamıyor.

İçişleri Bakanının Yaptığı Suç

Ama artık yargı da, Türkiye Büyük Millet Meclisi de ortalığa saçılan pislikleri görmezden gelemez. İçişleri Bakanı görevi nedeniyle elde ettiği bir bilgiyi, mafya elebaşından 10 bin dolar alan siyasetçinin ismini hala saklıyor. Savcılara suç duyurusunda bulunmuyor. Bunu soran Meclis Başkanına cevap vermeye tenezzül etmiyor. Başkan’ın bilgi istediği 27 Mayıs’tan bu yana, 18 gün geçti. 15 gün içinde cevap verilmesi gerekiyor hala Meclis Başkanına verilmiş bir cevap yok. Bu nasıl bir keyfi yönetim anlayışıdır. Ne yargıyı, ne de milli iradenin tecelligâhı Meclis’i takmıyorlar. İçişleri Bakanı’nın bu yaptığı alenen suçtur. Suça ortaklıktır.

Olmayan Masak Raporu Üzerinden Tedbir Kaldırıldı

Yine kara para aklama suçundan yargılanan ve şaibeli bir şekilde yurtdışına kaçan Sezgin Baran Korkmaz’la ilgili, her gün ortalığa yeni bilgiler çıkıyor. Şu fotoğrafa bir bakar mısınız? Erdoğan ortada. Bir yanda yurtdışına kaçan Sezgin Baran Korkmaz. Bir yanda da ABD’de Mormon tarikatının üyesi olduğu söylenen ve bütün bu şirketlerin başındaki Jacob Kingston. Bu şahıs ABD Hazinesini dolandırma suçunu itiraf etmiş, Türkiye’ye kaçarken de ABD’de tutuklanmış birisi. Bir tarafta da SBK Holding’in Türkiye yetkilisi var. Şimdi bu fotoğraftaki Sezgin Baran Korkmaz’ın, malvarlığı üzerindeki tedbir kararının kaldırılması için, bir MASAK raporu veya yazısının olmadığını, 9 Haziran tarihinde MASAK açıkladı. Bu durumda, olmayan MASAK raporu üzerinden, bunu gerekçe göstererek mahkeme tedbir kararını 6 Kasım 2020’de nasıl kaldırdı? Bugün Adalet Bakan Yardımcısı olan, dönemin İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Sezgin Baran Korkmaz’ın mal varlığı üzerindeki tedbir kararının ivedilikle kaldırılmasını neye istinaden talep etti? Hâkimler ve Savcılar Kurulu, tüm bu şaibeli iş ve işlemler için ne yapmaktadır? Bu konularda, HSK’da yürütülen bir inceleme var mıdır?

İçişleri Bakanı ya Görevden Ayrılmalı ya da Görevden Alınmalı

Yurtdışına kaçan bu şahsın, İçişleri Bakanlığı'na davet edildiği kaçmadan önce basında yazılıp çiziliyor. İçişleri Bakanlığı'ndaki bu görüşmelerin ardından, ilgili şahsın hemen ertesi gün, yurtdışına kaçtığı da biliniyor. Sezgin Baran Korkmaz yurtdışına nasıl kaçtı? Bu kaçışa kimler göz yumdu? Bunların mutlaka aydınlatılması gerekir. Meclis'te de siyasete bulaşan bu ağır şaibeleri kaldırabilmek, temizlemek için vakit geçirmeden, bir Araştırma Komisyonu mutlaka kurulmalıdır. İçişleri Bakanı 10 bin dolar alan siyasetçiden başlayarak, tüm bu iddialarla ilgili TBMM'de hesap vermelidir. Soruşturmanın selameti bakımından da, bundan önceki soruşturmalarda, bakan soruşturmalarında olduğu gibi, İçişleri Bakanı, görevinden ayrılmalı veya ayrılmıyorsa da görevinden alınmalıdır.

Siyasi Ahlak Yasası Çıkaracağız

Bundan 2 bin 300 yıl önce Çinli bir filozofun dediği gibi, "Eğer yoz siyasetçiler, kendilerini güven ve kazanç içinde görüyorsa, bu çöküşün başlangıcıdır." Türkiye yoz siyasetçiler için güven ve kazanç kapısı olamaz. Siyasetin arınması, temizlenmesi için yapılması gerekenler bellidir. Genel Başkanımız bunu, İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamesi'nde açıklamıştır. Bütün kurultay delegelerimizde bu beyannameyi onaylamıştır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında, Siyasi Ahlak Yasası'nı çıkaracağız. Kamu İhale Kanunu'nda rekabet ve şeffaflığı yeniden sağlayacağız. Sayıştay'ı gerçek işlevine kavuşturacağız. Ulusal Vergi Konseyi'ni ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Kesin Hesap Komisyonu'nu kuracağız. Başkanı da muhalefetten olacak. Siyaset kurumuna ve siyasetçiye güven duyulması için kararlı adımları atacağız.

Halktan Alınanı Halka Geri Vereceğiz

CHP iktidarında, uçan, yüzen, yürüyen saraylardan başlayarak, israf kapılarını birer birer kapatacağız. Bu sarayları, uçakları, araçları şeffaf ihalelerle satarak, elde edilecek kaynakları, Aile Destekleri Sigortası eliyle, ihtiyaç sahibi ailelerimizin çocuklarına, eğitim destek bursu olarak dağıtacağız. Halktan alınanı, halka geri vereceğiz. Siyasi arpalık uygulamalarına son vereceğiz. Emekli bakanların, milletvekillerinin, kamuda ballı maaşlarla yönetim kurullarına doluşmasına, mutlaka son vereceğiz. Kamuda ücret politikasını gözden geçireceğiz. Devlet memurlarımız ve üst düzey yöneticilerimiz, hak ettikleri maaşı tabi ki alacak. Ancak devletin hakkını, hukukunu korumak için, üstlendikleri yönetim kurullarındaki diğer görevlerde, astronomik maaşlarla, şirketlerin talan edilmesine son vereceğiz. Kamu görevlisi, tek maaş alacak.

Bahçeli Söylemekle Kalmamalı, MHP Kanun Teklifi Vermeli

Siyasi ahlak ve siyasi etik konularına değinmişken, geçtiğimiz hafta Sayın Bahçeli grup konuşmasında; "Dilek ve ümidimiz, siyasi etik yasasının daha fazla geciktirilmeden, süratle çıkarılmasıdır" diyerek, bu konuda beklentisini kamuoyuyla paylaşmıştır. Ama Sayın Bahçeli, dilek ve ümit paylaşmakla yetinme makamında değildir. Bu, onun son olaylardaki sorumluluğunu da ortadan kaldırmaz. Çünkü kendisi Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin ittifak ortağıdır. Bu konuda bir kanun teklifini MHP grubu, derhal Meclis'e sunmalıdır. İttifakın diğer ortağından da destek talep etmelidir. Muktedir olmak bunu gerektirir. Aksi, boş lakırdıdan ibarettir.

Sizi Gidi IMF'ciler Sizi

Uluslararası Para Fonu, 4. Madde Konsültasyonları çerçevesinde Türkiye'ye gelmiş. Yetkililerle görüşmüş. Bu görüşmelerden sonrada bir hazırlamış. Bu raporda geçtiğimiz günlerde açıklandı. Raporda, Türkiye ekonomisini takip edenlerin bilmediği çok fazla bir şey yok. "Biz aylardır 128 milyar dolar nerede?" diye sorduk, soruyoruz. Para Fonu da, net döviz rezervlerini artıran ve azaltan işlemleri incelemiş. Net rezervlerin, 2020'de 95 milyar dolar artması gerekirken, 27 milyar dolar gerilediğini tespit etmiş. Yani 2020'de net rezervlerde, toplam 122 milyar dolarlık bir kayıp-kaçak tespit etmiş. Bunu da tüm dünyaya ilan etmiş. "128 milyar dolar nerede?" diye soran afişlerimizi indirenler, nedense bu Para Fonu'nun bu tespitlerine itiraz etmemiş. Bu konuda hükümet yetkililerinin tek bir aksi beyanını, bu yayımlanan raporda kayda geçtiğini görmedik. Hükümet bu eriyen rezerv meselesinde, Para Fonu'na iki çift laf edememiş. Rahmetli Erbakan Hocanın dediği gibi; "Sizi gidi IMF'ciler sizi..."

128 Milyar Doları Eritti, 6 Milyar Dolara Sıçrama Diyor

Eriyen rezervlere, düşen rezerv kalitesine, bunun ekonomide yaratacağı kırılganlıklara, biz ve akli başında ekonomistler zaten uzunca bir süredir dikkat çekiyorduk. Buharlaştırdığı 128 milyar doların hesabını vermeyen Erdoğan, dün çıktı; Çin ile imzalanan 2,4 milyar dolarlık SWAP anlaşmasının, 6 milyar dolara çıkarıldığını, bunun Türkiye ekonomisi için bir "sıçrama" olduğunu söyledi. Güler misiniz, ağlar mısınız? 128 milyar dolar rezervi yok yere erit. Kasada Merkez Bankası'na ait tek bir sent kalmasın. Rezervler kısa vadeli emanet borçla makyajlansın. Rezervlerin kalitesi dibe vursun. Sonrada çık, Çin'den alınan emanet 6 milyar dolarla finanse ettiğin, "Çakma" rezervlere "sıçrama" de. Bunları millet artık yutmaz.

Bilançonun Borç Kısmı Öksüz

Ne güzel demiş atalarımız; can çıkar, huy çıkmaz! El atına binerek, çalım satmak, bunların bildikleri tek marifet... Erdoğan memleketin döviz bilançosunun varlık tarafına sahip çıkmayı biliyor da bilançonun borç kısmını hep öksüz bırakıyor. 4 Haziran itibarıyla, resmi rezervlerimiz 93,8 milyar dolar. Vadesi bir yıl ve bir yıldan daha az olan, SWAP dâhil toplam döviz yükümlülüklerimiz ise, 131 milyar 400 milyon dolar. Yani 4 Haziran itibarıyla kasadaki döviz açığı 37 milyar 600 milyon dolar. Bunu ben demiyorum. Merkez Bankası'nın Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi başlıklı bu tablosu söylüyor. İşte bugün, bu tablo yüzünden Türkiye dünyanın en yüksek 7. politika faizini veren ekonomi. Bu yüzden Türkiye'nin risk primi, en yakın rakibinin iki katından fazla. Bu yüzden Türk Lirası, yılbaşından bu yana dolar karşısında, en fazla değer yitiren ikinci para birimi. Bu yüzden hayat pahalılığı milleti inim inim inletiyor.

Sorumlusu Öznesi Erdoğan Olan İç Güçler

Bunların sorumlusu öznesi belirsiz dış güçler değil. Bunların sorumlusu; 128 milyar doları yok yere eriten, "Faiz sebep, enflasyon sonuç" diyerek, akıl ve bilimle çarpışan, salgında doğrudan destek vermek yerine kredi musluklarını sonuna kadar açan, TL'ye güveni tamamen bitirip ülkeyi dolar müptelası yapan, öznesi Erdoğan olan iç güçlerdir. Şimdi o hale düştüler ki, Çin'den alınan ilave 3 milyar 600 milyon doları yani emanet rezerve, "sıçrama" diyerek seviniyorlar.

Biz Türkçe Söyledik Dinlemediler, IMF İngilizce Söyleyince Dinliyorlar

Üretmeden, tükettiren; kazanmadan harcattıran politikalarının sonu, eloğlunun himmetine muhtaç olmak. Söylüyoruz "El atına binen tez iner." Ama "Benim oğlum bina okur; döner döner yine okur" diyorlar. Ülkeyi 19 yıl boyunca borca batırdıkları yetmedi. Salgında da, destek yerine, millete bol bol borç verdiler. Şimdi Uluslararası Para Fonu, 4. Madde değerlendirme raporunda Meksika, Arnavutluk, Pakistan'la beraber, gelirin oranla en az doğrudan destek veren ülkenin, Türkiye olduğu söyleniyor. Yine, Peru'nun ardından en fazla milletine borç veren ülkenin de Türkiye olduğunu, borca batıran ülkenin de Türkiye olduğu söyleniyor. İşte bu yanlış politika tercihi, Türkiye ekonomisinde salgından önceki kırılganlıkları, daha da artırdı. IMF bunun altını çizmiş. "İhtiyaç sahiplerine en azından milli gelirin yüzde 1'i kadar, ilave destek verin" tavsiyesinde bulunmuş. Anlaşılan Hazine ve Maliye Bakanı, son "Bu yıl doğrudan desteklerin payını yüzde 3'e çıkaracağız" derken, IMF'den de onay almış. Biz "Salgında esnafımıza desteği artırın" diyerek, paket üstüne paket önerdik. Türkçe söyledik dinlemediler. Milletimiz perişan oldu. Ama tavsiyeler İngilizce olunca, bir de Washington DC'den gelince hemen kabul etmişler. Rahmetli Erbakan Hoca'nın dediği gibi; "Sizi gidi IMF'ciler sizi..."

IMF'yi Bırakın Millete Bakın

IMF'yi bırakın, biraz da milletimizin tavsiyesine uyun. Şunu söylemek istiyorum, engelli vatandaşlarımız sizden atama bekliyor. Kamuda açık olan 8 bin engelli kadrosuna, bu Ağustos'ta atama istiyorlar. Yurttaşlarımızın bu sesini duyun, gereğini de yapın. Esnafımızın, çiftçimizin feryatlarını duymuyorsunuz. Çiftçimiz mazot, gübre, tohum, ilaç fiyatlarının altında eziliyor. Çiftçinin alın terini döktüğü ürünü tarlada para etmiyor. İki Trakya büyüklüğünde tarım alanı artık ekilmiyor. Çiftçi isyan edip ürününü sokağa dökerken, millet yangın yerine dönen pazarda tezgâha yaklaşmıyor. Bereketli Amik Ovası'nda, tarlalar icradan satılığa çıkmış. Bankalar çiftçinin boğazına yapışmış, çiftçinin bankası Ziraat Bankası ise, yandaşlara bol kepeçeden para dağıtıyor. Ama aynı banka, çiftçiden alacağına, şahin kesiliyor. İzmir'de bir çiftçimiz, "Biz bu kredileri alıp yemedik. Medya satın almadık. Biz aldığımız krediyi toprağımıza gömdük. Tohum aldık. İlaç aldık. Önce gidin 750 milyon doları tahsil edin. Sonra gelin çiftçiden para istemeye yüzünüz olsun" diye isyan ediyor.

"Her Şeyin Sorumlusu Benim" Diyen Kendisi

Bunun sorumlusu kim? Öznesi belirsiz dış güçler mi? Yandaşına 750 milyon dolarlık krediyi açan hükümet kim? Kredinin geri dönüp dönmediğini milletten saklayan hükümet kim? Erdoğan Şahsım Hükümeti değil mi? Yolsuzluğun olduğu yerde yoksulluk da olur. Bu ucube rejim kurulduktan sonra iki yılda, ülkemizdeki yoksulların sayısı 3 milyon 232 bin kişi artarak, 10 milyon 171 bine ulaştı. Ve yine bu güzelim ülkede, yılın ilk 5 ayında en az 150 vatandaşımız iktisadi sebeplerle maalesef canına kıydı. Arkadaşlarımız yerel gazetelerden bunları tek tek tespit etti. Ne diyordu Mehmet Akif: "Kenâr-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu, gelir de adl-i ilâhî sorar Ömer'den onu!" Bu ülkede yaşanan bunca felaketin, bunca yokluğun, bunca kaybedilen canın sorumlusu kim? Öznesi belirsiz dış güçler mi? Bu ülkede hükümet yok mu? "Bu ülkede her şeyin sorumlusu benim, ben" diye bağırın Erdoğan değil mi?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Biz Hazırız, Milletimiz Hazır

Milletimiz Erdoğan Şahsım Hükümeti'ne notunu vermiştir. Millet sandığı sabırsızlıkla beklemektedir. Cumhuriyetimizin ilk yüzyılında, Cumhuriyet Halk Partisi devlet kurdu. Yeni bir ekonomiyi ve sanayiye inşa etti. Çok partili demokrasiyi getirdi. Ülkemizi sosyal devletle tanıştırdı. Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında ise, Cumhuriyetimizi gerçek demokrasiyle taçlandıracağız. Artık, devlet millete değil, millet, devlete ve devleti yönetenlere hesap soracak. Cumhuriyet Halk Partisi, ülkemizi en ağır krizlerden, kısa sürede çıkarmasını bilmiş kadrolarıyla göreve hazır. Biz ülkemizi "Üç Yeni" dediğimiz, Yeni Kurallar, Yeni Kurumlar, Yeni Kadrolar eliyle ayağa kaldıracacağız. Biz hazırız. Milletimiz hazır. Artık vakit tamam, seçim zamanıdır bu zaman, milletten korkma, sandıktan kaçma Erdoğan.